

Faşist diktatörlüğün 100. kuruluş yıl dönümü ekseninde, bugün öfke ve tepkinin hedefindeki kurucu değerler, devlet biçimi ve tüm kurumlar temize çekilmektedir. Sorunlar “tek adam ve partiye” yıkılarak “eskimiş değerlere dayanan” bir inşa dinamiği yaratılmaya çalışılmaktadır. Kuşkusuz bu yaklaşım sistemle bağları çözülmüş kesimleri başka yönden sisteme bağlama çabasıdır. Bahsini ettiğimiz şey faşizmin kurucu öğelerini topluma daha güçlü dayatma ve egemen kliğe karşıtlık temelinde benimsetme yaklaşımıdır.

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

gazetesi

30 AĞUSTOS-13 EYLÜL 2023 • SAYI: 144 • FİYAT: 10 TL • ISSN: 2630-5526

• Kuşatılmışsam
• Açsam • Yoksulsam
DİRENIŞTİR
ARTIK YAŞAM!

EMEK

4

**SINIF HAREKETİ YENİ YOLLAR
VE ARAÇLAR
GELİŞTİRMEK ZORUNDA**

Belediyelerde şirket işçiliği ve taşeronluk sisteminin hâkim kılınmasına paralel belediye işçileri en çok hak kaybı yaşayan kesimlerden biri oldu. Ayrıca patron ve sendika iş birliği nedeniyle güvencesizliği derinden yaşamaya başladılar. Bu nedenle büyük şehirlerde ve ilçe belediyelerinde artan tepki ve eylemleri, yaşanabilir ücret talebi yanında bu gerçeklerden de yorumlamak gerekmektedir.

MAKALE

16

**SÖZDE BİLİMLER
GERÇEĞİ GÖLGELER**

Bilim ve esasta doğa bilimleri, insanın sistematik bilgiyi nesiller boyunca aktarması ve bu bilgiler yoluyla doğa yasalarını keşfetmesi, bu yasaların farkında olarak yaşamın akışına müdahale etme becerisi elde etmesiyle ortaya çıkmıştır. Özellikle tarım, balıkçılık ve ticaretin gelişmesi ve bu alanda duyulan ihtiyaç bir bilgi edinme ve bilgiyi işleme yöntemine ihtiyacı doğurmuştur.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU

Proleter Dünya Devriminin Koşulları ve Komünist Sorumluluk-II

Partizan'dan 2 Eylül Festivali çalışmaları

21. Yılında Yoksulluğa, Yozlaşmaya Gasp Edilen Haklarımıza Doğanın Talanına Karşı Örgütlenelim, 2 Eylül Ruhuyla Mücadeleyi Büyütelim!" şiarı ile 2 Eylül Festivali düzenlenecek. 2-3 Eylül tarihlerinde olacak festivale Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) ev sahipliği yapıyor.

Festivalde yapılması planlanan yürüyüş ve çocuk şenliği Ataşehir Kaymakamlığına yasaklandı.

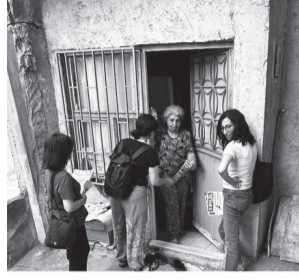
1 Mayıs Mahallesi'nde festivale çağrı çalışmaları yapan Partizan, 2 Eylül Festivali için çıkarmış olduğu Festival Özel Bülteni mahalle halkına dağıttı. Bülten dağıtımına yoğun ilgi gösteren mahalle halkı "Bu mahalle bizim, biz kurduk!" diyerek festivale katılacaklarını belirtti.

Partizan okurları çalışmaları şu sözlerle aktardı:

"Mahallenin kuruluşuna atfedilen 2 Eylül Festivali halkla buluşmanın, mahallenin

özgün sorunlarını tartışmanın bir aracı olarak önemli bir yerde duruyor. Biz de "Bu festival sizin!" diyerek mahalle halkını festivale çağırmak için çalışmalara başladık. Her yıl olduğu gibi festival bültenimizi en geniş şekilde mahalle halkı ile buluşturmak için bölgelere ve sokaklara ayırarak festival gününe kadar çalışmalarımıza ara vermeden devam ettirme kararı aldık.

"İlk yöneldiğimiz yer mahallenin kıyıda kalan sokakları oldu. Hemen her kapının açıldığı, sohbetlerin edildiği çalışmada bültenimizi ve festival komitesinin bildirisini halka ulaştırdık. Oldukça verimli geçen çalışmada mahallelinin çok azının mahalleye yeni göç ettiğini öğrendik. Halk,

festivallerin olduğunu bilmekle beraber uzun zamandır bir çağrının olmadığını ve artık yapılmadığını düşündüklerini söyledi. Gittiğimize mutlu olurken uzun zamandır neden gitmediğimize dair de eleştiriler oldu. Bu eleştiriler aslında bizim dar bir alana sıkışmışlığımızın da gerçek tablosuydu. Uzun zamandır gitmediğimiz yerlerde boşlukların oluştuğu ve halkın özlem duyduğu öne çıktı. Biraz daha sohbet etmek için yemek ve çay teklifi yapıldı. Daha sonra görüşmek üzere, bir araya gelmek için sözleştik.

"Umutsuzluğun ve çaresizliğin kol gezdiği bir süreçten geçiyoruz. Mahalle halkı da bu umutsuzluktan

epeyce payını almış durumda. Konuşmaların başında genelde yoksulluk ve hemen hemen her gün gelen zamlarla birlikte açlığın faturası öne çıktı. Daha çok iktidar karşıtlığının oluştuğunu ve bütün yaşanan zorlukları iktidara bağlayan mahalle halkının, seçimler sonrası siyasetçilere ve yönetenlere karşı duyduğu büyük öfke gözlerden kaçmadı.

"Yapılan çalışmalarda mahalle halkı, derinleşen yoksulluğa, geçim sıkıntısına, depreme, çevre olaylarına, ev kiralarna karşı öfke ve endişeleri duyduklarını belirttiler. Biz de yaşanan sorunların sistem sorunu olduğunu vurguladık. Halk olarak birleşmediğimiz ve örgütlenmediğimiz müddetçe açlığa, sefalete, her türlü baskı ve sömürüye maruz kalacağımızı belirttik. 2 Eylül günü mahallenin kuruluşunun nasıl bir emek ve örgütlü bir güçle kurulduğunu hatırlatarak bugün daha fazla bir arada olmaya, örgütlü durmaya ihtiyaç olduğunu söyledik. Bu nedenle festivallerin öneminden bahsettik."

Silvan'da çatışma ve işkence

Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı Bameydan köyünde çıkan çatışmada HPG'li oldukları iddia edilen 3 kişinin şehit düştüğü belirtilirken çatışma sonrası bölge askerler tarafından ablukaya alındı. Daha sonra koçerlerin çadır kurduğu bölgeye operasyon düzenleyen askerler, bir aileden 5 kişiyi gözaltına aldı.

İŞKENCEYLE GÖZALTINA ALINDILAR

Aynı aileden 1'i kadın, 1'i çocuk, 3'ü de erkek olmak üzere toplam 5 kişi gözaltına alınırken ailesinin gözaltına alındığını duyan ve Batman'dan mahalleye gelen R.D. de askerler tarafından gözaltına alındı. Gözaltı sırasında aileye işkence edildiği ve sonrasında Silvan

Jandarma Karakoluna götürüldüğü öğrenildi. Gözaltına alınan 9 yaşındaki D.D.'nin daha sonra aile yakınlarına teslim edildiği öğrenildi.

Gözaltına alınanların sağlık kontrollerinin ardından Diyarbakır İl Jandarma Komutanlığı'na götürüleceği belirtildi.

ÇADIRLAR YAKILDI

Sanal medyada asker-kontra hesapları tarafından paylaşılan fotoğraflarda koçerlerin çadırlarının yandığı görülürken çatışma sırasında mı, yoksa askerler tarafından mı yakıldığı konusunda bilgi edinilemedi. Paylaşımında üzerinde sadece iç çamaşırları olan iki erkeğin elleri ters kelepçelenmiş bir şekilde zırhlı aracın tekerleklerinin altında tutulduğu görülüyor. Çatışma sonrası askerlerin mahalledeki ablukası sürüyor.

Ailenin diğer fertleri fotoğrafların kardeşleri olduğunu belirterek, işken-

ceye dair İnsan Hakları Derneği (İHD) Batman Şubesi'ne başvuruda bulundu.

HEYETTEN İLK AÇIKLAMA

Heyet, çatışma izlerine rastlamadıklarını ifade ederek, saldırıları kabul etmediklerinin altını çizdi. Demokratik Toplum Kongresi (DTK), Medeniyetler Beşiğinde Yakınlarını Kaybeden Ailelerle Yardımlaşma, Dayanışma, Birlik ve Kültür Derneği (MEBYA-DER), Özgür Kadın Hareketi (Tevgera Jinên Azad- TJA), Halkların Demokratik Partisi (HDP), Demokratik Bölgeler Partisi (DBP), Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi (Yeşil Sol Parti) Diyarbakır, Muş, Batman, Bingöl, Mardin il ve ilçe yöneticileri ile DTK Eşbaşkanı Berdan Öztürk, Yeşil Sol Parti milletvekilleri Adalet Kaya, Ömer Faruk Hülakü, Sümeyye Boz ve Kamuran Tarhan'ın da olduğu çok sayıda kişi, olayın yaşandığı mahallede incelemelerde bulundu.

'ÇATIŞMA İZLERİNE RASTLAMADIK'

Heyet ilk olarak koçerlerin çadırının yandığı alana gitti. İncelemelerin yapılmasının ardından burada konuşan Millet-

vekili Adalet Kaya, çatışma bulgusuna rastlamadıklarını ve köylülerin de bu yönlü beyanda bulunduğunu söyledi. Koçerlerin hayvanlarını beslediği alan olduğunu aktaran Kaya, halka dönük bir saldırının gerçekleştiğini ve aynı zamanda yayınlanan fotoğraflarda işkence suçunun bariz olarak görüldüğünü ifade ederek "Ne olursa olsun işkence yasağı asla ihlal edilmemesi gereken bir konudur. Bugün burada '90'lı yıllardaki pratiklere geri dönüşün garabetini gördük. İnsanların yaşam alanlarına saldırıyı kabul etmiyoruz." diye belirtti.

Kaya, heyetin inceleme raporunu daha sonra kamuoyuyla paylaşacaklarını ilettiler.

Ardından heyet Bameydan mezrasına geçerek yakınları gözaltına alınanları dinledi. Heyet Saygı ailesine başsağlığı diledikten sonra bölgeden ayrıldı.

(HABER MERKEZİ)

POLİTİK
GÜNDEMHALKIN BAĞIMSIZ EYLEMİ İÇİN
İLERİ

Osmanlı'nın son döneminden günümüze kadar, önce kapitalist sömürgecilik daha sonra ise emperyalizm çeşitli milliyetlerden halkımızı ağır sömürü ve baskıya mahkûm etmiştir. Dünyu-u Umûmiye'den IMF ve Dünya Bankası'na çeşitli emperyalist fonlardan bir bütün emperyalist mali sermayenin çürümüş-asalak ağına mahkûm bir sistem inşa edilmiştir. Emperyalizme göbekten bağlı olan yapı, geçen onlarca yıl boyunca bu bağımlılığı güçlendiren bir yönelim izlemiştir. Bu sistemde egemenliği elinde tutan tüm patron-ağa klikleri bir yandan bu sistemin devamlılığını sağlayacak şekilde yönelim belirlerken diğer yandan ise anti sömürgeci, anti emperyalist söylemleri kendi uşaklıklarını örtmek için ve kitleleri şovenist ağlarına düşürmek için kullanmaktan asla vazgeçmemişlerdir. Abdülhamid'den İttihat Terakki'ye, Mustafa Kemal'den Adnan Menderes'e, İsmet İnönü'den Süleyman Demirel'e, Bülent Ecevit'ten Necmeddin Erbakan'a, Kenan Evren'den Turgut Özal'a, Tansu Çiller'den Tayyip Erdoğan'a kadar patron-ağaların tüm temsilcileri bu genel yaklaşımın hem taşıyıcısı hem de örgütleyicisi olmuştur. Bu bir devlet geleneğidir. Özellikle ekonomik ve siyasi krizin boyutlandığı, baş edilmez noktaya taşındığı, yönetme krizine dönüştüğü koşullarda mahkûm kaldıkları borç sarmalı içinde emperyalist sermayenin kapıkulu oldukları halde sorunların kaynağı olarak onları işaret etmekten geri durmazlar. Halkın anti emperyalist milliyetçi eğilimini kendi çıkarlarına sömürürler. Nihayetinde her kriz sonrası sistemin emperyalist sermayeye muhtaçlığı bir dağ gibi sivrilir.

Birikim, üretim ve büyüme krizinin yapısal bir sorun olduğu, emperyalizmin borç sarmalı altındaki bu sistemde büyük çaplı krizlerin faturasını halka mal etmenin yolu aranır. Bu yol her seferinde bulunur ve uygulanır.

Faşist diktatörlük bugün, 100. kuruluş yıl dönümünde de faturası halka çok yüksek gelecek kapsamlı bir kriz içindedir. Bunun sonucu olarak halkın daha fazla yoksullaşması, bir sosyal çöküntü girdabına çekilmesi gündemdedir. Bu egemenler için açık bir tehlikedir. Onlar için tehlike halkın öfkesine karşı şiddet de içeren

önlemler almaktır. Önümüzdeki günlerin dünden farklı olmayacağı açıkken üstüne daha saldırgan bir yönetimle karşılaşacağımız açıktır.

Kuşkusuz kitlelerin içine sürüklendiği bu tabloda devrimci durumu besleyecek bir çözüme de söz konusudur. Sistemle ilişkilerin dağılma emareleri gösterdiği bu koşullarda oluşan tepki ve öfke gözle görülür, elle tutulur düzeydedir ve açık bir şekilde sisteme karşı verili "güvenin" çözülmesini içermektedir. Bu çözüme hali programatik ve sistemli bir karakter taşımamaktadır. Çünkü bu çözüme bir sınıf hareketi olmak bakımından, sınıfın çıkarları doğrultusunda bir ilerleme ve yön bulma arayışı olmak bakımından eksiktir. Kitleler bu eksende bir hareket oluşturma pratiği içinde değildir. Geniş kitlelerin ekonomik, siyasi, sosyal hak arayışı örgütsüzlük ve dağınıklıktan kaynaklı bir dizi sorunla karşı karşıyadır. Faşist diktatörlük, güven noktasında yaşanan çözülmeyi ortadan kaldıracak kabiliyete sahip olmasa da bu sorunu yönetecek kabiliyeti gösterebilmektedir. Kitlelerin örgütsüzlüğü karşısında olabildiğince örgütlü olan patron-ağalar, faşist devlet mekanizmasıyla baskı aygıtlarını etkili şekilde devreye sokarak, ideolojik aygıtlarıyla kitleleri pasifize ederek sinik ve rıza sağlayan bir hegemonya kurmaktadır. Burada asıl egemenlik aracı örgütlü zor ve sindirme mekanizmasıdır. Kitlelerin, örgütsüzlükten kaynaklı "güçsüzlüğü" devletin ise örgütlü olmaktan kaynaklı "devasa" ve "yenilmez" bir güç halinde görülmesi tarihsel süreçlerde sıkça rastlanan bir durumdur. Bu durumların nihayet halklar lehine değiştiği de gene tarihsel bir gerçekliktir. Ekonomik ve sosyal krizler günbegün toplum-devlet ilişkisinde bir çözüme yaratırken "güç dengeleri"nin bu çözümlenmenin yönetilmesindeki rolü her zaman belirleyici olmuştur. Güç dengesinin değişmez bir denge olduğu ise hiçbir zaman ileri sürülemez.

Faşist diktatörlüğün ekonomik ve sosyal politikalarına karşı biriken öfke ve tepkinin sınırlı kalmasını, boyutlu ve devrimci bir kurtuluş arayışına yönelmemesini sağlayacak başka direnç noktaları da söz konusudur. Özellikle AKP-MHP faşist blokuna karşı var olan görece bilinçli ve yoğun kitleselel tepki -bugün için çözüme emareleri gösterse de- muhalif faşist blokun yönlendirmesi

ve tesiri altındadır. Başta CHP olmak üzere hepsi kitleleri sorunun sistem ve devlet sorunu olmadığına inandırmaya çalışan bir ideolojik-politik yaklaşıma sahiptir. Kitleler bu yaklaşımla kuşatılmaktadır. Bunun için tarih çarpıtılmakta ve aynı zamanda ezilenlerin çıkarlarını kendilerinin temsil ettiğine kitleler inandırılmaya çalışılmaktadır.

Faşist diktatörlüğün 100. kuruluş yıl dönümü ekseninde, bugün öfke ve tepkinin hedefindeki kurucu değerler, devlet biçimi ve tüm kurumlar temize çekilmektedir. Sorunlar "tek adam ve partiye" yıkılarak "eskimiş değerlere dayanan" bir inşa dinamiği yaratılmaya çalışılmaktadır. Kuşkusuz bu yaklaşım sistemle bağları çözülmüş kesimleri başka yönden sisteme bağlama çabasıdır. Bahsini ettiğimiz şey faşizmin kurucu öğelerini topluma daha güçlü dayatma ve egemen kliğe karşıtlık temelinde benimsetme yaklaşımıdır. Faşizmin kurucu öğesi olan Kemalizm, AKP cenahının yanında saf tutan kimi cemaat, tarikat ve ulema gericiliğinin karşıt söylemleri üzerinden yeniden parlatılmaktadır. Faşizmin kurucu değerleri olan Türk-Sünni kuşatması iki tarafın da temel özelliği olarak göze batmaktadır. İki faşist klik de 150 yıla dayanan ve kesintisiz süren laik-şariat saflaşmasını ve kitlelerin parçalanmasını içeren bölücü siyaseti bu kez 100. yılında "cumhuriyet payidar kalsın", "emperyalist tekellerin kontrolündeki sömürü çarkları işlemeye devam etsin" diye sürdürüyorlar.

Sözünü ettiğimiz çözülmeye karşı, 14-28 Mayıs seçimlerinde Kemalist değerler üzerinde konumlanan kliğe destek veren ve 100. yılda cumhuriyetin "değerlerine" sarılan reformist, aydın ve orta sınıf hareketleri kitlelerin sisteme bağlanmasının bir başka dinamiği durumundadır. Bunlara sınıf uzlaşmacı, parlamentarist ancak kısmen sosyal şovenizmden azade diğer reformist kesimleri de eklemek gerekir. Kemalizm savunusu yapmasa da bu kesim muhalif klikle zımnı ittifakı nedeniyle Kemalizm zehrinin kitlelerde etkili olmasında kolaylaştırıcı bir faktör konumundadır. Kemalizm'i düşman kategorisinde değerlendirmeyen, onun şovenist karakterini unutturan, sistemin temel kurucu felsefesinin "tek adam", "saray rejimi"yle değiştiğini ileri süren yaklaşımıyla geniş kitlelerin bilincini

sistemin çeperlerinde tutmaya hizmet etmektedir.

Bu yolla başta kitlelerin bağımsız hareketi kösteklenirken aynı zamanda onlara AKP-Tayyip karşıtlığında somutlaşan bir tek yanlılık ve sığlık dayatılmaktadır. Yönelimin böyle belirlenmesiyle Kemalist kesimin propagandasına da geniş kitleler açık hale getirilmektedir. Kemalizm'in bağınaz bir Türk şovenizmi, anti komünizm, işçi ve emekçi düşmanlığı niteliği "anti emperyalist kurtuluş savaşı", "laik ve demokratik devlet" yalanlarıyla ters yüz edilmektedir. Bu anlayış, açık ya da dolaylı bir şekilde her renkten reformist, sınıf uzlaşmacı, anayasalcı parti, örgüt, aydın tarafından beslenmektedir. Bu kesimler kitlelerin sisteme başka biçim ve yolla yeniden bağlanmasını sağlayan bir rotayı temsil etmektedirler. Halkın kurtuluş bilincini, bağımsız şekilde örgütlenme ve eyleme geçmesini köstekleyen ve faşist kliklere yedeklenmesini sağlayan bu yön karşı devrime hizmet etmektedir.

Faşist sistem temsilcilerinin daha etkili olmak ve daha fazla güç devşirmek için kitlelerin desteğine ihtiyaç duyduklarını, bunun için her şeyi yapacaklarını aklımızdan çıkarmayalım. Bu, kitleleri kendi rızalarıyla kurtuluş mücadelesinden koparmak, sömürü, baskı, yokluk koşullarına mahkûm etmektir. Komünistler kitlelere sonsuz bir güvenle bağlıdır. Onların, ayaklarına vurulmuş prangadan kurtulmakla önü alınamaz bir devrimci hareketin öznesi olacaklarını bilirler. Kitleler nihayetinde sisteme güvensizdirler. Bu gerçekliğin farkında olarak nesnel olan bu güvensizliği büyütme, çelişkileri derinleştirmek için proletaryanın bağımsız kurtuluş perspektifini örgütleyerek harekete geçmek tarihsel görevimizdir. Bu açıdan 100. yılda sistemin kuruluş felsefesi ve niteliği konusunda berrak bir bilinç yaratmak, kitleleri sisteme bağlayan eğilimlerle daha güçlü mücadele etmek, bunların zehirleyici etkisi altındaki halk yığınlarına İbrahim Kaypakkaya çizgisiyle ulaşmak görevi önümüzdedir. Kitlelerin kopuş eğilimiyle birleşelim, kopuşa karşı direnç oluşturan akımlarla mücadele edelim.

SINIF HAREKETİ

YENİ YOLLAR VE ARAÇLAR GELİŞTİRMEK ZORUNDA

Son yıllarda işçi sınıfı hareketinde, Antep Başpınar OSB’de Şireci Tekstil işçilerinin hareketinde olduğu gibi “bir hak alma eğilimi” kendini gösteriyor. Yaşanabilir bir ücret elde edebilmek veya ücret seviyesini iyi kötü koruyabilmek için işçiler eylemliliklerini yoğunlaştırıyorlar. Daha önce yine moto kuryelerin, tekstil işçilerinin, çorapçıların vs. eylemlerinde görüldüğü gibi sonuç almaya odaklı spontane bir ivme öne çıktı. Bu tarz eylemlilik süreçlerinde işçiler, bazen öncü bir sendika veya sendikacının bazen ise kendi öncü arkadaşlarının yönlendirmesiyle hareket etti ve kendi koşulları içerisinde kazanımlar elde etti.

Benzer bir eğilim sendikalı ve toplu iş sözleşmeli iş yerlerinde de “ek zam”, “ek protokol” talebi olarak güçlenmeye başladı. Bir ya da birkaç yıllık sözleşmelerin ekonomik koşullarını hiçbir bakımdan koruyamadığı bu işçiler, bazen sendikalarının öncülüğünde bazen ise sendikalarına rağmen veya onu zorlayarak eylemliliğe yöneldiler. Bu her iki eğilimde de ücret artışı taleplerinin yoğunlaşmasında belirlenen ücretlerin, alım gücü bakımından kısa sürede erimesi belirleyici iken artık yılda iki kez açıklanan asgari ücretin

de etkileri oldu.

KENDİNİ KORUMA REFLEKSİ

Bilindiği gibi egemen sınıflar uzun zamandır asgari ücreti aylık seviyesinde sabitleyip diğer tüm ücretleri asgari ücret seviyesine doğru aşağı çeken bir politika izliyor. Doğal olarak işçi sınıfı -her geçen gün geriye de gitse- sadece yaşamını devam ettirebilecek kadar bir ücret için mücadele ediyor. Ekonomik-sosyal koşullarını geliştiremiyor fakat onu korumaya çalışıyor. Bu da her bir bölgede, sektörde ya da sendikal örgütlenme koşullarında farklılık gösteriyor. Örneğin Antep’teki tekstil işçileri 14-15 bin gibi rakamları, büyük şehirlerdeki belediye işçileri her şey dahil 20 bin civarı rakamları, sendikalı metal ve petro-kimya gibi stratejik sektörlerdeki işçiler ise 25-30 bin gibi rakamları elde ettiklerinde durumu “kurtarmış” oluyorlar. Kuşkusuz türlü oyunların içerisinde ve sürekli artan yaşam giderleri karşısında bu seviyeyi korumaya çalışıyorlar. Ancak bir gerçek var ki rakamlar artarken gerçek ücretler, alım gücü her dönem biraz daha tırtıklanıyor.

Son dönemde tüm iş kollarında ve tüm

bölgelerde emeğe ödenen pay azalmakla birlikte tekstil, belediye, market, taşımacılık ve inşaat işçilerinin tepki ya da eylemlilikleri daha belirginlik gösterdi. Tekstilde sarı sendikaların kontrolündeki büyük firmalar dışında çorapçıları (Esenyurt, Beylikdüzü) ve Antep örneklerinde görüldüğü gibi Hindistan, Vietnam gibi ülkelerle rekabeti dillendiren ve hükümetin özel desteğine sahip ihracatçı firmalar dikkat çekiyor. Tekstilde geçmişten beri öne çıkan bölgeler dışında Maraş, Malatya, Van, Batman, Tokat, Ordu gibi bölgelerde de firmalar göze batmaktadır. Bu işçiler ciddi kârlara tekabül eden önemli bir üretimin öznesi olmalarına rağmen toplu iş sözleşmesinden yoksun durumdadılar ve dolayısıyla ücretleri aşağı çekildikçe eylemlilikleri de artıyor. Özel sektör olması nedeniyle düzen siyasetiyle ilişkisi çok öne çıkmayan bu üretim alanlarında -Birtek-Sen öncülüğündeki Şireci Tekstil örneğinde olduğu gibi- etkili bir direniş olduğunda düzen partilerinin ve yerel yönetimlerin işçiye karşı aldığı aktif pozisyon dikkat çekicidir. Bu durum bir bütün devlet ve egemen sınıflardan düzen partilerine ve yerel yöneticilere uzanan açık patron yarıdıklılığının ve işçi sınıfı karşısındaki pervasızlığın da göstergesidir.

PARTİ-PATRON-SENDİKA KISKACI

Belediye iş kolunda ise sınıftan yana tüm odakların (şube, temsilci, üye vb.) dağıtılıp tasfiye edilmesine paralel parti/belediye/şirket iş birlikçisi ve birbirinden farksız bir sistem hâkim kılındı. Belediyelerde AKP-Hizmet-İş ilişkisini; CHP-Genel-İş ve Belediye-İş ilişkisini tamamlayarak ciddi bir kontrol mekanizması hayata geçirildi. Genel olarak kamuda özel olarak ise belediyelerde yönetime göre şekillenen sendika “tercihi” yeni değildi. Hatta bu durumun kendisi özellikle seçim dönemlerinde işçilerin pazarlık gücünü artıran bir etki de yaratıyordu. Ancak AKP’nin öncülük ettiği sistemi CHP’nin ve diğer düzen partilerinin de eksiksiz bir biçimde uygulamaya başlaması ile birlikte belediye işçileri her bakımdan benzer bir akıbeti yaşar oldu. Söz konusu işçiler olduğunda düzen partilerinin nasıl ortak bir politikada bulunduğu biliniyor. Adı konmamış bu ortaklık belediyelerde yerel yöneticilere ve hatta çoğu kez onu da aşan bir biçimde doğrudan ilgili düzen partisine ve partinin patron sendikasına teslim olmuş bir sendikal yapıyı beraberinde getirdi. Artık MİKSEN (Mahalli İdareler Kamu İşveren Sendikası), MİS (Mahalli

İdareler İşverenler Sendikası), SODEM-SEN (Sosyal Demokrat Kamu İşverenleri Sendikası) gibi patron sendikaları, çoğunlukla yerel yönetimleri de devre dışı bırakarak toplu iş sözleşme maddelerini belirliyor, onlar adına imzalıyor ve bu sayede örneğin bir belediye'deki gelişen mücadelenin toplu iş sözleşmelerinde bir kazanıma dönüşmemesi için çaba harcıyor. Bu patron sendikaları tüm sözleşmeleri açıklık sınırında tutmaya gayret ederken parti ve belediye iş birliği ile birlikte sendikaları da dizayn ediyor. Hatta bu dizaynın çok büyük oranda tamamlandığını söylemek de mümkün.

Belediyelerde şirket işçiliği ve taşeronluk sisteminin hâkim kılınmasına paralel belediye işçileri en çok hak kaybı yaşayan kesimlerden biri oldu. Ayrıca patron ve sendika iş birliği nedeniyle güvencesizliği derinden yaşamaya başladılar. Bu nedenle büyük şehirlerde ve ilçe belediyelerinde artan tepki ve eylemleri, yaşanabilir ücret talebi yanında bu gerçeklerden de yorumlamak gerekmektedir. Örneğin İBB'ye bağlı Ağaç A.Ş. işçilerinin uzun zamandır çözümsüz bırakılan ve geçirtilen sorunları yeniden bir eylemliliğe dönüştüğünde bırakalım genel olarak sendikaları işçilerin üyesi olduğu DİSK dahi direnişe destek olmamak için tabiri caizse kırk takla attı. İşçiler tümüyle kendi iradeleriyle ve sendikalarıyla kazanım elde ettiler. Bu arada DİSK ve Genel-İş ise her dönem olduğu gibi CHP, İmamoğlu ve Kılıçdaroğlu ile poz vermekle meşgulü. Belediye işçileri ile ilgili şunu da söylemek gerekir ki tüm bu baskı ve kontrol mekanizmalarına rağmen işçilerin harekete geçme ve politikleşme eğilimleri güçlü bir potansiyel taşımaktadır. Söz konusu politikleşme her ne kadar düzen partilerinin etkisi altında ise de koşullara göre bu ona karşı bir nitelik de kazanabilecektir. Diğer yandan belediye işçilerinin hizmet verdikleri halka ulaşma ve ona etki etme gibi avantajları

da bulunmaktadır. (Örneğin, her işçi eyleminde CHP'li belediyelerin işçileri karalamaya ve halka "şikâyet" etmeye bu kadar çaba harcamalarının sebebi de bu.) O nedenle ilerleyen dönemde de belediye işçilerinin hareketinin belli bir süreklilik arz edeceğini ve hatta bu alandaki sarı-iş birlikçi sendikalara daha güçlü bir tepkinin gelişebileceğini söylemek mümkün.

"İNSAN KAYNAKLARI" İLE ÖZDEŞLEŞEN SENDİKACILIK

Spontane tepki ve eylemlerle dikkat çeken moto kuryeler gibi çok büyük firma ve kârlılık oranlarına rağmen taşımacılık işçileri ve mağaza-market işçileri için de ciddi bir örgütsüzlük hüküm sürüyor. Sarı sendikalar bu alanı örgütlenme zahmetine girmedikleri gibi işçilere vaat edebilecekleri bir kazanım da yok. Örneğin kimi büyük mağaza ve market zincirlerinde örgütlü Tez-Koop-İş ve Koop-İş gibi sendikalara yönelen tepkiler, bu sendikaların patronun insan kaynakları gibi çalıştıklarını ve çok büyük kârlara rağmen işçilerin ücret ve haklarını korumadıklarını gösteriyor. Son resmi istatistiklere göre 4 milyon 167 bin 249 işçinin çalıştığı ülkenin bu en büyük iş kolunda (ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar) toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi sadece bu iki sendikada bulunuyor. Doğal olarak işçilere örgütsüzlük dayatılıyor ya da sarı-iş birlikçi sendikalar -eğer patron da isterse- tercih olarak sunuluyor ki bu bile ancak ayrıcalıklı birtakım marka ve zincirler için geçerli bir durum. Hem moto kuryelerin hem de mağaza-market işçilerinin spontane eylemlerini belirleyen şeylerden biri de işin ve iş yerinin yüzlerce parçaya bölünmüş halde olması. Yasal yollarla bu alanlarda sendikal yetki ve toplu iş sözleşmesi elde etmek imkânsızlaştırılmış durumda. Bu tabloda işçiler ücret ve birtakım hakları için alternatif yol ve yöntemleri denemek zorundalar.

Her bir sektör, iş kolu ya da işçi hareketi kendi özgünlüğü içerisinde sayfalarca yazının konusu olabilir. Sektörün devlet ve patronlar için stratejik karakteri, kamuya ait veya özel olması, yerli veya yabancı marka olması, ihracatçı olması veya içeriye yönelik üretmesi hatta bazen ihracat yapılan ülkenin özelliği, işletme ve teknoloji düzeyi, sendikalı/toplu iş sözleşmeli ya da sendikasız olması, mücadele ve sendika geçmişi gibi onlarca faktör her bir bölükte işçi sınıfının ve sınıf hareketinin durumunu belirlemektedir. Ancak sınıf hareketinin -süreklileşen yönleriyle beraber- dönemsel eylemlilikleri de belli işaretler vermektedir. Bu işaretleri son yıllarda öne çıkan işçi eylemleri üzerinden de takip etmek mümkün. Sınıf hareketinin durum ve ihtiyaçlarına dair şüphesiz bir çok şey sıralanabilir. Biz bunları şimdilik dört noktada toplamayı uygun gördük.

SINIFA DAYALI ÖNCÜLÜK VE ÖRGÜTLENME

Öncelikle işçi ve memur konfederasyonlarına bağlı, özellikle toplu sözleşme yetkisine sahip sendikaların -az sayıdaki istisna dışında- tümüyle sarı sendikalar olduğu hatta artık açık iş birlikçi, gerici bir pozisyon üstlendikleri ve işçi sınıfını kontrol altında tutmaktan başka bir işlevlerinin olmadığı net olarak belirtilmelidir. Bu, bugün düne nazaran çok daha belirgindir ve bu nedenle söz konusu sendikal yapı hem içeriden hem dışarıdan hedefe oturtulmak zorundadır. Diğer yandan bu yapıyı hedefe koymak salt söylem ve teşhirle hatta esasta bununla ilgili olan bir durum değildir. Söz konusu yapının içinde veya dışında olsun, esas olan işçilerle kurulan bağ ve öncülük düzeyidir.

İkinci olarak patron, sendika ve yasa (devlet) iş birliğiyle örgütlenmeleri ve koşullarını değiştirmeleri engellenen işçi sınıfının, fiili-meşru mücadele yollarını

uygulamak ve geliştirmek dışında bir çaresi yoktur. Kendiliğinden, spontane dediğimiz işçi eylemliliklerinde ya da sınırlı bir öncülükle bile ciddi bir mücadele ivmesi kazanan direnişlerde öne çıkan yön de budur. Bu mücadeleler, sınıfın geniş kesimleri için gelişkin ve sistematik bir bilince tekabül etmese de var olan koşullar içerisinde sınıfın pratik bilincinin bir ürünü olarak görülmelidir. Doğal olarak kendini yasalarla, sarı sendikalarla, baraj ve yetki meseleleriyle sınırlayan sendikal anlayışa karşı fiili-meşru mücadeleye dayalı bir sendikal anlayış tesis edilmeli ve geliştirilmelidir. Bunun bugün kimi örnekleri mevcut olmakla birlikte bu örnekler yaygınlaştırılmalı ve geliştirilmelidir.

Üçüncüsü, artık kemikleşmiş, patron-yasa desteğiyle iç dinamikleri tasfiye edilmiş, bürokratik ve iş birlikçi sendikal hâkimiyete karşı mücadele, sadece içeride yürütülen bir mücadele olarak değil sendikal örgütlenmeleri aşan yollar da geliştirilmelidir. Bu konuda tutucu olunmamalı, sınıfın ve hareketin ihtiyaç duyduğu her tür mücadele biçimi ve örgütsel araç değerlendirilmelidir. Bugün doğru yerde ve doğru çelişki de konumlanan bir sınıf çalışması için koşullar son derecede elverişlidir. Sınıfın ihtiyaçları yakıcıdır ve bunun için öncülük yapılmalıdır.

Ve dördüncüsü, belli bölge ve büyük şehirleri aşarak Anadolu'nun hemen her tarafına yayılan OSB ve endüstri bölgelerinde, çok daha kötü koşullarda çalıştırılan işçi kitleleriyle buluşacak bir konumlanma ve onlara öncülük edebilecek bir örgütlenme perspektifi geliştirilmelidir. Bu alanlar çok sınırlı sayıda örnek haricinde siyasal ve sendikal her türlü mücadeleden yoksun bırakılmış durumdadır. İşçi sınıfının genç ve mücadelede deneyimsiz bu kesimlerinin potansiyeli önemsenmeli ve örgütlenmelidir.

AĞAÇ A.Ş. İŞÇİLERİ DİRENİŞE DAİR NOTLAR

DİSK'e bağlı Birleşik Tarım-Orman İşçileri Sendikası (BTO-Sen) öncülüğünde Ağaç A.Ş. işçileri sefalet ücretine ve kötü çalışma koşullarına karşı iş bırakma eylemi yaptı. 14 Ağustos'ta başlayan ve 21 Ağustos'a kadar devam eden direnişe Devrimci Demokratik Sendikal Birlik (DDSB) olarak biz de üçüncü günden itibaren güç ve moral katmaya çalıştık.

Ağaç A.Ş. işçileri İstanbul'un yeşil alan çalışmalarını, ağaç ve süs bitkilerinin bakımını, ekimi, onarımı ve temizliğini yapıyor. Otoban kenarlarında gördüğümüz süsleri, kimi zaman serinlemek kimi zaman da nefes almak için gittiğimiz parkları, sahil şeritlerini Ağaç A.Ş. işçilerinin nasırlı elleri güzelleştiriyor. Güneşin altında yürümek bile zulümken Ağaç A.Ş. işçileri kavurucu sıcaklarda dahi İstanbul'u güzelleştirmek için ter döküyor!

Peki, şehrimizi güzelleştiren Ağaç A.Ş. işçilerinin çalışma koşulları ve aldıkları ücret de güzel mi? Elbette ki değil! Seçimlerde "her şey çok güzel olacak" mottosu dillerden düşürülüyordu. Bunun, işçiler için söylenmediğini biz biliyorduk. İşçilerin yaşam ve geçim koşulları da aksini söylemiyor. Krizin faturası işçilere ve emekçilere kesilmeye çalışılırken "her şey çok güzel olacak" diyenlerin yalanları ortalığa saçılmaya devam ediyor! İBB bünyesindeki iştirakler içerisinde Ağaç A.Ş. işçileri en kötü koşullarda ve en düşük maaşlarla, kölece çalışmaya mahkûm ediliyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki Ağaç A.Ş. işçileri daha önce de iki kez aynı taleplerle iş durdurarak Saraçhane önünde eylem yapmışlardı. 2022'nin haziran ayında işçilerin yaptığı eylemin ardından İBB işçilere verdiği sözleri tutmayarak açlık sınırının altında çalıştırmaya devam etti. Haziran ayında

verilen sözlere inanarak işbaşı yapan işçiler eyleme bu defa derslerine iyi çalışarak geçmişlerdi. Direnişin üçüncü gününde İBB yönetimi işçileri arayarak "hemen işbaşı yaparsanız 15 bin 500 TL veririm" diyerek yine sefalet ücretinde ısrarcı oldu. İşçiler ise diğer iştiraklere yapılan zamlarla aynı olana kadar işbaşı yapmamakta kararlı olduklarını bildirdiler.

SENDİKADA SINIF TAVRI

Sayıları yaklaşık olarak 2 bin 500'ü bulan Ağaç A.Ş. işçileri sadece İBB'nin değil aynı zamanda sendikalar arası rekabetin de mağduru! İşçilerin sayısı yaklaşık olarak 500 civarındayken Ağaç A.Ş. işçileri HAK-İŞ'e bağlı Öz Orman-İŞ'te örgütlüydü. Taşerondan çıkarılıp iştirake verilen işçilerin sayısı artınca toplu bir şekilde DİSK'e bağlı Birleşik Tarım-Orman İşçileri Sendikası'nda örgütleniyor. Sonra İBB yönetimi ile görüşüp Türk-İŞ'e bağlı Orman-İş Sendikası, işçileri tehdit ve zorla bünyesine katıyor. Yetkiyi Orman-İş zor ile alıyor. BTO-Sen yetkiye itiraz ediyor. Öz Orman-İş ise işçilerin bilgisayarlar üzerinden üye yapıldığını ileri sürüp "yetkide hile var" diyerek itiraz ediyor. Yaklaşık iki buçuk yıldır devam eden davaların ne zaman sonuçlanacağı bilinmiyor! Sarı sendikal anlayış ile hareket eden sendikalar kendi aralarında bu şekilde dalaşırken işçileri bölüp, parçalayıp sendikasız ve örgütsüz bırakarak ağır çalışma koşullarına mahkûm ediyor.

Benzer durumlarda mahkemelerin sonuçlanması uzun yılları buluyor. Tabii bu da en çok patronun işine yarıyor. Böylesi sendikal rezaletlerin karşısında belirleyici olan işçilerin kararlı ve örgütlü tutumu oluyor. Bunu Ağaç A.Ş. işçilerinin tüm yaşananlara rağmen sergiledikleri kararlı direnişlerden okuyoruz. Bu direnişin gösterdiklerinden biri de Ağaç A.Ş.

işçilerinin dayatılan kölelik koşullarına ve sefalet ücretine örgütlülüğünü ve bilincini yükselterek yeni mücadelelere girişmesidir.

BELEDİYE KAYGISI

DİSK'in CHP'ye olan yakınlığını hepimiz biliyoruz. Bu durum, Ağaç A.Ş. işçilerinin direnişine de fazlasıyla yansdı. Direniş kamuoyunun gündeminde belli ölçülerde yer edinse de alandaki somut durum öyle değildi! Bir taraftan kararlı olan işçilerle direnişe geçen BTO-Sen'in aktif tutumuyla diğer taraftan Ekrem İmamoğlu'ndan kaynaklanan "utangaç" tutumla yürütüldü süreç.

İşçilerin direnişi sürdürdüğü Saraçhane Parkı'nın olduğu yer çok işlek ve turistik gezi alanı. Alandaki görünürlük 5-10 adet yelek ve bir adet çadır ve pankarttan ibaretti. Alan büyük olduğu için asılı pankart da görünmüyordu. İşçilerin taleplerinin yazılı olduğu dövizlerle, pankartlarla alanı donatmak varken tam tersi tercih edilmişti. İBB'nin önünde bulunan yolu kapatma kararı, ne hikmetse işçilerin bilmediği bir nedenle iptal oluyor. Gündem olsun diye parktaki çöpün toplanmasına işçiler izin vermezken belediyeye yapılan çok fazla şikâyet nedeniyle sendika belediye ile anlaşarak çöpün kaldırılmasını sağlıyor. İşçilere de "sesinizi çıkartmayın çöpü alacaklar" şeklinde uyarılarda bulunuyorlar. İşçilerin röportaj vermelerinden dahi rahatsız oluyorlar. Sendika bunu fiili ve meşru mücadeledeki işçilere "ağzınızdan yanlış bir cümle çıkarsa işinizden olursunuz" şeklinde açıklıyor. Oysa işçiler "grev dışı" bir eylemde olduklarından zaten işlerinden olabilirler. İleri sürülen bahaneden bile sendikanın içinde olunan eylemin niteliğinden bihaber olduğu anlaşılmaktadır.

Yeni Şafak gazetesine röportaj veren BTO-Sen başkanı Mehmet Çak yaşananlardan İBB'nin bir kabahatinin olmadığını, yaşananların nedeninin kriz olduğunu, bunun da sorumlusunun mevcut iktidar olduğunu söylüyor! Ekrem İmamoğlu'nun bir basit ziyareti şöyle dursun İBB önündeki direnişte

işçilere bir bardak su dahi verilmedi. Asgari ücretin altında bir ücretle açlığa ve sefaletle mahkûm edilenler sekiz gün boyunca gene aç ve sefil bırakıldılar. İşçiler direniş bitene kadar evde hazırladıkları yiyecek ve içeceklerle direndiler.

HER ŞEYE RAĞMEN

Aynı taleplerle daha önce iki kez iş durduran Ağaç A.Ş. işçileri kazanımlarını fiili-meşru mücadele yöntemine borçludur. Sendikal bürokrasiye ve aralarındaki rekabete, belediyenin işçi düşmanı tutumuna rağmen işçiler direndiler, kısmi de olsa kazanımlar elde ettiler. İşçilerin her seferinde inanç ve kararlılıkla iş durdurması kölece çalışma koşullarından ve sefalet ücretine mahkûm edilmelerinden kaynaklıdır. Çözumsuz bırakılan sorunları, iyileştirilmeyen çalışma koşulları ve düşük ücret sorunları yeni mücadelelerin konusu olmaya devam edecek.

Yoksul ve emekçi mahallelerinden İstanbul'un dört bir yanına, en ağır koşullarda çalışmak için dağılan işçiler bir kez daha haklarını mücadeleyle kazanmak yolunda ilerlediler. Henüz tam birlik sağlayamamış, sendikal bürokrasinin kuşatmasını kıramamış olsalar da dinamik ve direngen bir yapıyla buna muktedir olduklarını gösterdiler.

DİRENİŞLERDE OLALIM!

Kriz derinleştikçe Ağaç A.Ş. işçilerinde olduğu gibi, işçilerin çalışma koşulları ve ücretleri geri dönülmez şekilde kötüleşmektedir. İşçilerin hak alma mücadelesinin yükselişe geçtiği, direnişlerin arttığı bir yeni döneme kapı aralıyoruz. Bunun hepimize başlı başına görevler yüklediği açıktır. Bu görevleri sınıf merkezli ele almaktan başlayarak işçilerin gelişen mücadelesinin içinde yer almalıyız. Ağaç A.Ş. işçilerinin direnişi bu yönlerimizi geliştirme ihtiyacını daha yakıcı bir biçimde göstermiştir. Başlayan işçi direnişine gününbirlik yapacağımız destek ziyaretlerinin önemsiz değilse bile yetersiz ve hedefsiz olduğunu görmeliyiz. İşçi sınıfıyla sıkı bir dayanışma içerisinde olmaya, sınıfın içinde ve dolayısıyla gelişen her mücadelesinin parçası olmaya ihtiyacımız vardır.

İstanbul'dan bir DDSB'li

FIRAT ELEKTRİK'TE İŞLER "AKSA"DI!*

*Kazancı Holding'e bağlı Aksa Elektrik Dağıtım şirketi 9 kentte halka elektrik satıyor. Aksa Fırat Elektrik Dağıtım bünyesinde Dersim'de çalışan 120 işçi haftalardır grevde.

Son birkaç haftadır enerji işçilerinin direnişi ve elektrik şirketlerinin halka yaşattığı zulüm ülke gündeminde yer alıyor. Dersim'de sefalet ücretine, yoksulluğa ve ağır çalışma koşullarına karşı haftalardır direnen, İstanbul'da yoksulluğa karşı eyleme geçen enerji işçileri taleplerini haykırarak haklarını arıyor. Ciddi risklerle ve özellikle Dersim'de ağır kış koşullarında yetersiz işçi ve ekipmanla çalışmaya zorlanan elektrik işçileri asgari ücret tutarında bir maaşa mahkûm bırakılıyor. İşçiler bu direnişlerini Dersim halkıyla buluşturmak için bildiri dağıtımları, basın açıklamaları ve film gösterimleri gerçekleştiriyor.

ÖZELLEŞTİRİLEN ELEKTRİK ŞİRKETLERİ

Türkiye'de elektrik dağıtım sektörü birkaç şirketin elinde bulunuyor. TEDAŞ'a ait tüm dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi 2013'te tamamlandı. Ardından Türkiye'deki elektrik dağıtım işi, 21 bölgeye bölünerek özel sektör tarafından yürütülmeye başlandı. Özelleştirme biriken borç-

ları ve altyapı eksikliklerini beraberinde getirdi. Saatler boyunca süren elektrik kesintileri, sefalet ücretinde çalışma koşulları ve astronomik zamlar bu sömürü çarkını sık sık tartışmaya açıyor.

Sadece dört elektrik şirketinin 1 Ocak 2022 ve 31 Aralık 2022 dönemine ait net kârları toplamı 16 milyar 444 milyon 208 bin TL'ye ulaştı. Öne çıkan şirketler ve dağıtım ağlarından bazıları şöyle: Sabancı'ya ait EnerjiSA, Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinde Ankara, Bartın, Çankırı, Karabük, Kastamonu, Kırıkkale, Zonguldak, Adana, Osmaniye,

Antep, Mersin, Kilis, Hatay ve İstanbul Anadolu Yakası'ndan oluşan 14 ilde elektrik dağıtım hizmeti vermekte ve 21 milyon nüfusun; Cengiz Holding İstanbul Avrupa Yakası, Antalya, Ispar-

Holding'e ait olan Fırat Elektrik Dağıtım şirkettir. Bizzat Tayyip Erdoğan'ın devreye girerek verilen teşvik ve kredilerle kârına kâr katan FEDAŞ işçilere açık sınırındaki ücretlere reva görüyor.

KAZANAN ŞİRKETLER, SÖMÜRÜLEN İŞÇİLER

Elektrik şirketleri işçileri taşeron şirketleri de devreye koyarak düşük ücretlere, mobbinge ve ağır çalışma koşullarına mahkûm bırakıyor. Milyarlarca lira kazanan şirketler örneğin 49 köy olan ve hepsi birbirinden uzak olan Dersim'in Pülümür ilçesinde sadece 4 işçi çalıştırıyor. Bir hanenin abone olup zaten bölgesine ait su ve barajlarla üretilen elektriği alması için dağıtım şirketine en az 10 bin lira ödemesi gerekiyor. Şirket halka satacağı elektriği getirmek için kullandığı kablunun parasını bile halktan alıyor. Böylesi bir sömürü sisteminde Dersim'de yaşayan abonelerine günâşırı mesajlar atan FEDAŞ yönetimi işçilerle halkı karşı karşıya getirmeye çalışıyor. Abonelik, dağıtım bedeli adı altında binlerce lira ücret talep edilen halk sık sık elektrik kesintileriyle karşı karşıya kalıyor. Dersim halkı FEDAŞ şirketine karşı işçileri sahipleniyor, haklı taleplerini savunuyor. 120 FEDAŞ işçisi direnişlerini kitlelerle birleştirerek kazanacaktır.

ta, Burdur, Konya, Karaman, Aksaray, Niğde, Kırşehir, Nevşehir, Sivas, Tokat, Yozgat olmak üzere 10 milyon abonenin; Bereket Holding, İzmir, Manisa, Aydın, Denizli, Muğla illerinin; Limak Holding ise Bursa, Balıkesir, Çanakkale, Yalova illerinin elektrik dağıtımını yapmaktadır. Dersim, Elâzığ, Malatya ve Erzincan bölgesindeki dağıtım şirketi de Kazancı

Enerji işçileri İBB önünde taleplerini haykırdı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) şirketi İSPER AŞ'ye bağlı olarak çalışan İSKİ, İGDAŞ ve İstanbul Enerji A.Ş. işçileri, üyesi oldukları DİSK/Enerji-Sen ile İBB önünde eylem yaptı.

larıyla aynı işi yapmalarına rağmen aynı ücreti alamamalarına karşı bir araya geldi. Eyleme DİSK/Dev Yapı-İş, İnşaat-İş ve Limter-İş temsilcileri de destek verdi.

Enerji işçileri, 696 sayılı KHK ile İSPER'e geçirilip kadro verilmemesine, artan iş yüküne, mobbinge, sefalet zamlarının dayatıldığı toplu iş sözleşmelerine, meslek kodları düzeltilmediği için meslektaş-

Açıklamada "İşçiler ve mühendisler olarak buradayız. Hakkımızı alamıyoruz. Her gün sakatlanarak çalışıyoruz, ölümle burun burunayız. Her geçen gün artan zamlarla, üç haneli enflasyonlarla geçinmeye çalışıyoruz. İşimizi sahada layıkıyla yapmaya çalışırken işveren ve sendikanın uyguladığı baskı ve mobbingler yüzünden psikolojimiz bozuluyor, sakatlanıyoruz. Bu yüzden insanca ve güvenceli çalışmak istediğimizi haykırmaya geldik." denildi.

"Bizler kentleri var eden, işini en doğru ve en dürüst bir biçimde yapan ama her gün güvencesiz çalıştırılan, işçi düşmanı patron dostu sendikaların yaptığı sözleşmelerle sefaletle mahkûm edilen, bu yüzden emeğinin karşılığını

alamayan işçileriz" diyen enerji işçileri, ekonomik, demokratik, sosyal bütün haklarının iyileştirilmesini talep etti.

"Enerji İşçisi Köle Değildir", "Sefaletle Mahkûm Olmayacağız", "Güvenceli Çalışmak İstiyoruz" sloganları atıldı.

POLİS ENGELİ AŞILDI

İşçiler ve sendikaları DİSK/Enerji-Sen eylemi İBB önünde yapmak isteyince polis işçilerin ve sendika temsilcilerinin İBB önüne geçişine engel olmak istedi. Polis işçilere eylem için yolun karşısındaki parkı gösterdi. Ancak polisin engeline tepki büyüyünce polis, engeli kaldırdı.

(HABER MERKEZİ)

EYT ÖZGÜLÜNDE ARZ-TALEP DENGESİZLİĞİ

Egemen sınıfların sonu gelmeyen ve yerine de getirilmeyen vaatleri karşımıza içinden çıkılmaz bir şema çıkarıyor. Öyle ki bu şemanın talep ve arz tanımlarıyla dile getirilmesi çok sık rastlanan olgulardan. Bu bilinçli hamlelerin ardında yatan düşünsel motivasyonlar hak ya da kazanç kavramlarını tahrif ettiği gibi gelir eşitsizliğini gölgeleme görevi de üstleniyor. Özcesi sömürü ilişkilerinin, kendine bir temsilci ya da yapı aracı yaratarak talep siyasetinin yürütüldüğünü söylemek mümkün.

Bu doğrultuda arz da talep de bir şekilde dengede kalmalı ve sömürü ilişkileri kursuz bir şekilde seyrinde ilerlemelidir. İşçilerin yıllarca çalışarak maaşlarından kesilen sigorta primleri günü geldiğinde hak edinilmiş emekliliği almaları sırasında karşılarına "sırt yükü" olarak çıkarılır. Emekliliğin, mücadeleler doğrultusunda kazanılmış olan sekiz saatlik iş günü, kıdem tazminatı gibi haklardan biri olduğu arz-talep ilişkisi doğrultusunda görmezden gelinir. Ve örneğin emeklilik, yıllarca sömürü koşulları altında çalışan işçinin emeğinin karşılığı bile olmazken kazanılmış bir hak olmaktan çıkıp devletin vaatleri listesinde yer buluyor; haklar, işçiye tanınan haklar halini alıyor!

Emeklilikte Yaşa Takılma (EYT), emekliliğe ilişkin koşullar adına 1999 yılında yürürlüğe konulan 4447 sayılı kanunla meydana geldi. Sonrasında, 2006 yılında sosyal güvenlik kurumları tek çatı altında birleştirildi ve 2048 yılına kadar geçerli olması var sayılan 5510 sayılı kanunda karar kılındı. Emeklilik aylığı oranının, alt sınırının ve güncelleme katsayısının düşürüldüğü, kadın ve erkeklerdeki emekli olma yaşının ve prim günlerinin yükseltildiği 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 2008 yılı itibariyle yürürlüğe kondu. 1999- 2008 yılları arasında emekli maaşı hesaplamalarında TÜFE (Tüketici Fiyatları Endeksi) oranları ve GSYİH'nin yüzde 100'ü baz alınırken 5510 sayılı kanunla yalnızca TÜFE'nin yüzde 30'una indirildi ve bu yasa çerçevesinde aylık bağlama oranlarına tavan uygulaması getirildi. 4447 ve

5510 sayılı kanun arasındaki bu karışıklık kapsamında 8 Eylül 1999 ve öncesinde ilk kez sigortalı olan kişiler, ilk kez sigortalı oldukları tarih süresi ve prim ödeme günüyle emekli olurken 9 Eylül 1999'da yürürlüğe giren 4447 sayılı yasayla bu şartlar ortadan kalktı. Kanunların sayı ve maddelerindeki değişikliğin mevcut koşulları değiştirmediği bir gerçek ancak 2048'e kadar tabi kalınacağı bilinen 5510 sayılı kanun yürürlüğe girdiği tarihten bu yana yaz-boz tahtası haline getirildi. 2008 ve 2023 yılları arasında 100'e yakın madde değişikliğine gidildi ve hatta bazı maddelerde belli bir istikrar bile sağlanabilmiş değildir. Üzerinde sürekli oynanan bu maddelerin karmaşıklığından ziyade

aylığı hesaplamasında hesaba alınan katsayı, ortalama aylık kazanç, güncellenmiş kazançlar çarpımında oran düşükse düşük emekli maaşı demektir. Prim günü arttıkça emekli maaşı artar algısı burada ters orantılıdır, aksine daha fazla çalıştıkça yüksek orandan belirlenen yılları da eritmektedir. Yaş bekleme kadar ertelese dahi işçi, yine emeklilik aylığı düşmüş olacak çünkü ABO (Aylık Bağlama Oranı) yüzde 70 oranıyla başlarken şu an karmakarışık bir hal almaktadır. Bu işin bir diğer yanı da 1999 öncesi çalışma oranını düşürmek istemeyen işçiler kayıt dışı çalışmaya itilmekte, güvencesiz işlerde yaş haddini beklemektedir.

olmaz denirken devlet seçim vaadi ile kararını "emeklilerin lehine" açıklama gereği duydu. Altyapısı olmadığı gibi başvuru dosyalarını izleyecek yeterli personel de yoktu. SGK çalışanları günlük 51 TL mesai ücretiyle ve sınır mesai süresinde çalıştırıldı. İşçilerden 10 yıllık işi 3 ayda bitirmesi istendi. Yani devlet gerçekleşmeyen ödemeleri SGK işçilerinin üzerine yıkmaktan bir an olsun çekinmedi. Borçlandırmayla prim tamamlamak için kredi çeken ya da aracını satanların mağduriyeti ise bağlanacak maaşın küçüklüğü karşısında devde kulak kaldı. Örneğin memur emeklileri EYT'den emekli olursa 13 bin 800 lira maaş alacak ve ocak ayında memura yapılacak zam ise kök maaş olarak kabul edilen 13 bin 800 üzerinden verilecek. 2000 öncesi ve sonrasındaki emekli aylığı oranlarındaki dengesizlik karşısında EYT'liler intibak yasası çıkarılmasını istiyor ancak Resmî Gazete'de yayınlanan haberle taban maaş olan 7 bin 500 lira eşitsizliği gidermek adına 8 bin 800'e yükseltildi!

2036'ya kadar kadınlarda 58, erkeklerde 60, 2048'e kadar kadın ve erkeklerde 65 olarak netleştirilen emeklilik yaşı, yaşlı iş gücünü de yükseltmektedir. DİSK-AR'ın 2002 ve 2022 yılları arasındaki yaptığı araştırmalarda 2022 yılında 4 milyon 4426 kişi, emekli olduğu halde

çalışmak zorundadır ve bu raporlara kayıt dışı çalışanlar dahil değildir. Aynı zamanda emekli olmayı bekleyen yaklaşık 6 milyon EYT'li de raporlar kapsamında değildir. 3 Mart 2023 tarihinde yürürlüğe giren 7438 sayılı kanun ve 375 sayılı KHK ile EYT'lilerin sorunları çözüldüğü belirtilse de ne bundan sonra emekli olacak işçilerin ne de geçmiş emeklilerin bu sistem içerisinde insanca yaşam koşulu bulunmaktadır. Güncel somut şartlara uyarlandığı belirtilen, her yeri yamalı yasaların işçiye vaat ettiği gelecek, devletin sırtındaki yük şeklindedir. Derinleşen yoksulluk ve beraberinde yaşamın her yerine sirayet eden çürümüşlükten şimdiye kadar işçilerin lehine gelecek bir durum çıkmadığı gibi bundan sonra da çıkmayacaktır.

devletin planlı düzenbazlıklarını yazının gündeminde tutmak yerinde olacaktır.

SSK'li işçilere 1999 öncesinde emeklilik aylığı bağlanma oranı yüzde 70 iken bu oran 2000-2008 arasında yüzde 40'a ve 5510 sayılı kanunla 2008 sonrası yüzde 28 ila yüzde 30 bandına kadar geriledi. Bu şu demektir: EYT ile emekli olma hakkını kazanan, yaş bekleme gereği olmayan ancak 5 bin 975, 7 bin 200, 9 bin iş gününü dolduran işçilerin 2008 sonrası daha fazla çalışma hayatı olduğu için emeklilik aylığı hesaplamaları yüzde 28 ağırlıklı yapılacak, '99 öncesindeki yüzde 70 oranı ortalaması alındığı için aşağıya çekilecektir. Biraz daha açacak olursak; ABO yani Aylık Bağlama Oranı 1999 öncesi, 2000-2008 arası, 2008 sonrası değişiklik gösterdiği için emeklilik

Egemen sınıfların kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirerek oyuncak hale getirdiği emeklilik hakkının yarattığı mağduriyetler bir değil bini aşmaktadır. Örneğin tarih ve prim şartlarına uymasına rağmen sigorta başlangıcının akrabasının yanında olanların EYT başvurusu kabul edilmedi. Staj ve çıraklık döneminde başlatılan sigortalar başlangıç tarihine dahil edilmedi. 17 Ağustos 1999 Marmara Depremi sırasında çalıştığı halde, deprem koşulları nedeniyle sigortaları bildirmeyenler bu kapsama alınmadı. 8 Eylül 1999 öncesi sigorta girişlerinde yaş şartı aranmazken 9 Eylül 1999 sonrası işe girişliler bir günle kaçırarak 17 yıl daha çalışmak zorunda bırakıldı. Sıralanabilecek daha bir sürü haksızlık mevcut. Örneğin EYT her gün gündemde iken ve yıllardır mücadelesi yürütülürken, asla

YANGIN SÖNDÜĞÜNDE TALAN BAŞLAR

Sistemde kendinde barındırdığı krizler beklenmedik olaylar karşısında normal seyrin sarsılması ya da işlerin rayından çıkması olarak nitelendirilebilir. Ancak krizler kendi iç gelişme yasaları ve özgün koşullarında gelişirler. Her krizin seyri ya da yoğunluğu birbirinden farklı özellikler gösterir ki krize karşı mücadele yöntemleri de bu nedenle değişmektedir. Mali olarak aşırı üretim evrelerinin ve kâr oranının düşme eğilimi yasasının yarattığı kriz dönemlerinde yalnızca işçi sınıfının dolaysız yoldan etkilendiğini söylemek diğer canlı yaşamını ve doğanın sınırsızca yağmalanmasını krizler dışına ötelemektedir. Kapitalist-emperyalist sistem uluslararası iklim değişikliği ya da iklim krizi panelleriyle orman yangınlarını gündeme getirirken diğer yandan da doymak bilmeyen bir iştahla doğayı talan etmektedir. Rotayı ülkemize çevirdiğimizde ise fedakârlık beklenenin ve krizin üstesinden gelmesi istenenin emekçi halk olduğunu görüyoruz. İster ekonomik zorluklar ve devasa ihtiyaçlar ister yangın, deprem ya da sel durumlarında, fark etmeksizin gündeme gelen “IBAN isteme”, “şükretme”, “kemerleri sıkma” hep yoksullardan beklenen fedakârlığa dairdir. Egemen sınıflar ise işin şov kısmıyla gündeme gelmektedirler. Örneğin 6 Şubat depremi sırasında 17 Ağustos depreminden bu yana toplanan 657 milyarlık deprem vergisi sorgulanırken ulusal kanallar aracılığıyla gerçekleştirilen deprem için yardım programında sözde 115 milyar TL toplanmıştır; ancak bu para hiçbir zaman toplanmamıştır. Ve bugün 6 Şubat depreminin ardından, aylar geçmesine rağmen Hatay halkı hâlâ içme suyuna bile erişemezken, devletin kötü bir kriz yöneticisi olduğu sesli olarak yükseltmektedir ve aslında bu doğal afetlerin ya da “iklim krizlerinin” insanlığı toplu kıyımına uğrattığını kabullenmiştir.

Tarihinde birçok yıkım, talan, soykırım, katliam ve acı taşıyan TC için 30 Ağustos Bayramı günlerinde yükseltilen “Cumhuriyet’in 100. Yılı” sloganları, utanç duyulacak somut koşullarla ilişkilenebilir. Engelleme adına daha gür bir sesle anons edilmektedir. Halkın çıkarlarıyla kesişmeyen, askeri-sivil bürokrasinin ideolojik, politik ve iktisadi çıkarlarını gözetken, üst tabakanın egemenliği neticesinde şekillenen ve bugün de aynı dinamikleri taşıyan TC

mali sermayeden bağımsız olmayarak krizin ana üreticisidir. Geçtiğimiz yıllarda art arda yükselen orman yangınlarında THY’nin, 2019 yılında yangın söndürme uçaklarını 100 litrelik kapasite eksikliği nedeniyle devre dışı bıraktığı gündeme gelmişse de sorun için bir çözüm üretilmemiştir. Yine o yıllarda THY filo aracılığıyla Rus bir şirketten 3 uçak ve 17 helikopter kiralaymış, karşılığında 203 milyon lira ödemiştir. Devlet bu yükü de alt düzeydeki yetkili birimlerin yetersizliği ve etkisizliği ile açıklamaktan çekinmemiştir.

100 yıllık Cumhuriyet tarihi boyunca ilgili dönemlerdeki temsili iktidarlara yüklenen -örneğin anti demokratik tanımlamalar- olumsuzluklar genel bir tabirle halk kitlelerini kandırmanın ötesine geçmemektedir. “Bunlar özel değil, genel genel” diyen devlet görevlisinin bu çarpıtması burada net bir gerçekliğe açıklık getirmektedir. Devletlerin yaşamış olduğu iktisadi, politik ya da ekolojik krizleri incelerken girift yapı ve bağımlılık ilişkilerinin yanı sıra, dünya konjonktüründe ortaya çıkan gelişmelerden bağımsız hareket edilemeyeceğini göz önünde bulundurmak gerekir. Krizlerin göreliliği, yinelenebilirliği, gelişimi ya da doğum nedeni gibi birçok olgu, krizler karşısında en çok etkilenen halk kitlelerinde açıklığa kavuşturulmalıdır. Sermaye gruplarının temsilcisi devlet, sınıf çelişkilerinin giderilemezliğinin de temsilcisidir. Ve Engels’in tanımıyla “Devlet, sınıf ilişkilerini dizginleme gereksiniminden doğduğu için; ama aynı zamanda bu sınıfların çatışmasının tam ortasında doğduğu için, o kural olarak en güçlü, iktisaden egemen sınıfın devletidir ve onun sayesinde siyaseten de egemen sınıf haline gelir ve böylece ezilen sınıfı bastırarak ve sömürmek için yeni araçlar elde eder.” Sınıflı toplumlarda zorun temsilcisi ve uygulayıcısı burjuva devlet, varlığını sürdürebilmek için egemenliğini güçlendirecek hiçbir hamleyi geri çevirmemektedir ki kriz anları da bunların başında gelir hem daha saldırgan hem de egemenliği için krizi göğüsler. Bir de bu durumdan kâr elde eder. Örneğin 2007’de Bodrum Güvercinlik Mahallesi’nde çıkan yangında 250 hektar orman alanı ve 30 hektar tarım arazisi yandı. O dönem yanan yerlerin 2B kapsamında dahil olmayacağı belirtilirken kül olmuş ağaçların yerine yıllar

sonra 2012’de, 2016’da ve 2018’de birden fazla otel açıldı. Yine aynı şekilde Trabzon’un Sürmene ilçesine bağlı 20 hektarlık alanda yangın çıkmış, yerine 15 adet lüks villa yapılmıştır. 2013 yılında Antalya Manavgat’ta bulunan Türkbelen Ormanı’nda yaklaşık 100 dekar yani ormanın 1/3 bölümü yanmış ve sonrasında alan Antalya Büyükşehir Belediyesi’ne tahsis edilmiştir, yerine de ağaç dikilmesi gerekirken tesis kurulmuştur. Kâr getirecek lüks otelleri yapmak için ağaçları kesmek ile yakmak arasındaki ayırım ekolojik denge dışında yalnızca ormanın yok oluş süresini belirler. İşçi sınıfı ve köylüler, krizleri lehine çevirene kadar sermaye sınıfları, krizi fırsata çevir şiarını “Cumhuriyet” tarihi boyunca yükseltecektir.

Cumhuriyet’in 100. yılı vesilesiyle emperyalist mali sermayenin bugün olduğu gibi dün de denize kıyı ve maden alanı çevresindeki ormanlara ilgisi mevcuttur. 1920-1930 yılları arasında kurulan 201 anonim şirketten 66’sı dolaysız olarak emperyalist sermayeye ait. Anonim şirketlerin sermaye toplamı dönemsel olarak 73 milyon ve bu toplamın 31 milyonunu yani yüzde 43’ünü mali sermaye destekli Türk anonim şirketleri oluşturuyor. Elbette burada belirtilen rakamlarda Türk komprador burjuvazisinin kârdan pay aldığı; ama söz hakkının mali sermayede olduğunu tahmin etmek bugün de olduğu gibi zor değildir. Haberleşme, ulaşım, basın-yayın, otel ile termal işletmeleri ve orman işletmeciliği gibi alanlar anlaşmalar doğrultusunda mali sermayenin kontrolü ve yönetimindedir. Yine 1923 yılında TBMM’de Ottoman-American Development Company adlı şirketle 99 yıl süreli T. Kürdistanı bölgesini Musul-Kerkük bölgesine bağlayacak demiryolu ve liman karşılığında petrol dahil her türlü maden arama izni verilmiş, banka, otel, termal tesisler gibi yapıları inşa etme imtiyazı tanınmıştır. Ancak Lozan’da Musul’un çözüme bağlanmaması üzerine anlaşma resmi olarak iptal edildi. Bunun gibi 100 yıldan bu yana verilebilecek birçok örnek vardır; fakat rotayı tekrar günümüze çevirecek olursak bugünün de dünden farkı olmadığını görebiliriz.

Yoksul gecekondu mahallerindeki kaçak yapıları her gün gündemde tutan devlet, 3 bin 200 futbol sahası büyük-

lüğündeki orman ve zeytinlik alanını TOKİ’ye açmaktan imtina etmemektedir. Dönemsel olarak Resmi Gazete’de orman yasasının ek maddelerine göre çeşitli illerdeki farklı ormanlar, orman sınırları dışına da çıkarılıyor. Elbette bu ormanların ne için kullanılacağını, kimlere tahsis edileceğini tahmin etmek zor değil. İnsana, hayvana, doğaya düşman devlet bir yandan doğaya içkin estetik yönelimini metalaştırmaktan da çekinmiyor. Yapay ormanlar ve millet bahçeleri, şelaleler, fiskiyeler, yapay gölet ve havuzlarla gösterişçi kozmopolitanlığa soyunmaktadır. Ormanlık alanlara ve mahallelere inşa edilen fiziksel inziva görünümümlü devasa güvenlikli sitelerle, birbirine benzeyerek yaşayan üst tabaka ayakta tutulmaya çalışılmaktadır. Yalnızca AKP’nin değil başka birçok şeyin ve hatta devletin de sonunun başlangıcını yazacak olan yoksul emekçi halk ise bu kozmopolit yaşamdan yine en çok etkilenenlerdir. Birbiri ile bağlantılı olan dönemsel ve geniş çaptaki krizler geçici olarak atlatılsa da yenileri sürece taşınacak ve fatura halka kesilecektir.

Emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişme, öte yanda emperyalistlerle yarı sömürge ülke ve halkları arasında seyreden çelişmede işçi sınıfı henüz kendi talep ve eylem kılavuzuyla mücadeleyi ateşlemiş değildir. Devrimci mücadelenin elde edeceği ivmeye kadar şimdilik doğa için mücadele kitle örgütleri ağırlığında yürütülmektedir. Burada egemen sınıfların toplumun farklı mevzilerindeki söz sahipliği kendilerince zafer kabul edilebilir ancak bilinmelidir ki krizlerin sürekliliği sistemin çürüme ve çöküşünün sesleridir. Ve sistemin kendisi krizleri ortadan kaldırmak için önlem almaz, sonuçlarına karşı önlemlidir; tıpkı pandemi döneminde kendinden küçük işletmeleri yutarak kâr eden tekeller gibi. Yangınların çıkması, deprem ve sellerin oluşmasında da benzer şekilde kârlı çıkanlar krizlerin ana üreticileridir. Bu üretici güçler krizlerle birlikte yaşar ve kârına kâr katarak aşar. Ancak krizler devrimci mücadeleyi olgunlaştırarak toplumsal tepkiler ve kitleseleylemlerle sınıf mücadelesi lehine de gelişecektir. Yeter ki özverili ve kararlı bir şekilde sınıf mücadelesinde ısrarcı olalım.

BOŞ VAATLERE ALDANILIR MI?

Her seçim sürecinde olduğu gibi 14 ve 28 Mayıs seçimlerinde de egemen sınıf temsilcileri, halk gençliğinden daha fazla oy devşirebilmek, onları düzen içerisine daha fazla bağlı kılmak için vaatlerde bulunmuşlardı. Bu vaatler halk gençliğinin asıl sorunlarının çözümünden uzak, o sorunlara dokunmayan vaatlerdi. AKP öncülüğündeki Cumhuriyet İttifakı'nın vaatlerini tekrardan hatırlamamız gerekirse şöyle sıralayabiliriz: "Yükseköğretimdeki gençlere bir defaya mahsus olmak üzere cep telefonu ve bilgisayar ediniminde vergi muafiyeti sağlamak ve aylık 10 GB ücretsiz internet vermek", "Genç işsizliği azaltmak", "Üniversiteli gençlere verilecek Gençlik Kartıyla tiyatro ve sinemalara ücretsiz veya indirimli giriş sağlamak", "30 bin genç yeteneği stratejik öneme haiz olan spesifik 20 alanda küresel arenada boy gösterebilecek nitelikte uzman olarak yetiştirmek." Doğrudan öğrenci gençliği ilgilendiren eğitim alanında ise Cumhuriyet İttifakı şu vaatlerde bulunmuştu: "Derslik ve öğretmen başına düşen ortalama öğrenci sayısını OECD (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) ortalamasına getirmek", "PISA ve TIMSS gibi uluslararası testlerde Türkiye'nin performansını yükseltmek", "Yıllık doktora mezununu 25 bine çıkarmak", "Dünyada ilk 500 üniversite arasına Türkiye'den 10 üniversitesinin girmesini sağlamak", "3-5 yaş grubunun okul öncesi eğitime katılımını yüzde 90'a çıkarmak", "Devlet okullarında ücretsiz öğle yemeği desteğini sağlamak."

Yukarıda sunulan şaşaalı(!) vaatlerin gerçek, yakıcı sorunlara değinmekten, o sorunlara bir çözüm getirmekten uzak olması bir yana eğitim alanında ortaya sürülen vaatler de "nasıl, ne zaman" gibi temel sorular karşısında anlamsız durmaktadır. Zira ne vergiden muaf cep telefonu halk gençliğinin -ki bu vaat yalnızca öğrenci gençliği kapsamaktadır- geleceksizlik çelişisini hafifletecektir ne de ücretsiz öğle yemeği (henüz desteğinin sağlanmasından söz edilmektedir!), yaşam, kitap ve okul araç-gereçlerinin pahalılığı karşısında bir anlam ifade edecektir. Halk gençliğinin karşısındaki gerçeklik yıllardır olduğu üzere bu vaatlerin de yalan ve boş olmasıdır. Karşımızda duran asıl tablo bir kez daha öfkesi sandıklara

hapsedilmiş halk gençliğinin yakıcı geleceksizlik çelişkisidir.

VAATLER BALON GİBİ PATLADI

Bütün seçim süreci boyunca halk gençliğinin oylarına talip olmanın en "fiyakalı" vaadi "Gençler satın alacakları ilk cep telefonlarında vergiden muaf olacaktır" vaadiydi. Bu vaat dönüp doluşup "Yalnızca öğrenci gençliğinin satın alacağı, yalnızca yerli üretim olan ve Türkiye'de yatırımı olan uluslararası firmaların cep telefonları vergiden muaf olacaktır" vaadi haline gelmiştir. Halkın "daha kötü nasıl olabilir ki" düşüncesine karşın her geçen gün daha da kötüleşen, egemenlerin günü kurtarmaya dayalı politikalarla çözüm olamadıkları ekonomik kriz bu vaadin ancak seçimlerin sonuçlanmasından aylar sonrasında konuşulabilmesine neden olmuştur. Bu vaat üzerine henüz bir genelge paylaşılmamış olmasına rağmen Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in ithal telefonlar için vergi muafiyetinin cari açığı artıracığına işaret ettiği bilinmektedir ve bu durum egemenlerin böylesi bir vadedi bile yerine getirmekten aciz olduklarını göstermektedir. Bu vaadi bile yerine getirmekten aciz egemenlerden gençliğin ekonomi temelli sorunlarını, geleceksizlik çelişisini, işsizliği çözmesini beklemek çıkmış olmayacak duaya âmin demeye benzemektedir.

Sanal medyada gündem olan bir diğer konu ise vaatte yapılan kelime oyunu. "Gençliğe, alacakları ilk cep telefonunda vergiden muafiyet" gibi "şişirilmiş" bir vaat sanal medyada oldukça alay konusu olmuştur. Propagandası sırasında vaatten yararlanacak geniş bir gençlikten söz edilirken şimdi bu kapsam yükseköğretim gençlerine kadar daraltılmıştır. Gençlik arasında rağbet gören, daha işlevsel, görece kaliteli cep telefonları yerine ise Xiaomi, OPPO, Vivo, TCL, Reeder, Realme, Tecno Mobile, General Mobile, Casper,

OMIX gibi yalnızca yabancı sermayenin Türkiye'de yatırımı olan firmaların cep telefonları vergiden muaf tutulacaktır. Sonuç olarak vaat, gerçek sorunların karşısında basit kalmak bir yana yerine bile getirilememektedir.

VAATLER VE GERÇEKLER

Her yıl on binlerce öğrenci üniversitelerden mezun olmaktadır. Bunun sonucu olarak üniversite mezunu işsizlerin oranı genel işsizlik oranının üstündedir. Emperyalist-kapitalist sistemin kronik sorunu olan işsizlik sorununun Türkiye gibi dışa bağımlı ülkelerde işsizliği azaltma vaadi yukarıda da ifade ettiğimiz üzere "nasıl" sorusuyla boşa düşmektedir. Egemenler "aylık 10 GB ücretsiz internet", "Üniversiteli gençlere verilecek Gençlik Kartıyla tiyatro ve sinemalara ücretsiz veya indirimli giriş", "Devlet okullarında ücretsiz öğle yemeği desteği" gibi vaatlerle öğrenci gençliğini kendine bağlı kılmaya çalışmaktadır. Bu vaatlerin gerçekleşmesi bir yana asılan şey öğrenci gençlik sırtında

ki yükün artması, yaşamlarının zorlaşması ve geleceksizliğin somutlaşmasıdır. Marmara Üniversitesi yemekhane fiyatlarına yüzde 200, yurt ücretine de yüzde 87,5 zam yaptı. Tüm bu zamlara rağmen KYK bursu ise sadece bin 250 TL'den bin 500 TL'ye yükseltildi! Akdeniz Üniversitesi yemekhane ücretlerine yüzde 133,3 oranında zam yapmıştır. Öğrencilerin tepkisinden korkan üniversite yönetimleri uzun bir süredir eğitim başlamadan önce, henüz tatil zamanlarında yemek ücretlerine zam yapmaktadır. Neredeyse bütün özel üniversitelerde ise kayıt ücretlerine en az yüzde 80 oranında zam yapılmıştır. Üniversite okumanın her geçen gün daha masraflı hale gelmesi, artan pahalılık okumayı zorlaştırmakta ve ondan alınan verimi de düşürmektedir. Dolayısıyla bugün öğrenci gençliğinin yaşamlarını idame ettirmelerini, okumalarını zorlaştıran

ekonomik, sosyal birçok etken varken "30 bin genç yeteneği stratejik öneme haiz olan spesifik 20 alanda küresel arena da boy gösterebilecek nitelikte uzman olarak yetiştirmek", "PISA ve TIMSS gibi uluslararası testlerde Türkiye'nin performansı yükseltmek", "Dünyada ilk 500 üniversite arasına Türkiye'den 10 üniversitesinin girmesini sağlamak" gibi vaatler öğrenci gençliğin önemli bir bölümünün hedefleriyle, istekleriyle örtüşmemektedir.

HEP AYNI TERANE

Parlamentonun, dolayısıyla seçimlerin de düzenin ömrünü uzatmak, halkın rızasını almak, kitlelerin öfkesini soğutmak gibi egemenler için önemli işlevleri olduğundan seçim sürecinde çokça bahsetmiştik. Bunun sonucu olarak yıllardan beri karşımıza çıkan gerçek aynıdır. Sunulan vaatler, verilen sözler, iddialı laflar fakat icraatta ne talepler karşılır ne de vaatler tam olarak yerine getirilir. Getirilse bile bunlar hiçbir zaman halkın temel sorunları olan yoksulluk, işsizlik sorunlarına kökten bir çözüm sağlamamıştır ve sağlamayacaktır da. Geçmişte de olduğu gibi bu seçimlerdeki vaatlerden sonra da halk gençliğinin özelde de öğrenci gençliğinin sorunları bitmemiş -hatta büyümüştür- ve bitmeyecektir.

Üniversiteler açılmadan dahi yurt ve yemek ücretlerine zam yapıldı. Tesadüf değildir. Okullarına gelmekle birlikte öğrencilerin yüzüne yaşam pahalılığı sert bir gerçeklikte vuracak. Bu yüzden devlet, daha üniversite sıraları boşken zamları yaptı! En temel ihtiyaçtan başlayan tepki ve öfkenin kendiliğinden eyleme dönüşmesi kolaydır. TC için ekonomik kriz o kadar çarpıcıdır ki öğrencilerin ne sağlıklı yaşam sürebilmesi ne de bilimsel bir eğitim alabilmesi olanaklıdır.

Egemenler türlü politikalarla her daim halk gençliğini kontrol altında tutmaya çalışacaktır. Çünkü oradan doğup büyüyüp gelişebilecek yıkıcı öfkeyi kendileri gayet iyi bilmektedirler. Onlar bu konuda korkmakta haklılar! Köhne düzenin geleceksizlik, yoksulluk, işsizlik ablukasını ve faşist baskılarını örgütlü mücadeleyle bertaraf edelim!

FİDAN'IN ZİYARETİ: ZORBALARIN DAYANIŞMASI SINIRSIZ DEĞİL!

Kürt Ulusal Mücadelesi zorlu bir dönemde. Seçimler sonrası, legal alandaki iç tartışmalar ve politik krize dair belli emareler olsa da kamuoyuna yansıyan bir sonuç şimdilik yok. Diğer yandan ise faşist diktatörlüğün Kürt Ulusal Mücadelesine dönük saldırıları ve imha konsepti de ivme kaybetmeksizin sürüyor. Diğer parçalardaki mücadeleyi de menziline alan TC saldırganlığı yeni konjonktüre uyarlanarak sürdürülüyor.

Seçimler sonrası dış politikada hep ipte oynamaya çalışma hali yerini emperyalizmle kurulan ilişkinin gereği olarak ABD merkezli politikanın tek düze yöreğine bırakmıştır. Rojava'ya dönük işgal söylemlerinin ve tehditlerin tonu düşürülmüş, suikastlarla kadro kaybını sağlamak hedefli bir tutum izlenilmiştir. Gerilla alanlarına dönük saldırılarda ise TC nezdinde bir değişiklik yaşanmadı. Zap'ı aşma hedefli "Pençe-Kilit" operasyonları her seferinde gerilla direnişine takılıyor, istenilen sonuç elde edilemiyor. Bu alandaki operasyon geçtiğimiz günlerde yeniden yoğunlaştırılırken Kuzey'de TC'nin Güney Zap'ta ise KDP'nin yol-karokol yapımlarıyla gerillayı sıkıştırmaya dönük bir strateji uygulanıyor. KDP ve Parastın (istihbarat örgütü) halihazırda TC'nin Irak Kürdistan'ındaki operasyonlarında iş birlikçi karakteri ile öne çıkıyor.

Zap'taki kuşatma devam ederken geçtiğimiz günlerde Dışişleri Bakanı H. Fidan hem Irak merkezi hükümetle hem de özerk yönetimle yoğun temaslar sürdürdü.

TC ŞANTAJI: SU VE PETROL SORUNU

H. Fidan'ın Irak ziyareti oldukça kritik bir dönemde gerçekleşti ve önemli konuları içeren bir ziyaret olarak kayıtlara geçti. Şengal meselesi, PKK'nin "terör örgütü" olarak tanınması, petrol ticareti, su sorunu gibi kritik başlıklarda sürdürülen görüşmelerde H. Fidan yoğun bir mesai harcadı. Şii gruplarla

yapılan gizli görüşmelerden KDP'lilerle samimi pozların öne çıktığı görüşmelerde TC nezdinde ana hedef PKK'nin kısıpca alınmasıydı. Bu bağlamda su ve petrol hattı kartı TC için önemli iki koz olarak kullanılmaya devam ediyor. Hem özerk yönetimin hem de Irak merkezi hükümetinin kritik bu iki konu özgünlüğündeki ihtiyaçları TC'yi istenilen sonucu elde etme anlamında iştahlandırıyor. TC'nin Irak'taki PKK varlığı konusunda temelde iki hedefi var: Birincisi, Şengal'deki fiili özerk yapının dağıtılması, ikincisi ise PKK'nin "terör örgütü" olarak tanınması ve TC ile birlikte gerillanın kuşatılması ve imha edilmesi. Bu noktada Şengal'de ilk olarak KDP ile anlaşan TC, Irak ordusunun da Şengal'i kuşatmak üzere bölgeye gönderilmesini sağladı. Sonrasında da iş birlikçi kimi çevrelerde Şengal'deki otonominin dağıtılması hedefli gizli bir anlaşma imzalandı. ABD emperyalizminin de dahil olduğu bu meşum anlaşmada Şengal'in KDP'nin denetimine sokulması kararı öne çıkıyordu. Şengal'deki Ezidi halkın direnişi ile karşılaşan ve sonunda Irak ordusunun çekilmek zorunda kaldığı bu hamle TC için halen üzerinde yoğunlaşmaya devam edilen bir politika. 9 Ekim Anlaşması 2020 yılında yürürlüğe girdikten sonra Şengal'deki hava hareketliliği ve suikastlar artarak devam etmiştir. Bu saldırılara olur veren niteliği nedeniyle söz konusu anlaşma Ezidi toplumu tarafından lanetlenmiştir. Şengal'deki otonominin varlığı TC için bugün de tehdit olarak görülüyor. Rojava'daki kazanımlar ne denli "beka" sorunu ise Şengal de aynı derecede bir tehlike anlamına geliyor TC için. Fidan'ın üç gün süren görüşmelerinde TC tarafından Şengal'e dönük karadan işgal saldırısı dillendirildi. Bu bağlamda TC işgal tehdidi ile anlaşmanın daha etkin uygulanması için Irak hükümetine baskıyı artırıyor, su sorunu ve petrol meselesini de bu baskının ana unsuru olarak işlevlendiriyor.

"YAVUZ HIRSIZ EV SAHİBİNİ BASTIRIR"

Diğer bir önemli konu ise PKK'nin "terör

örgütü" olarak tanınması. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, "Ortak düşmanımız olan PKK terör örgütünün, ikili ilişkilerimizi zehirlemesine izin vermemeliyiz. Irak'tan, dostluk ve kardeşlik gereği PKK'yi resmen terör örgütü olarak tanımlamalarını bekliyoruz." sözleriyle beklentilerini dile getirdi. Fidan'ın, görüşmeler boyunca PKK'nin Şengal, Mahmur ve Süleymaniye'deki varlığını "işgal ve Irak egemenliğine aykırı" olarak değerlendirmesi akıllara "Yavuz hırsız ev sahibini bastırır" deyimini getiriyor. Irak'ta halihazırda işgal operasyonları yürüten TC'nin Dışişleri Bakanı'nın bu sözleri pişkinliğin tipik bir örneği olarak hafızalarda yer edindi.

TC, PKK'nin Irak topraklarında "terör örgütü" olarak tanınmasını stratejik buluyor. Bu hem politik olarak elinin güçlenmesi hem de askeri olarak gerillanın kuşatılması için ortak hareket etme olanağı anlamını taşıyor. TC'nin fiili işgalinin, onlarca üssünün meşru bir zemine dayanması için de bu kritik karar önemli ve gerekli. Bu söylemi güçlendirmek adına Kürt Ulusal Mücadelesinin, özelde de PKK'nin Irak için de "bölücü" bir güç olduğu ifade edildi. Fidan'ın üst perdeden ortaklık teklifine Irak cephesinden şimdilik bir yanıt yok. Bölgesel jeopolitik gereği Irak merkezi hükümeti şimdilik PKK için "terör örgütü" tanımını yapmayı kabul etmiyor. Bu noktada Irak Anayasa Mahkemesi'nin emsal kararları da var.

Su ve petrol meselelerinin Irak özgünlüğünde kritik iki başlık olduğunu söylemiştik. TC'nin elindeki bu iki koz tarih boyunca hizalama için kullanılıyor. Dicle ve Fırat'ın sularının kontrolünü elinde tutan Türkiye Irak'ı su ile terbiyeye zorlarken diğer yandan ise Kürt yönetimi ile Irak merkezi hükümetini petrol ticareti konusunda ihtilafa sürüklüyor. Kürt bölgesinden Ceyhan hattı üzerinden ihraç edilen petrole karşı Irak, mahkemelerde TC'yi tazminata mahkûm etmişti. TC ise bu hamleye karşı özerk yönetim ile 50 yıllık sözleşme imzalamıştı. Kürt bölgesinin petrolü TC'ye hem yüksek

kâr hem de Irak'ı sıkıştırmak için altın tepside sunulmuştu. Yaşanan anlaşmazlıklar sonucu halihazırda iki taraftan da Türkiye'ye şimdilik petrol akışı yok. TC, görüşmelerde Bağdat'a yeniden bir petrol anlaşması için şartlar sundu. Irak tarafından şartları ağır bulunan anlaşmaya imza atılmadı. Ancak gelecekte bu durumun yeni krizlere neden olabileceğini öngörmek mümkün.

Fidan'ın Hewler'deki görkemli karşılanma töreni de ziyaretin öne çıkan bir diğer gündemiydi. Oldukça memnun ve coşkulu karşılanma töreninde Fidan coşkusunu dile getirirken "teröre karşı yaptıkları iş birliği için" KDP'ye özel teşekkür etti. "Ortak düşman" PKK'ye karşı iş birliğini artıracaklarına dair olan vaatlerini açığa vurdu. Fidan iş birliğini ilk kez bu düzeyde yüksek sesle dile getiriyordu. Fidan ve Barzaniler iş birliği demeçleri verirken Bradostlar'da köylüler SİHA'larla katlediliyordu. Son yıllarda sık sık yaşanan ve onlarca insanın katledildiği saldırılar görüşmelerde konu edilmedi. Çünkü KDP ve TC için akıttılan Kürt kanı değil boru hatlarından akıtılacak petrol ve gelirleri önemliydi!

Fidan'ın ziyareti TC saldırganlığını ve bölge gerici güçlerinin kendi sınıf çıkarları bağlamında konumlanışını ve meşum planlarını anlamak adına kritikti. Bu görüşmelerde TC şimdilik istediği net sonuçları alamasa da Irak'taki mevcut pozisyonunu geriletecek bir sonuç da çıkmadı. Faşist diktatörlüğün ve bölge gerici güçlerinin bu hesaplarına karşı başta Kürt Ulusunun Mücadelesi olmak üzere Iraklı ve Türkiyeli emekçilerin mücadelesi kurtuluşu sağlayacak yegâne yoldur. Kürt, Türk ve Arap emekçiler derin ekonomik krizin pençesinde açlık ve sefalet ile boğuşurken hâkim sınıf temsilcilerinin şatafatlı törenleri ve petrol paylaşım kavgası mücadelemizin kimlere yöneleceğini kavramak adına önemlidir!

Proleter Dünya Devriminin Koşu

Kendi devrimini hazırlamak ve gerçekleştirmek görevinin ihmal edilmesinin komünist hareket içindeki tehlikelerden biri olduğuna dikkat çekti. Bunun dünya devriminin parçalı gelişiminin, her parçadaki özgül niteliğinin kavranamaması ile ilgili olduğunu vurgulayalım. "Barış için bir arada yaşama"nın Stalin yoldaşın ölümünün ardından ülkelerdeki devrimleri desteklememenin ya da küçümsemenin gerekçesi yapılması önemli birçok tartışmayı içerir. Geçen sayıda buna değindik. Bu sayıda konuyu biraz daha açmaya çalışacağız.

Söz konusu tartışmalarda ulusal kurtuluş savaşları ve devrimleri esaslı bir yer tutar. Barış içinde bir arada yaşamayı devrimlere yeğ tutan anlayış açıktır ki bunu "devrime karşı açık bir tavır" sergileyerek yapmayacaktı. O, ulusal kurtuluşun önderliğine dair sığ yaklaşımlarla, bu mücadelelere komünistlerin önderlik görevini yok sayarak, küçümseyerek bu tavrı sergiledi. Farklı devrimlerin gerektirdiği farklı görevleri, taktikleri sapma, oportünizm diye mahkûm ederek tavrını derinleştirdi. Kendi tarihimizde biz bunu Kürt Ulusal Mücadelesine yaklaşımda gördük. Şeyh Sait İsyânı'na dair İbrahim yoldaşın TKP eleştirisi, genelde Kürt ulusal sorununda revizyonistlere karşı savunduğu görüşler bu tartışmayı içerir.

Benzer tavırlar, politikalar birçok komünist partisinin tarihinde mevcuttur. Bunlara yön veren anlayış barış içinde bir arada yaşamının çarpık kavranışı olan karşı devrimci anlayıştır. Üç Dünya Teorisi, devrim yolundan çıkıp kalkıncı retorikğe bağlanma, emperyalizmin ilerletici etkisini devrimin yerine koyma gibi bir dizi görüş bu anlayışın ürünüdür.

EZİLEN ÜLKELERDE ULUSAL DEVRİMLER

Ulusal kurtuluş mücadeleleri son dönemde zayıflamış, gerilemiş görünse de halen günümüzün temel mücadelelerinden biridir. Sözü ettiğimiz gerilemede komünist hareketin misyonunu oynayamaması, önderlik görevini yerine getirememesi belirleyicidir. Bu görev halen somut olarak önümüzdedir. Bu, açıktır ki Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkını koşulsuz tanımak da dahil sorunu uluslararası proletaryanın çıkarları açısından çözüme kavuşturacaktır.

Emperyalizme karşı gelişen ve zaferi dünya devrimi için zorunlu olan bu mücadeleler bugün de uluslararası

devrimci hareketin temellerindedir ve hatta en önemlisidir. Bu mücadeleleri yok sayan, küçümseyen hiçbir hareket komünist adını hak edemez.

EMPERYALİZMİN SÖMÜRGEÇİLİĞİ SÜRMEKTEDİR

Emperyalizmin dünya üzerindeki egemenliği tüm dünya işçi hareketinin önündeki belirleyici engeldir. Dünya üzerinde baş çelişki ezilen ulus ve halklarla emperyalizm arasındadır. Bu çelişki çözülmedikçe diğer çelişkilerin çözülmesi ya da çözüm yoluna girmesi olanaksızdır. Dünya halkları bunu uluslararası düzlemde faşizme karşı verilen büyük savaşta somut olarak yaşadılar. Özellikle Alman faşizmine karşı verilen mücadele zaferle sonuçlandığında bütün olarak emperyalizmin de önemli bir darbe yediğini hatırlayalım. Emperyalizm 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan hemen sonra sömürgelerinde büyük kayıplar ve ciddi bir gerileme yaşadı. Ne var ki bu kayıplar ve gerileme onun çözülmesiyle, tarihin çöplüğüne süpürülmesiyle sonuçlanmadı. Sömürgecilikten uzaklaşıldığı fikri verse de aslında emperyalizm sömürgeçiliği yeni biçimde geliştirdi. Özellikle ABD emperyalizminde somutlaşan bu yeni sömürgecilik talan ve sömürde eski sömürgecilikten aşağı kalmıyordu. Asya, Afrika ve Güney Amerika'da ülkeler bağımsızlıklarını kazanmakla birlikte ekonomik özgürlüklerini kazanamadılar, emperyalist denetimi, köleliği yok edemediler. Bu ülkelerde talan ve yoğun sömürü devam etti. Kuşkusuz değişen şeyler vardı. Örneğin yeni sömürgeciler eskilerin yerini aldılar. Yeniler bu ülkelerin eski çağın kalıntısı egemen sınıflarından ajanlar yetiştirip bağımsız ülkenin yönetiminde konumlandılar. Bu ülke halkları daha güçlü bir biçimde emperyalizmin pençesi altında kaldılar. Bu yeni sömürgecilikte uşaklar bağımsız devletin yöneticileri oldular ve geçmişleri talan ve yağmaya dayalı devletler ekonomik yardım adı altında bu ülkeleri ham madde kaynağı olarak kullanmayı sürdürdüler. Çürümeye yüz tutmuş sermayelerini bu ülkelere ihraç ettiler, aşırı üretimin kaçınılmaz sonucu olan artık mallarını bu ülke pazarlarına sürdürdüler. Böylece kapitalizmin bunalımını da bir hal yoluna soktular... Özetle sömürgeçiliğin zayıfladığı, gerilediği iddialarını boşa düşüren politikalar uygulandı.

Ulusal kurtuluş savaşlarının yer yer büyük zaferler elde etmesi, komünist hareketten etkilenerek bağımsızlık yoluna girmesi bu dönemin güçlü bir özelliği idi. Ne var

ki bu süreç tamamlanamadı. Bugün bu ülkelerin hemen hepsinde ivedi görev emperyalizme ve onun uşaklarına karşı mücadeleyi sürdürmektir. Bu görevin ezilen ülkelerdeki halkların görevi olduğu tartışmasızdır. Tartışılmaz olan bir başka şey de bu görevde halklara önderlik edebilecek gücün proleter hareket olmasıdır. Komünist hareketin önderlik etmediği bir ulusal hareketin emperyalizmi alt etmesi beklenemez. Bunun nedeni ancak proletaryanın emperyalizmden bağımsız bir ekonomi ve devlet yapısı kurabileceği gerçeğidir.

Yeni sömürgecilik 2. EPS'den sonra, ulusal kurtuluş mücadelelerinin hızlı gelişimi ve başarılı sonuçlar almasının bir ürünü olmakla birlikte emperyalistler arasındaki rekabetin de etkisini içerir. Özellikle yükselen yeni güç olarak ABD eski sömürgecilerin yerini alırken esas olarak bu yeni sömürgecilik yolunda ilerledi. Kuşkusuz bunda savaştan, etkin rol oynayabilecek kadar hasarsız çıkması, zaten bitmiş savaşın sonunda oynadığı meşum rol (Nagazaki ve Hiroşima'ya atılan atom bombaları) ve eski sömürgeçiliğin zorunlu tasfiyesinin sağladığı olanaklar etkili oldu.

Bu sürecin bir diğer üstün gücü ise revizyonizm tarafından ele geçirilmiş sosyal emperyalist bir ülke durumuna gelmiş Sovyetler Birliği'ydi. Yeni sömürgeçiliğin bir diğer üstün gücü sosyal emperyalist bir ülke duruma gelmiş Sovyetler Birliği'ydi. Kruşçev önderliğinde kapitalizmin restorasyonuna girişen Sovyetler Birliği ezilen ülkelerdeki devrimci durumu ve komünist hareketin görevlerini yok sayan, dünyada emperyalizmden kaynaklanan savaş olasılığını reddeden, yeni sömürgecilikle birlikte yaygınlaşan "yoksul ülkelerin, ekonomik yardımlar yoluyla kalkınması" politikalarını savunan, devrim fırtınasının estiği bu ülkelerdeki ulusal devrimci hareketleri egemenlerle iş birliğine yönlendiren bir hat izledi. Bu yolun malum sonu ABD kadar güçlü, etkili, yeni sömürgeci sosyal emperyalist Sovyetler Birliği oldu. Artık dünya üzerinde iki büyük devletin bariz üstünlüğü söz konusuydu.

HAINLERİN ÇARPITMALARI

Bu süreci Stalin yoldaşa ilişkilendirenler de olmaktadır. 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın galiplerinden olan sosyalist Sovyetler Birliği'nin diğer emperyalistlerle anlaşmalar yoluyla dünyayı sömürmek üzere paylaştığı iddia edilir. Yalta Anlaşması'nın böyle bir bölüşüm

anlaşması olduğu ileri sürülür. Ne var ki bu, kanıttan yoksun iddia Stalin'e karşı saldırıların sadece biriydi. Kruşçev önderliğindeki döneğe topluluğu bundan çok daha ağır suçlamaları 20. Kongre'nin gizli raporunda konu ettiler. Kendi sömürgeci, kapitalist yolcu, devrim düşmanı politikalarını önce partiyi ve adım adım Sovyet halkını ve dünya halklarını Stalin'den koparmak için rezilce uyguladılar. Dünya komünist hareketi de bundan büyük bir yara aldı. Burada kısa bir açıklamaya gerek var: Stalin yoldaşın 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı boyunca ve ezilen ülkelerdeki devrimci mücadelelerin yöntem ve taktikleri konusunda hatalar yaptığını, Sovyetler Birliği'ni faşizmin saldırılarından korumak için büyük sorunlara neden olan ödünler verdiğini kabul ediyoruz. Ne var ki bunlarda amaç hiçbir zaman dünya devrimini zayıflatmak pahasına hareket etmek olmamıştır. Hiçbir zaman başka ülkelerdeki devrimlerin sorumluluğunu o ülkelerin halklarından almak, kendisine ya da başka dış güçlere devretmek anlayışıyla hareket etmemiştir. Emperyalizme ve her türden iş birliğisine karşı devrim hareketlerini küçümseyen ya da gereksiz gören bir tutum içinde olmamıştır. Sadece ona atfedilemeyecek hataların büyük savaş koşullarında, dünya devriminin karmaşıklaşmış gelişiminde, Sovyetler Birliği'nin dünya devriminde oynadığı ve oynayacağı rolün öneminin etkisinde gerçekleştiğini unutmamak gerekir. Hatalar elbette acımasızca ortaya konmalı ve eleştirilmelidir. Ne var ki bunların nedeni ve nasıl gerçekleştiği her zaman önemlidir. Stalin hakkında söylenebilecek en son şey onun Marksizm-Leninizm, dünya devrimine ihanet etmiş olacağıdır. O asla bu yola girmediği gibi hayatını bu türden ihanetlerle mücadele içerisinde geçirdi.

ÜÇ DÜNYA VE ÜÇ DÜNYA TEORİSİ

Nihayet iki büyük devletin görece ayrışmasıyla dünya üzerinde üç dünya oluşmuştu ve komünistler bu durumu analiz ederek dönemin başat sorunlarını yeniden ortaya koydular. Bu yapılırken kendinde karşıtını taşıyan komünist hareket içinde bir kez daha dünya devrimi çizgisini boşa çıkaracak teoriler üredi ve gelişti. Bunlardan biri de Üç Dünya Teorisidir. Lenin'in "barış içinde bir arada yaşama" tezinin çarpıtılmasından sonra Mao Zedung'un "dünyanın üç bölünmesi" analizi de aynı akıbete uğradı. Bugün dahi Üç Dünya Teorisinin karşı devrimci özü komünist hareketin bir problemi olarak varlığını

Halkları ve Komünist Sorumluluk-II

sürdürmektedir.

1970'lerin başında dünya üzerinde farklı güçlerde ve yönelimlerde üç dünya vardı: iki büyük güçten (ABD ve Rus sosyal emperyalizmi) oluşan Birinci Dünya, diğer emperyalist ülkelerden oluşan İkinci Dünya ve ezilen ülkelerden oluşan Üçüncü Dünya. İki güçlü sömürgeci devletin dışında kalan emperyalist ülkeler dünya halkları bakımından ikincil konumdaydı ve bunlar da ABD ve Sovyetler Birliği'nin tehdidi altındaydılar; aralarında güçlü çelişkiler söz konusuydu. Mao'nun, dünya devrimi açısından düşmanların niteliğini ve aldıkları yeni pozisyonları analiz ederek yaptığı tanım revizyonizmin proleter bakış açısından uzak ve dünya devrimini olanaksızlaştıran iş birlikçi tutumunun bir yansıması olarak birinci dünya karşısında diğer dünya güçlerinin birleşmesi olarak yorumlandı. Meşhur Üç Dünya Teorisinin temeli bu iş birliğidir. İki büyük devlete karşı diğer daha az tehlikeli emperyalistlerle ve yerel burjuvalarla iş birliği yapmak. Lin Biao'nun ezilen ülke topraklarını dünya devriminin kırları olarak tanımlaması ve buraları devrimin merkezi olarak yorumlaması güçlü bir devrimci aforizma olmakla birlikte temelde burjuvazi ile iş birliğini içeriyordu. Ülke devrimlerini olanaksızlaştıran bir strateji üretilmişti. Ülke devrimini, sözde dünya devrimine tabi kılarak aslında dünya devrimi güzergâhından çıkma stratejisi...

Üç dünya analizi ile Üç Dünya Teorisinin farkı burada belirleyici önemdedir. İlk Mao üç dünya tanımı yapmakla birlikte hiçbir zaman Üç Dünya Teorisini ileri sürmüştür. Çin özgülünde geliştirdiği Halk Savaşı stratejisinin temelinde bu anlayış vardır. Aksine o, daima ezilen ülke halklarının devrimlerinin zorunluluğuna, bu devrimlerin ancak proletarya önderliğinde, komünist bir çizgide gerçekleşebileceğini ve gerçekleşmek zorunda olduğunu ileri sürmüştür. Çin özgülünde geliştirdiği Halk Savaşı stratejisinin temelinde bu anlayış vardır.

Çin özgülünde gerek Sun Yat-Sen zamanında Koumintang ile kurulan bağ gerekse de Japon işgaline karşı Çan Kay-Şek önderliğindeki Koumintang ile yapılan anlaşmalar yeni demokratik devrimin ilkelerine tamamen uygun olmakla birlikte komünist partisinin önderliğini, bağımsızlığını özel olarak içermiştir. Mao hiçbir yerde devrimin önderliğini burjuvaziye bırakan bir anlayışta olmamıştır. Oysa Üç Dünya Teorisinin temelinde bu anlayış vardır: "Baş düşman" düzeyindeki emperyalist-

lere karşı ezilen ülkelerdeki devrimlerin sınırlı olmak zorunda olması yani burjuva nitelikte kalması, sosyalizme yönelemeyeceği, bunun aksine gelişmiş ülkelerdeki işçi sınıfının önderliğinin sağlanmasına dek buralarda komünist hareketin pasif bir rol oynaması... Temel anlayış budur. Bu anlayışın ezilen ülkelerdeki emperyalizmin ajanlarını dahi devrimin saflarında görmekte sakınca görmediğini belirtmeliyiz.

Hiç şüphesiz komünistler düşmanları arasındaki çelişkilerden devrimin çıkarları bakımından yararlanma siyasetini savunurlar. Ne var ki bunu devrimin önderliğini bir süre için de olsa bırakma, bir burjuva kliğin kuyruğunda hareket etme pahasına savunmazlar. Onlar bu siyaseti esas darbeyi odak noktasına vurmaya üzere yoğunlaşmak adına savunurlar.

Mao'nun üç dünya tanımı ayrıca Leninist barış içinde bir arada yaşama tezini de içerir. Mao düşmanlar arasında ayrımlar yapmak gerektiğini her zaman savunmuş ve yukarıda ifade ettiğimiz gibi Çin devriminde bunu doğru biçimde uygulamıştır. Farklı sistemlerin bir arada barış içinde yaşaması daha önce de belirttiğimiz gibi devletler arası hukuku konu edinir. Mao emperyalist devletlerle ilişkiler kurmanın ve bu ilişkileri korumanın nesnel koşullarını tanımlamıştır. Sonuçta Mao ve bütün olarak ÇKP bir halk cumhuriyeti olarak, sosyalizm inşa eden bir devlet olarak Çin Halk Cumhuriyeti'nin diplomatik düzlemdeki politikalarını söz konusu nesnel koşullarda belirleyebilirdi.

Bu politikalarda Üç Dünya Teorisinin temeline dair hiçbir şey bulunmaz. Bununla sunulan tablo dünyadaki güç dengesinin geniş ve gerçekçi bir tablodur. Bu gerçekliğin ve analizin tanınması uluslararası düzeyde şu ya da bu gerici güçle birleşmek gibi stratejik bir tavır içermedi. ÇKP, Maoistlerin iktidarda olduğu dönem boyunca bu türden bir stratejiyi yönünde hareket etmedi. Bunun yerine, bunun tam zıttı olan bir yaklaşımı: "ezilen ülke halklarının emperyalizme, yeni sömürgecilğe ve emperyalistler arasındaki mücadeleyi de belirleyen hegemonyacılığa karşı mücadelede ana güç olduğunu" savundu. "Tarihi kitleler yapar" tezine uygun olarak tarihi ileriye götüren devrimin itici gücü ezilen ülke halkları olduğu görüşüne bağlı kaldı.

ÜÇ DÜNYACILIK VE BAŞ DÜŞMAN

Üç Dünya Teorisinin temel zaafının somut devrim sorumluluğunu reddetmesi, sözde dünya devrimine tabi olarak somut iktidar mücadelesini baş düşmana karşı çeşitli burjuva kesimlerle ortak hareket etmek pahasına gereksizleştirilmesi olduğunu belirttik. Böylece bir ülkede devrim şartları oluştuğunda da bu anlayış devrim yapmamayı, devrimi ertelemeyi dünya devrimi için koşulların henüz yeterli olmadığını, devrimin boğulacağını ileri sürerek savunabilmektedir. En son Nepal'de devrim sürecinin bu şekilde sonlandırıldığına, Nepal'deki Maoist hareketin üç dünyacı bir yaklaşımla açık bir şekilde revizyonizme saptığına tanık olduk.

Ülke devrimlerini sözde "dünya devrimine tabi" kılarak önderlik görevini belirsizleştiren yaklaşımın başka bir örneğini ABD'deki genel seçimde "faşist Trump"a karşı "demokrat Biden"ın desteklenmesinde gördük. Enternasyonalizmin komünist karakterini, hatta özünü ihmal edip her türden devrimci dayanışmanın, burjuva karakterdeki demokratik mücadelelerin de enternasyonal kapsamında ele alınması da benzer biçimde sapmadır, revizyonizmdir. Devrimlere proletaryanın önderliği görevini belirsizleştirmek her türden revizyonist yolun son durağıdır. Bunların birleştiği nokta dünya devriminin ülkelerdeki devrimlerde somutlaştığını ve her ülkedeki iktidar mücadelesinin o ülke proletaryasının, dolayısıyla komünistlerinin temel görevi olduğunu ihmal etmeleridir.

Mao'da üç dünya tanımı ve bununla bağlantılı olarak dünya üzerinde baş düşman tespiti içerik olarak biraz önce değindiğimiz sapmalardan tamamen farklıdır. Üç dünya tanımını açıkladık. Bununla birlikte baş düşman kavramı da önemli tartışmalara yol açmıştır. Lenin ve Stalin'de gördüğümüz bu kavramın "baş düşman dışındakileri" dost görme anlayışını içerdiği söylenmiştir. Oysa kavramın kendisi dahi bunun reddini içermektedir: Baş düşman; yani **düşmanlar arasında** öne çıkan, en önde olan, asıl tehlikeyi oluşturan, diğerlerini de belirleyebilen vs.

Emperyalist güçler arasından bazılarının baş düşman olduğunu ileri sürmenin "diğer emperyalistlerle iş birliğini" koşullamayacağı açık olmalıdır. Burada düşmanlar arasındaki farklılıklardan hareket edildiği, düşmanların da ken-

di aralarında rekabet içinde olduğu ve bazılarının diğerlerinden daha üstün konumda bulduklarının konu edildiği şüphe götürmezdir. Dünya üzerinde baş düşmanı tespit etmek herhangi bir ülkedeki somut düşmanın "dost" görülmesine sebep olamaz, açıktır ki o düşman olarak değerlendirilmeye devam eder.

Üç Dünya Teorisi ile arasına kalın bir çizgi çeken Proletarya Partisi'nin bu tartışmalarda söz konusu kavramı, teorik olarak yanlış olmamakla birlikte ülkelerdeki somut düşmanı belirsizleştirdiği, pratik bir karşılığının olmadığı gerekçesiyle kullanmamayı tercih etti. Bu kaygının tamamen haksız olduğu söylenemez; bununla birlikte dünyadaki gerçek tabloyu ortaya koymak, emperyalistler arasındaki çelişmeleri somutlaştırmak, bu çelişmelerin dünya halklarına yansımalarını analiz etmek açıktır ki bir sorumluluktur. Dünyayı bir bütün olarak kavramak ülke devrimi bakımından da önemlidir. Proletarya Partisinin Üç Dünya Teorisini reddetme tutumunun devamı olan söz konusu tercihi sonuç olarak dünya hakkındaki, özel olarak düşmanlar hakkındaki gerçekçi analizi zayıflatan bir özellik olarak eleştirilebilir. Nitekim daha sonra bu konudaki eksiklik düzeltilmiştir. Ayrıca Mao'daki "dünyada baş düşman" tespitinin Marksist-Leninist-Maoist ÇKP tarafından yönetilen sosyalist bir devletin diplomasisi için çok pratik sonuçları olduğu tartışmasıdır. Çin Halk Cumhuriyeti'nin o dönemdeki dış politikası için bu tanım ve tespitler özellikle gerekliydi ve bu sayede Çin üzerindeki ablukanın kırıldığını biliyoruz. Benzer politikaların Sovyetler Birliği'nde uygulandığını, "barış içinde bir arada yaşama" tezinin de bu politikaların bir parçası olduğunu hatırlatalım.

Revizyonistlerin dünyanın üçe bölündüğü analizini ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin dış politikasını uluslararası düzeyde tüm proletaryanın stratejik yönelimi olarak değerlendirmeleri, bu yolla somut devrim görevini belirsizleştirmeleri, düşmanlara karşı mücadeleyi zayıflatmaları kendi üretimleri olan "Üç Dünya Teorisi" ile uyumludur. Çin'de iktidarı ele geçiren revizyonistlerin Sovyet sosyal emperyalizmini baş düşman ilan ederek ABD emperyalizmiyle ve onunla ittifak halindeki tüm gericilerle ana düşmana karşı savaşmak adına birleşme çağrıları bu teorinin karşı devrimci özünü apaçık göstermiştir.

GÜVEN ÇİZGİDE SEBATTIR

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Devrim eskiyi yıkmaya ve yeniye inşa etme eylemidir. Bugün bu eylem sınıf bilincini kuşanmış müfrezelerin önderliğinde işçi sınıfı ve onun müttefiklerinin; sömürücü, kan emici, zorba sistemle çelişkisi olan tüm katmanların kalktığı devrimci şiddet eylemidir. Parçadan bütüne yönelen, pratiğe giren, bilinçlenen, bilinç taşıyan, çözümleyen, çözüm üreten, çözümleri kitlelerin sahiplenmesini sağlayan, kitlelerin kendi gücünü açığa çıkarmasına öncülük eden, savaşan ve kitleleri savaşa kanalize eden, kendiliğinden olanı örgütlü bir güce çevirme başarısını göstererek asıl hedefe yönlendiren ve daha birçok eylemin toplam başarısıdır devrim.

Devrim sistemsiz, günü kurtaran, parçaya takılıp bütünü unutan bir kalkışma değildir. Düşmanını tanıyan, onu doğru çözümleyen, devrimin öncü güçlerini, müttefiklerini doğru tahlil eden, günü doğru okuyarak bugünün gelecekle bağını doğru kuran, MLM bilimi ışığında ve sistematik bir program etrafında yürüten, öngörü becerisine sahip, rehber bir çizgi etrafında hareket eden başarıya mahkûm bir kalkışmadır. Bugüne kadar başarı kazanmış olan tüm proleter devrimler böylesi bir program ve stratejik çizgi etrafında kitleleri harekete geçirmiş, örgütlemiş, savaşa kanalize etmiş ve zafere ulaşmıştır.

Devrim sistemli bir kalkışmanın sonucudur. Bu kalkışma işçi sınıfı önderliğinde ve gerçek gücü kitleler olan komplike bir eylemdir. Bir program etrafında şekillenen stratejik çizgi bir kez ortaya konduktan sonra, bu çizgiye göre örgütlenmiş, konumlanmış partinin kitleler içinde ileriye doğru adım atması, gerçek ilerleme sağlaması, kitlelerle bütünleşerek, programı kitlelerin sahiplenmesini ve o program etrafındaki hareketi örgütlemesi eşyanın doğası gereği zorunludur. Ne program ne de program etrafında şekillenen stratejik çizgi tek başına bir anlam ifade eder. Stalin'in ifadesiyle

"Stratejinin en önemli görevi, proletaryanın programında formüle edilen amaçlara ulaşmak için düşmanına esas darbeyi en avantajlı olarak indirebilmede işçi sınıfı hareketinin izlemesi gereken temel yönü tayin etmektir."

Stratejik çizgi taktiksel hamlelerle beslenir. Parti bu çizgiye göre konumlanır. Bütün çalışmalar bu çizgiye uygun bir rotada yürütülürse çizginin başarı olanağı oluşur. Bütün bunların merkezinde esas olarak kitlelerin harekete geçirilmesi, örgütlenmesi ve savaştırılması vardır. Çizgi ne kadar doğru olursa olsun kitleler doğru bir çizgi etrafında harekete geçirilemezse başarı şansı yoktur. İşçi sınıfı ve geniş kitlelerin stratejik çizgi etrafında kenetlenmesi, harekete geçmesi ve bu çizgi etrafında savaşa kanalize olması için öncelikle güven bağı gerekir. Bu asla kendiliğinden gerçekleşmez. Sınıf mücadelesinde pratiğin örgütleyici gücünün devreye girmesi gerekir. Güven pratik bir olgudur. Güven ne kendiliğinden oluşur ne de kazanılır. Güven esas olarak pratikte inşa edilir. Güvenin inşası aynı zamanda kitleleri örgütlemenin ön adımıdır. Sonuç olarak söylediklerimizin toplamı şudur: kitleleri örgütlemek, devrimi örgütlemektir ve bu güven bağı gerektirir.

Güven karşılıklı bir ilişkidir. Kitleler içerisinde güvenin inşa edilmesi kitlelerin kendiliğinden gücünün örgütlü bir şekilde devrime kanalize edilmesi, devrim cephesinin güçlenmesidir. Güvenin pratik karşılığı örgütlenmektir. Bu pratik aynı zamanda stratejik çizginin doğru taktiksel hamlelerle başarı rotasına doğru yol almasına alan açar. İleriye doğru başarılı pratiklerin verdiği güç başarı inancını pekiştirir, bilinçli müdahaleyi güçlendirir. Aksi durum karamsarlığın, umutsuzluğun, güvensizliğin boy vermesi, parti ve devrim bilincinin kırılması, kitlelere güvenin zayıflaması gibi ideolojik kırılmaların zeminidir.

Devrim objektif gücün yani kitlelerin kendiliğinden gücünün, subjektif güç yani proletarya ve onun müttefiklerinin sınıf bilinçli, öncü ve örgütlü müfrezesi tarafından örgütlenme ve savaştırılma kabiliyetinin ürünüdür. Tüm devrim mücadelesi süreci boyunca kitlelerin güvenini inşa etme süreci, aynı zamanda kitlelere güvenin inşası sürecidir. Nihayetinde devrim kitlelerin eseri olacaktır. Bu anlamda çizgiye göre konumlanmayan, anı ve geleceği çizgiye göre şekillendirme, değiştirme tavrı göstermeyen her hareket kitlelere rağmen, kendiliğinden bir hareket, kendiliğinden bir eylem olur. Oysa çizgi belirli bir plan ve program etrafında harekete geçmemizi sağlayan olgudur. Bu olguya göre şekillenmek, yaşamı buna göre örgütlemek proleter devrimcilerin temel görevidir. Çizgi bize partiyi nasıl örgütleyeceğimizi, partiyi kitleler içerisinde nasıl inşa edeceğimizi, savaşı hangi görevi esas alarak yürüteceğimizi, hangi rotayı takip ederek ilerleyeceğimizi gösterir.

Çizgiye göre şekillenmeyen bir devrimcilik/komünistlik, en başta kitlelerden kopan bir devrimciliktir. Kitlelerden kopan bir devrimcilik sürekli gerilemeye, başarısızlığa mahkûmdur. "Kitleleri örgütlemek devrimi örgütlemektir." dedi. Kitlelerden uzaklaşmak ise devrimden, devrim bilincinden uzaklaşmaktır. Devrim bilinci ile kitlelerin gücü arasında diyalog bir bağ vardır. Kitlelere rağmen devrimciliğin olmadığını söylüyorsak kitlelerden uzaklaştığımız her an kitlelerin örgütlemeye yükümlü olduğumuz gerçeğinden uzaklaşıyoruz demektir. Bu, aslında kitlelerin devrimin öznesi olduğu bilincinden uzaklaşmadır. Çizgiyi, yaratıcı taktiksel hamlelerle kitlelerin sahiplenmesinden imtina etmektir. Bu, devrimci görevlerden imtina etmek anlamına gelmektedir. Devrimcilik yaptığımızı düşünüp proleter devrimciliğin görevlerini layıkıyla yerine getirmediğimizde kitleleri örgütlemenin mümkün olmayacağı bir gerçekliktir. Bu, kitlelere karşı bir yabancılaşmaya, onun yıkıcı ve yapıcı gücüne olan inançsızlığa yol açar. Kitle muhalefetinin egemen sınıfların baskı, sindirme ve yozlaştırma politikalarıyla geriletildiği süreçlerde bu inançsızlığın derinleşme potansiyeli oldukça güçlüdür. Yine böylesi süreçlerde kitlelere yönelik güvensizliğin çizgiye yönelik güvensizliğe dönüşmesi tehlikesi söz konusu olur. Bunun sonu

yukarıda ifade ettiklerimizle bağlantılı olarak, toplamda devrim bilincinde bir kırılmadır. Kitleleri örgütleme, harekete geçirme ve savaşa kanalize edilebilme becerisi devrim yolunda ilerlemenin en önemli sacayağıdır. Başarı ya da başarısızlığın temel kriterlerinden, temel göstergelerinden birisidir.

Olması gerektiği şekilde doğru politikalarla kitleler içinde bitmez tükenmez bir enerjiyle; ama çizginin emrettiği doğrultuda yürüteceğimiz her başarılı pratik, çelişkiye doğru yöntemlerle müdahale etme becerisi, çelişkilerin çözümünde kitlelere yön gösterme kabiliyeti kitlelerin güvenini sağlayan pratik bir olgudur. Başarısızlık anlarında daha yoğun olmak üzere çizginin sorgulanmasının, çizgiye güvensizliğin derinleşmesinin kitlelerin örgütlenememesi, harekete geçirilememesi ile doğrudan bağı vardır. Kuşkusuz bunun altına yatan temel neden kitlelere güvensizliktir. Oysa kitlelerin devrimci bir çalışma etrafında örgütlenebilmesinin yegâne koşulu ancak çizgiye göre konumlanmış, onun gereklerini yerine getiren bir parti ve bu partiyi oluşturan kadro-üye ve militanların pratiğidir.

Güvenin inşa edileceği ilk yer doğru bir konumlanma içerisinde şekillenen ve gelişen bilincimiz olmalıdır. Güven kelime anlamı itibari ile "bir şeyden umulan, beklenen niteliğe inanıp ona göre davranmak"tır. İnanmak zorunda olduğumuz devrimdir, inanmak zorunda olduğumuz devrimin öznesi kitlelerdir. İnanmak zorunda olduğumuz devrim için kitleleri örgütleyen, harekete geçiren çizgidir. Bunun gereklerini yerine getirmek için kendimizi devrimin aktif öznesi olarak konumlandırmak, yaşamımızı devrimcileştirmek gerekmektedir. Bunu kitleler içinde yapacağımız, başarabileceğimiz bir gerçektir. Bu devrimcileşirken, devrime ait hale gelmek, kitlelerin gücünün açığa çıkmasına öncülük ederken kendi gücünü örgütlemektir. Parti, gücünü bilimsel gerçeklikten alır. Kitleler içinde kök saldıkça bu güç maddi bir olguya dönüşür. Bu süreç kendiliğinden oluşmaz. Çizgi, kendiliğindencilığe müdahale rehberidir. Bu rehberi esas alıp tüm devrimci çalışmalarımızı buna göre örgütlediğimiz oranda başarısızlık başarıya, karamsarlık umuda, zayıflık güce dönüşür.

DEPREMZEDE VE SIĞINMACI KADINLARIN ÖĞRETİCİ DRAMLARI

Türkiye’de aradan yıllar geçse de gündemler anbean değişse de tüm gerçekliğiyle önümüzde duran bir konu var. Gündemden neredeyse hiç düşmeyen bazıları için “normalleşen” bir gerçek. Büyük bir sorun olarak yıllar boyunca mücadele etmekten vazgeçemediğimiz, vazgeçemeyeceğimiz bir gerçek. Kadına yönelik şiddet...

Kadına yönelik şiddet her geçen gün artıyor. Öyle ki Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu’nun (KCDP) en son yayımladığı temmuz ayı raporuna göre bir ayda 25 kadın katledildi, 9 kadının ölümü ise şüpheli bulundu. Bu sayı sadece bir ayda elde edilen veriler doğrultusunda belirlendi. Öte yandan fiziki katledilmenin dışında çeşitli yol ve yöntemlerle kadınlar fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet gibi birçok biçimi olan şiddete maruz kalmaya devam ediyor.

ŞİDDETİN YERİ VE ZAMANI YOK

Gücü sadece hayatında olan/olmayan kadına yeten hatta bazen karşısındaki kadını tanımaya gerek olmadan şiddet uygulayan erkek kendinde bunu “hak” sayıyor, ahlaki gerekçeler de uydurarak yaptığını “doğru” kabul ediyor. Ezilenin ezileni olan kadın dört bir yandan bu şiddet biçimlerine maruz kalıyor.

Şiddet her yerde kendini gösteriyor. Evde, işte, aile içinde, sokakta ve daha birçok yerde şiddetle burun buruna geliyor kadın. Ülkenin yarı feodal, yarı sömürge yapısı ile daha da keskinleşen ve toplumsal bir taban da bulan bu şiddet biçimlerine bir sokakta alelade yürürken bile maruz kalabiliyor kadın.

Şiddetin yeri ve zamanı yok diyoruz. Bunu diyoruz çünkü deprem bölgesinde birçok kadının şiddete maruz kaldığını biliyoruz. Can pazarı, enkaz, barınma, temizlik, gıda derken ve depremde hayatını kaybeden binlerce insan varken depremin ilk günlerinden itibaren, görünürlüğü arka plana atılsa da var olmaya devam eden gerçeklik gene kadına yönelik şiddet... Öyle ki depremin ilk günlerinde depremzede kadınların yardımlaşma adı altında tacize maruz

kalması insanlık dışı durumu gözler önüne seriyor.

Durumu görece iyi olanlar depremin ilk günlerinde tek tek terk edip gitti deprem bölgelerini. Elinde sadece canı kalanların yaşam mücadelesi ile imtihanı her geçen gün daha da keskinleşti. Geride kalanlar elindekileri tutmaya çalışsa da ekonomik kriz koşullarında derinleşen yoksulluğun getirdiği birçok “şey” var. Bireysel şiddetin de arttığı bu dönemde neredeyse her gün yeni bir şiddet olayına şahit oluyoruz. Depremin 6. ay raporlarına göre kadına yönelik şiddet azalmadı. Kadınların verdiği yaşam mücadelesi depremden sonra daha artmış bir şekilde karşımıza çıkıyor. Erkek yaşadığı yoksulluğun, krizin faturasını kadından çıkarıyor. Başına gelenlerin sorumlusunu kadın ilan ediyor. Sözde “gücü” kadına yetiyor. Mor Çatı, TTB, KCDP gibi birçok kuruma gelen başvurular doğrultusunda aslında depremden önce de aynı sorunların olduğunu, depremle birlikte bunun daha da katmerlendiğini öğreniyoruz.

Deprem bölgelerinde karşılaşılan bir diğer şiddet biçimi ise psikolojik şiddet. Bir kadın yaşadığı şiddeti “Ya deprem oldu. Hepimiz ne haldeyiz. Hâlâ bana, polise ulaşamayacağımı bildiği için fiziksel şiddet uyguladığı yetmiyormuş gibi ‘Yanımdan başka eve taşınıyordun tek başına kaldığın evde senin ölünü bile 2 ay bulamazlardı. Gördün mü?’ diyor; psikolojik şiddet uyguluyor.” diye anlatıyor mesela. Farklı katmanlardan meydana gelen erkek egemen sistemin en altında emekçi kadınlar yer alıyor. Zor koşullar altında bu daha da artıyor. Depremden önce de sömürülen, ev içine mahkûm edilen, evdeki emeğinin görünmezliği ile yoğun biçimde sömürülen, evi çekip çevirme “sorumluluğuyla”, kocasının önüne bir tas çorba koyma çabası ile mücadele etmeye çalışırken kadınlar bugün aynı mücadeleyi çok daha ağır ve çetin koşullarda omuzlamak zorunda bırakılıyor. Evleri yıkıldığı için gidecek bir

yeri olmayan kadınlar neredeyse biçare bir şekilde bir geçim ve yaşam derdinde.

KADINA YÖNELİK ŞİDDET DİL AYIRT ETMİYOR

Savaş, baskılar, kriz, yoksulluk ve şiddet göçün bariz etkenlerinden olarak görülüyor. Bu sürece bakınca zorunlu göç veya isteğe bağlı göçün, içinde barındırdığı zorluklar kadınlar için katlanılması hiç kolay olmayan şartlar haline geliyor. Özellikle genç kadınların göç veya iltica sürecinde yaşadıkları zorluklar onları daha savunmasız kılarak geleceksizleştiriyor. Dil unsuru ve yaşadıkları kültürel, sosyolojik ve politik farklılıklar, mülteci ve göçmenleri hayata karşı güvencesiz hale getiriyor.

Örneğin çadırda maruz kaldığı şiddet sonucu kocası için uzaklaştırma kararı alınmasına rağmen mülteci/göçmen kadınlardan, çözüm olarak çadıra yaklaşmaması isteniyor ve kadın bu karara uymayan erkeğin sürekli ölüm tehditlerine maruz kalıyor. Ayrıca çadır kentte tercüman desteği olmadığı için kimseye sesini duyuramıyor. Mülteci/göçmen statüsü, çocukların sayısı vs. ile sığınağa da götürülüyor ve çadırda kalmaya devam ediyor. Her an her yerde katledilme korkusuyla yaşamaya çalışıyor.

Kadın için ağırlaşan her koşul yaşamının katlanılmaz derecede çirkinleşmesi anlamına geliyor. Gerek geçen onca zamana rağmen deprem bölgelerinde yaşamın örgütlenememesi gerekse de Suriyeli sığınmacıların TC’nin de kışkırttığı ve içinde aktif olarak yer aldığı savaş nedeniyle artmış olması karşımıza çıplak biçimde kadın sorununun Türkiye’deki gerçekliğini göstermiştir. Bu ağır koşullarda kadınlar zulme uğruyorlar. Ne deprem gibi çok ağır bedellere neden olmuş bir olay kadınların yakasını biraz olsun gevşetmeye neden oluyor ne de sığınmacılık şartlarında yaşamak onlar-

dan faydalanma alçaklığında gerilemeye neden oluyor. Bu zor koşullarda karşımıza çıkan gerçeklik kadın sorununda esaslı bir ilerleme olmadığıdır. Türkiye’deki tartışmalar ve yer yer gündeme getirilen, ciddi hak talepleriyle somutlaşan farkındalık (kadın farkındalığı) öyle görünüyor ki kadının somut sorunları bakımından bir ilerlemeye neden olmamıştır. Kuşkusuz bu, söz konusu taleplerin ve farkındalığın hiçbir anlam ifade etmediği anlamına gelmez. Ne var ki insanın tarihsel ilerlemesi içinde ne farkındalığı ne de kısmen dile gelen taleplerin elde edilmesinin bir önemi vardır. Tarihsel ilerleme deprem bölgelerindeki şartların sınıfsal incelenmesinden açığa çıkacak “yeni dünya için mücadele” ile mümkündür. Sığınmacı kadınlardan her yolla faydalanmak isteyen zihniyet sadece bir “erkek zihniyeti” değildir. O aynı zamanda feodal ve sömürücü zihniyetin taşıyıcısıdır. Dolayısıyla mücadele bu zihniyetlere karşı geliştirilmedikçe ve gerçekleştirilmedikçe kadınlar aynı şiddete maruz kalmaya devam edecekler.

Hem depremzede hem de sığınmacı kadınlardan gelen haberler kadın sorununun derinliğini, çözülmek zorunda olduğunu öğretmektedir. Biliyoruz ki sorunlar bekleyerek çözülmez. Her bekleme çürütür. Dayanışmayı hatırlatmanın ve harekete geçmenin zamanı geçmiştir. Buna rağmen geç değildir...

ASTROLOJİ, ENERJİ GÖNDERME, GELECEĞİ GÖRME...

SÖZDE BİLİMLER GERÇEĞİ GÖLGELER

Bilim ve esasta doğa bilimleri, insanın sistematik bilgiyi nesiller boyunca aktarması ve bu bilgiler yoluyla doğa yasalarını keşfetmesi, bu yasaların farkında olarak yaşamın akışına müdahale etme becerisi elde etmesiyle ortaya çıkmıştır. Özellikle tarım, balıkçılık ve ticaretin gelişmesi ve bu alanda duyulan ihtiyaç bir bilgi edinme ve bilgiyi işleme yöntemine ihtiyacı doğurmuştur. Bununla birlikte gözlem ve bilgi birikiminin genişlemesi, tabiatın anlaşılması hususunda efsane ve mitlere görece rasyonel bir yaklaşım kazandırmıştır. Her ne kadar Mezopotamya ve Meksika'da M.Ö. 3500'li yıllarda gökyüzünün incelendiği, geometri ve astronomi alanında ciddi bir merak olduğu görülse de bu dönemde yapılan gözlem ve elde edilen bilgiler merak gidermeden öteye gidememiş, herhangi bir reel açıklamaya ihtiyaç duyulmamıştır. Ancak sonrasında Thales gibi antik dönem filozofları doğayı herhangi bir yaratıcı veya sorunun özünü perdeleyecek mistik bir olguya mahal bırakmadan açıklamak için girişimlerde bulunmuşlardır. Bu yaklaşım gözlem sonucu oluşan bilgilerle gerçeğin iç bağlantılarına temas etmeye olanak vermiştir. Gerçeğin bilgisinin işlevsel oluşu ve doğaya müdahale edebilme olanaklarını barındırıyor oluşu, bu dönem insanlarına doğanın yasalarını keşfetmeye daha fazla yönlendirmiştir. Gerçek ile hiçbir teması olmayan mit ve efsanelerden uzaklaşıldıkça oluşturulan kuramların gözlem sonrası karşılaşılan doğa olaylarına ne kadar yakınlaştığı keşfedilmiştir. Mısır'da arazilerinin sular altında kalmaması için tanrılara yakarma terk edilmiştir; çünkü Nil Nehri'nin taşkınlarının bir periyodu olduğu keşfedilmiştir. Böylece bu periyotları takip etme ihtiyacı, taşkınlarla karşı önlem

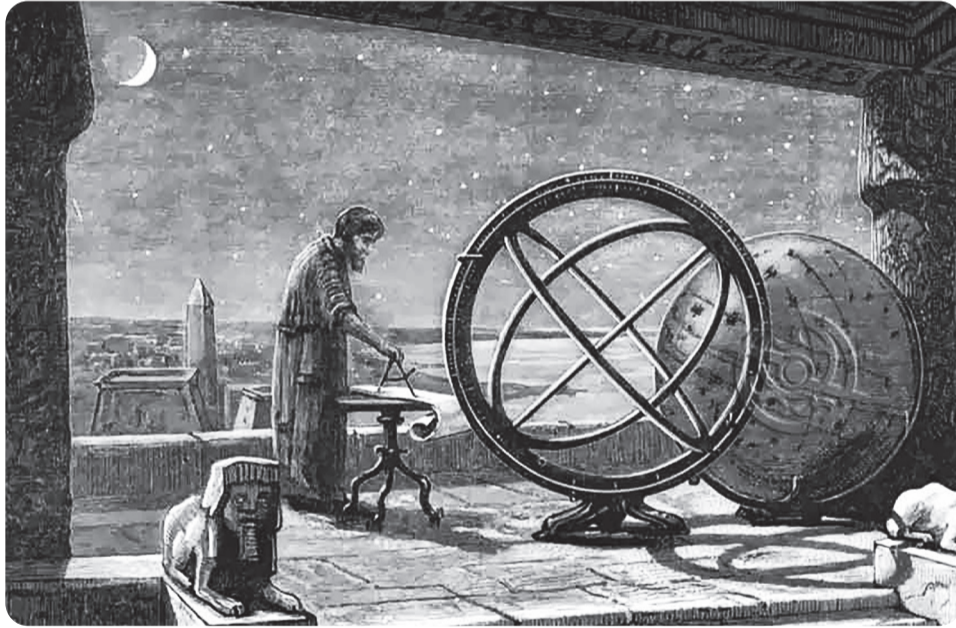
alma girişimleri, doğayı keşfetmeye ve keşfederken de matematik gibi yöntemlerin gelişmesine katkıda bulunmuştur. Düşünme yöntemi de değişmiş ve derinleşmiştir. Leukippos maddenin kendisinden daha küçük herhangi bir maddeye bölünemez parçalardan yani atomlardan (atomas; eski Yunancada bölünmez demektir) oluşması gerektiği fikrini, öğrencisi Demokritos ile birlikte M.Ö. 5. yüzyılda ortaya atmıştır. Tüm bu örnekler, doğa bilimlerinin doğuşunda bir olguya

çıkış, gelişmiş ve yaşama ulaşılmış bir şeydi. Ele aldığımız dönemin doğa bilimleri için ise dünya, kemikleşmiş, değişmez bir şeydi ve bunların çağına göre de bir hamlede yaratılmıştı. Bilim, henüz tanrıbilimin ağı içindeydi." Bilim ve bilgi birikimi arasında bu biçimde bir ilişki bulunmaktadır: biriken malzemenin doğayı anlama, yorumlama ve değiştirme eylemine dönüştürülmesinin, tarihin akışı içinde ilerici rolü oynayabilmesinin yolu, ele alışın da bilimsel yöntem ile olmasıdır.

kökenlerini, henüz doğa bilimlerinin ve bilimsel yöntemin gelişmediği ve insanların doğa gözlemlerini bilimsel bir amaç ile yürütmediği dönemlerden almaktadır. Bunlardan en çok bilinenlerden biri astrolojidir.

SÖZDE BİLİMLERİN PARLAYAN YILDIZI: ASTROLOJİ

Astroloji, eski dönemlerde gök cisimlerine dair gözlemlerin bir ürünü olarak, gök cisimlerinin konum ve hareketlerinin insanın bugünü ve geleceği üzerinde doğrudan etkiler yarattığı savını ortaya atan bir sözde bilimdir. Astro (yıldız) ve logos (bilgi) eski Yunanca kelimelerdir. İlk örnekleri Mezopotamya, Çin ve bugünkü Meksika çevresinde görülmüş, İskender dönemi ile birlikte Batı'da Helenistik versiyonuna kavuşmuştur. Ancak ortaya çıkışı M.Ö. 3000'li yıllarda Babil ve Asurlar içerisinde yer alan gök araştırmalarına meraklı toplulukların gözlemlerinin yorumlanması ile olmuştur. 12 Kameri aydan oluşan ve bir Ay-Güneş takvimi kullanan Babilliler, takımyıldızlarını da bu aylar arasında bölüştürerek astrolojinin temellerini ortaya atmışlardır. Ancak o dönemde keşfedilmiş olan bir başka 13. takımyıldız olan Ophiuchus (Yılan) takvime uymadığı için dışarıda bırakılmıştır. Yani Babiller 13 aydan oluşan bir takvim kullanıyor olsalardı 13. bir "yılan" burcu da bulunabilirdi. Batı'da astroloji özellikle Büyük İskender dönemi ile yaygınlaşırken doğa bilimlerinin ve bilimsel yöntemin ortaya çıktığı bu bölgede gök cisimlerinin hareketinin yorumu ile gelişen astrolojinin, dolaşısıyla metafizik yaklaşımın ve idealist yorumun ağır bastığını ve bilimsel yöntemin baskılandığını görüyoruz. Astrolojinin temel önermesi, gezegen

işaret etmektedir. Doğa bilimlerinin doğuşu bilgi birikimi ve teknik gelişimin değil, doğayı anlamaya çalışırken kullanılan yöntem ve anlayışın ürünü olmuştur. Yani doğru yöntem ve ele alış olmaksızın, tek başına bilgi birikimi insanlığı ileri taşıyacak bir unsur değildir. Engels'in ifadesi ile "18. yy.ın ilk yarısında doğa bilim, bilgide ve hatta eldeki malzemenin gözden geçirilmesinde Eski Yunan'dan daha üstün bir seviyeydi, ancak bu malzeme üzerindeki teorik yetkinlik yani genel doğa görüşü bakımından Eski Yunan'ın altında bulunuyordu. Yunan filozofları için, dünya, aslında kaostan

Bilgi birikimi ve gözlemin bilimsel yöntemden azade olması halinde ortaya nasıl bir ucube çıkar sorusunun cevabı sahte veya sözde bilimlerdir. Sözde bilimler, doğanın yasalarının ve bilimin idealist yorumlanışıdır. Sınanmaya kapalıdır ve gerçeğin tahribi üzerine kuruludur. Büyük çoğunluğu tarihsel mit ve efsaneleri, güncel bilimsel gelişmeler ile harmanlamaya çalışmakta, bu yol ile de bir "bilimsellik" kisvesi oluşturmaktadırlar. Birçok bilimsel alanı kapsayabilirler; astrofizik, genetik, tıp gibi alanlardaki bilimsel gelişme ve yasaları hedef alabilirler. Sözde bilimlerin büyük çoğunluğu

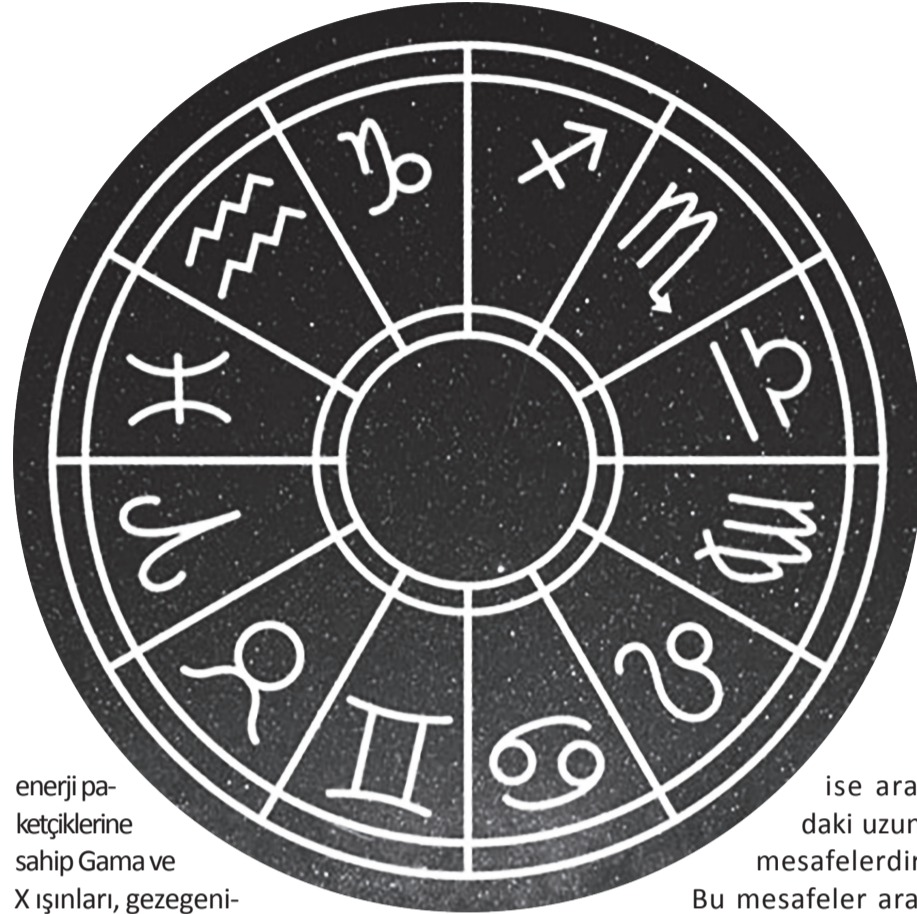
ve yıldızların hareketlerinin insanın geleceğini belirleyeceği ve bunu yorumlamanın da olanaklı olduğu. Böylece yıldız haritaları çıkarılır, astrologlar bu haritalara göre genel olarak dünyaya dair veya özel olarak bir kişiye dair kehanetlerde bulunur. Günümüzde de, astrofizik ve astronominin gelişmesi ile birlikte ortaya çıkan bilgiler bir biçimde bu idealist yorumlara eklenmektedirler. Gök cisimlerinin dünyamıza ve bize olan doğrudan veya dolaylı etkilerini ya da bizi hiç etkilemeyecek fenomenleri kehanette bulunabilmek adına kullanmaktadır.

Peki gök cisimlerinin bize doğrudan veya dolaylı etkileri nelerdir?

GÜNEŞ'İN VE DİĞER GÖK CİSİMLERİNİN DÜNYA'YA ETKİLERİ

Güneş yakıtını, yüzde 73 oranında içerdiği hidrojen atomlarının birleşerek helyum ve daha ağır element atomlarına dönüşmesi ile sağlamaktadır. İki hafif atom olan hidrojen atomları, birleşerek veya kaynaşarak tek tek hidrojen atomlarından daha ağır, ancak onu oluşturan iki atomun toplam kütesine göre daha hafif bir atom oluşturur. Birleşen iki atomun, ortaya çıkan tek atomun kütesinden daha fazla kütleyle sahip olmasının sebebi, açığa çıkan birleşme enerjisidir. Bu enerjiye füzyon enerjisi de denir. Füzyon tepkimeleri ile ortaya çıkan yüksek enerji ve ekstrem sıcaklık sayesinde Güneş, durmadan ısı ve ışık yayar. Böylesi bir ortamda artık hidrojen gaz halinde bile değildir: atomları birbirinden ayrık, elektronların dahi atomlardan ayrıştığı madde hallerinden birine kavuşur. Maddenin bu haline "plazma hali" denir.

Dolayısıyla milyarlarca yıl boyunca hidrojen atomlarının sürekli biçimde birleşme faaliyetinde bulunacak olması, Güneş'i büyük bir ısı ve ışık kaynağına dönüştürür. Güneş sisteminde iç yörüngelerden birinde yer alan Dünya ise ısı ve ışığını doğrudan bu kaynaktan elde etmektedir. Güneş bu etkisi ile gezegenimizde yaşama olanaklı koşulların oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Bunun yanında olumsuz etkisi de mevcuttur: Güneş yüzeyindeki sürekli nükleer faaliyet, canlı yaşamı için tehlike oluşturan ciddi ışınlar yapar. Kısa dalga boylu ve yüksek

enerji paketçiklerine sahip Gama ve X ışınları, gezegenimizin dış bariyerine sürekli olarak çarpmaktadır. Ancak atmosfer sayesinde bu ışınların büyük bir bölümü yere ulaşmadan emilmektedir. Zaman zaman Güneş fırtınaları ile bu ışınlar ve radyo dalgalarının kuvvetli bombardımanı sebebi ile özellikle uydu ve haberleşme alanında riskler oluşsa da insan yaşamına doğrudan, ciddi bir etkileri olmamaktadır. Bunun sebebi ise dünyanın manyetik alanı ve atmosferin ta kendisidir.

Dünya bu büyük doğal füzyon reaktörünün yörüngesinde yer alır. Bu yörüngeleri oluşturan ise Güneş'in yoğun kütesinin uzay-zaman dokusunda yarattığı bükülme ve dalgalanmalardır. Bu dalgalar kütleçekimsel yörüngeleri oluşturur. Kütleçekim etki alanının içindeki cisimler, bu etkinin uzayı bükmesi sonucu oluşan joedzik eğrileri takip eder. Kütleçekim kuvveti evrendeki en zayıf kuvvettir, ancak etki alanı sınırsızdır. Diğer gök cisimleri bu kuvvetli kütleçekimin yarattığı yörüngelerde yerlerini alırlar. Hız, momentum ve kütleleri hangi yörüngede nasıl bir hareket izleyeceklerini tayin eder. Kaçış hızları müsaade eder ise bu yörüngelere takılmayabilirler ancak büyük kütleli cisimler genellikle gereken kaçış hızına ulaşamazlar. Bu biçimi ile yıldız veya yıldızlar, gezegenler, uydular ve asteroit kuşakları ile birlikte yıldız sistemleri oluşur.

Kütleçekimsel etki ile yörüngeler oluşsa da yıldızın kütleçekim etkisinin bunun dışında yörüngesindeki gezegene doğrudan etkisi olmaz. Bunun sebebi

ise aradaki uzun mesafelerdir. Bu mesafeler arasında kütleçekim kuvvetini yenebilecek farklı kuvvetler devreye girebilir ya da daha yakın cisimlerin kütleçekimi daha etkin olabilir. Bu sebeple de Güneş'in kütleçekiminin özellikle de dünya üzerindeki canlılara doğrudan etkisi yok denecek kadar azdır.

Bu durum diğer gezegenlerin dünyaya etkisi için de geçerlidir. Her ne kadar sembolik modellerde birbirilerine çok yakın görünüyorsa da örneğin dünyaya en yakın gezegenlerden biri olan Mars'ın dünyaya en yakın olduğu zamandaki mesafesi 62.1 milyon kilometredir. Bugüne kadar Mars'a ulaşabilmiş en hızlı mekik 131 günle Mariner 7 mekiğidir. Arada böylesine devasa bir mesafe mevcuttur. Mesafe öyle önemlidir ki Ay ile Dünya arasındaki kütleçekimden kaynaklanan gelgit etkisi, gelgitlerin yüzde 68'ine tekabül eder. Güneş kaynaklı gelgitler ise yüzde 32 dolayındadır.

Oysaki Güneş kütle Ay kütesinin yaklaşık 27 milyon katıdır. Yani Dünya'nın genel hareketlerine dahi etkisi sınırlı iken Güneş'in kütleçekim etkisinin insanlara veya diğer canlılara doğrudan etkisinden bahsetmek mümkün değildir. Diğer yıldızların ve gök cisimlerinin etkisi ise söz konusu dahi edilemez.

GÖK CİSİMLERİNİN MANYETİK ALANLARI

Manyetik alan, elektrik yüklü parçacıkların hareketi sonucu oluşur ve vektördür. Aslında bir mıknatıs

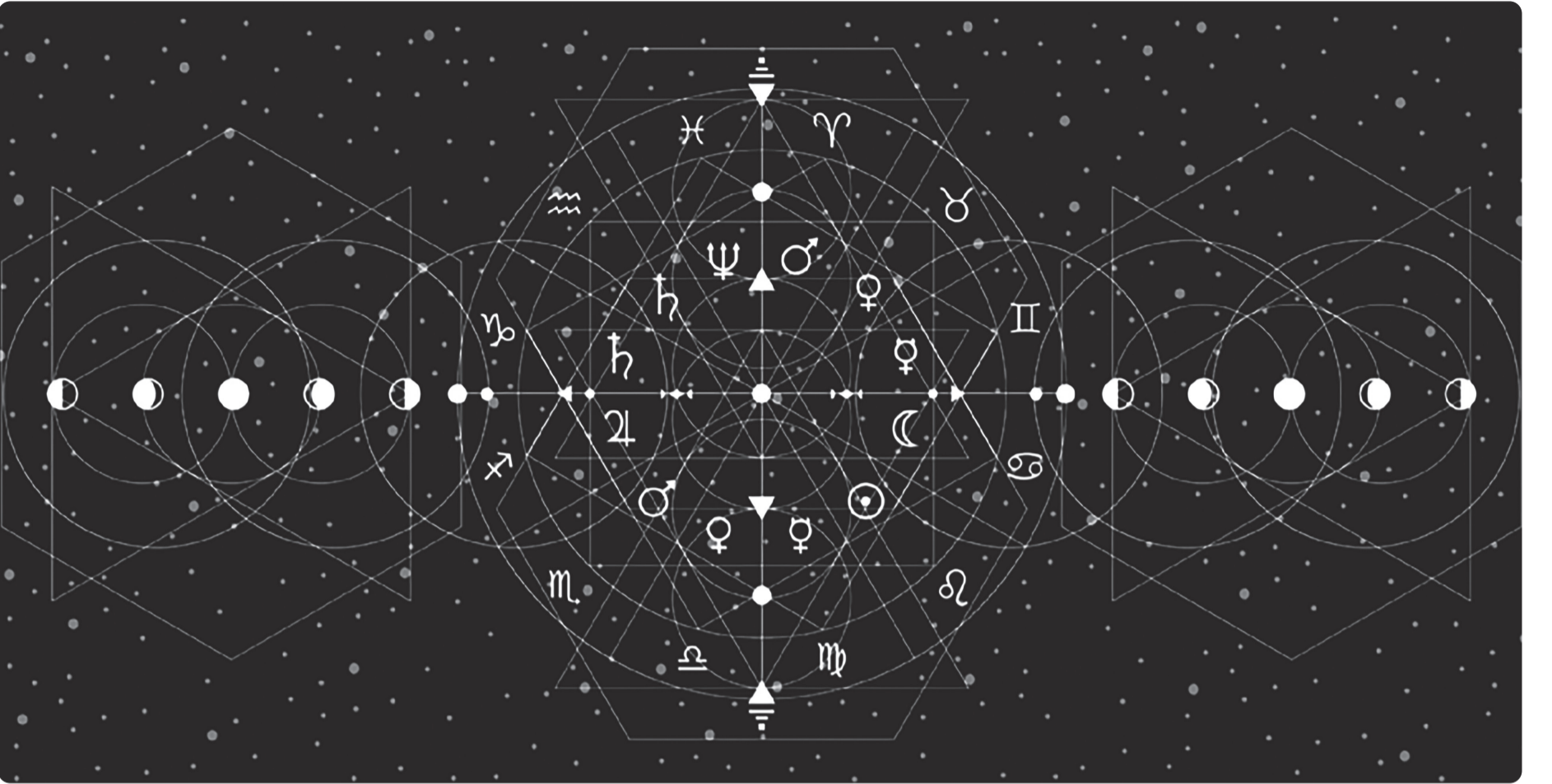
etki alanıdır konu ettiğimiz. Dünya da çoğu gök cisimi gibi bir manyetik alana sahiptir. Bu manyetik alanın etkisi ile manyetosfer oluşur ve manyetosfer uzaydan gelen zararlı ışınların saptırıldığı alandır. Uzaydan gelen kısa dalga boylu ve yüksek enerjili ışınlar, manyetosferin üzerinden kayar ve dünyaya ulaşmaz. Bu sapma ise dünya üzerinden de görülen biçimi ile kuzey ışıkları veya aurora olarak ortaya çıkabilir. Yani manyetosfer, canlılık için hayati önemdedir. Dünya çekirdeğinde eriyik haldeki demir gibi ağır metaller manyetik etkinin Jüpiter ve diğer büyük gezegenlere oranla dikkate değer bir ölçüde olmasına olanak verir. Bu manyetik alan, tanım gereği güney ve kuzey kutuplarından oluşur. Ancak uzun periyotlar halinde manyetik alan kutuplarının yer değiştirdiği de bilinmektedir.

Böyle bir durumda dünya baş aşağı dönmez, ancak kuzey ve güney kutupları yer değiştirir.

Bu durum kısa süreliğine de olsa manyetosferi devre dışı bırakabilir, bu da gezegenimizi kozmik bombardımana karşı savunmasız bırakabilir. Yani Dünya üzerinde manyetik alan değişimi, Dünya üzerindeki canlı yaşama zarar verebilir.

Peki ya diğer gök cisimlerinin manyetik alanları Dünya'yı etkiler mi?

Dünya'nın manyetik alan değeri 25 ve 65 microtesla yani 0.25 ile 0.65 gauss arasındadır. Güneş sisteminin en büyük gezegeni Jüpiter'in ise 6.5 ve 10 gauss arasındadır. Manyetik alanın bu derece yüksek olması, Jüpiter'in manyetosferi etrafında radyasyon kuşakları oluşmasına yol açar. Ancak bu manyetik alanların insan üzerindeki etkisi doğrudan değildir. Karşılaştırmak gerekirse bir manyetik bar mıknatıs, binlerce gauss değerinde manyetik alana sahip olabilir. Günlük hayatta karşılaşılabildiğiniz bu mıknatısların size, fikirlerinize, geleceğinize etkileri neler olabilir? Astrologların belirttiği gibi size iyi veya kötü bir gelecek için etki edebilir mi? Astrolojinin bilim ile alakası tam olarak bu seviyededir. Bizi eğer mesafe sorunumuz olmasaydı doğrudan etkileyebilecek yüksek manyetik alana sahip cisimler de mevcuttur. Nötron yıldızları ve magnetarlar tam da bu cinsten gök cisimleridir.

Nötron yıldızlarının manyetik alanı milyarlarca gauss değerinde olabilirken, magnetarların manyetik alanı ise katrilyonlarca gauss değerindedir. Bunun anlamı, manyetik alanlarının etkisi ile birkaç bin kilometre öteden atomlarımızı parçalara ayırabilir, yüz binlerce kilometre öteden elektromanyetik cihazlardaki bileşenlerde bozunuma yol açabilir. Ancak telaş edecek bir şey yok, keşfedilen en yakın magnetar bize 9 bin ışık yılı uzaklıktadır ve ömürleri de yalnızca birkaç on bin yıldır. Magnetar ve nötron yıldızlarının oluşması için ise Güneş'in birkaç katı büyüklüğünde kütleyle sahip yıldızlar gereklidir. Bu cisimler oluşsa dahi bize etki edemeyecek kadar uzakta oluşacaklardır. Yani bilinen en yüksek manyetik alana sahip cisimlerin dahi bize etki etmesinin mümkün olmadığı mesafeler mevcuttur. Çubuk mıknatıstan daha az manyetik alan etkisine sahip Merkür'ün herhangi bir "retrosunun" (astroloji tarafından hatalı kullanılan bir kavramdır), bize nasıl etkisi olacaktır?

Kütleçekim ve elektromanyetik kuvvet haricinde, evrende bildiğimiz hareketi şekillendiren 2 temel kuvvet daha mevcuttur. Bunlar zayıf ve güçlü nükleer kuvvetlerdir. Güçlü nükleer kuvvet atom çekirdeğini bir arada tutar, kuarklar arası bağlar olan gluonlar güçlü nükleer kuvvetin yük taşıyıcılarıdır. Zayıf nükleer

kuvvet ise bozunum ve parçacıkların tür değişiminden sorumludur. Etkisi güçlü nükleer kuvvetin milyarda biri kadardır. İki kuvvetin de ortak özelliği atom altı evrende çalışıyor olmalarıdır. Yani günlük hayatımızda belirgin ve doğrudan görebileceğimiz bir etkileri yoktur. Dolayısı ile astrolojiye dayanak olamayacaklardır.

"POZİTİF ENERJİ" SORUN ÇÖZER Mİ?

Son yıllarda popüler olan bir diğer husus ise "evrene pozitif enerji" göndermeye dair önermelerdir. Bu pozitif enerji gönderme seanslarının en temel fizik kanunlarına dahi muhalif olmasını bir kenara bırakalım, açıklanmaya muhtaç birçok kavramsal hata da barındırmaktadır. Enerji nedir, pozitif enerji nedir, enerji transferi nasıl yapılır, enerji nasıl dönüşür, bilginin evrende maksimum iletilirlik hız sınırı nedir, evren nedir, enerji evrende kime ve nereye gönderilecektir? Bunun dönüşü ne zaman olacaktır?

Birçok yaşam koçu, pozitif enerji eğitmeni gibi unvan taşıyan kişilerce, yukarıda sıralanan soruların birçoğu yanlış cevaplanarak, kalan kısmı ise görmezden gelinerek ciddi oranda kitleyi etkileyen bir sektör oluşturulmuştur.

Evren tanım gereği, uzay-zaman dokusunun ta kendisidir, yani her şeydir.

Bir merkezi yoktur, bütünü ifade eder. Yönünüzü nereye dönerseniz, bir mikroskoptan veya teleskobun ucundan da bakacak olsanız, karşınızda duran her zaman evren olacaktır. Kastedilen bu değildir; çünkü uzaklara çok uzaklara mesajın gönderileceği dikte edilir. Bu uzaklık ne kadardır? Çünkü enerji, bilgi, mesaj vs. için de hız sınırı söz konusudur. Evrensel hız sınırı ışık hızı ile sınırlıdır. Yani mesajınızı bir takımyıldızına gönderiyorsanız kötü haber! En yakın yıldız olan Erboğa Takımyıldızı içindeki Proxima Centauri yıldızı, bizden 4,24 ışık yılı uzaklıktadır. Bu da ışığın veya bilginin bu yıldızla ulaşmasının minimum 4,24 yılı alacağı anlamına gelir. Mesajınız ışık hızında dahi ulaşsa, 4,24 yıl geçmiş olacaktır. Acil bir ihtiyacınız var ise boşa uğraşmayın!

Ayrıca göndermek istenen pozitif enerji tanımı, kendi başına oldukça sorunlu bir tanımdır. Şöyle ki evrende herhangi bir noktaya iş yapabilme kapasitesi olan bir sistem gönderilmeye çalışılmaktadır. Bu sistemin pozitifliği veya negatifliği bir kenara, bu iş yapabilme kapasitesi olan sistemi yani enerjiyi bir insanın odaklanarak evrene gönderme olgusunun bilimde herhangi bir karşılığı yoktur. Gönderilen enerjinin türü nedir? Isı enerjisi, nükleer enerji, kimyasal enerji türlerinden hangisini zihin gücümüz ile evrene gönderebilme kapasitesine

sahibiz? Elbette bu sorulara makul cevap bulmak mümkün değildir.

BİLİMSEL YÖNTEM BİLİMİN TEMELİDİR

Gözlem ve deneyler ile edinilen bilgiler, ancak bilimsel bir yöntem kullanılır ise bilimsel bir teoriye dönüşebilir. Yani, Jüpiter'in kuvvetli manyetik alanının oluşturduğu radyasyon akımları, bir gün bu radyasyon kuşağından geçmek zorunda kalan canlı form için tehlikeli olabilir. Gönderilecek uydular için risk oluşturabilir. Ancak burjuva medyada, gazete köşelerinde günlük burç yorumlarında bahsedilen konuların hiçbir etkisi yoktur.

Sorunun niteliği, toplumu idealizmin karanlığına sürüklenmeye teşvik etmektir. Bilimsel verilerin bu şekilde işlenmesi, insanları bilime yakınlaştırmaz, tersine daha da uzaklaştırır. Bilimsel yöntemden kopuş, aynı zamanda tüm alanlarda gericileşmeyi beraberinde getirir. Kitlelerin gerçek ile olan bağı koparılır, gerçeklerden uzaklaştıkça, mücadele isteği de körelecektir. Çünkü insanın kendi çıkarlarının bilincine varması güçleşecektir. Çevreye olduğu şekli ile değil, öznel yorumları ile ve olmasını beklediği şekilde bakacaktır. Yani sözde bilim, yalnızca bilimin birer kötü yorumu değildir, aynı zamanda toplumun geleceği için son derecede zararlıdır.

DERSİM'DE KIR TURİZMİ NE İÇİN, KİM İÇİN?

Son yıllarda kır turizmin “muaz-zam” gelişimine dair çok haber, yorum okur olduk. Bu haberlerin içerdiği gerçekliğin yansıtılan düzeyde olmadığı ve ekonomik kalkınmada turizmin destekleyici özelliği dışında bir katkısı olamayacağı gerçeği bir tarafa biz bu yazımızda özel olarak Dersim’de gelişen; ama daha çok da dayatılan turistik gelişmeye değineceğiz. Bunun için önce Dersim’deki turizm çeşitlerine, özel olarak kır turizmine yönelik genel durumu aktaracağız.

Kır, kelime anlamı bakımından “az sayıda insanın barındığı, kırık yer”dir. Ülkemizde kırsal bölgelerin ekonomik gelişmişliği kentlere oranla daha azdır. Kentlerde gelişen çok çeşitli iş olanakları ve köy ekonomisindeki daralma kırdan kente, hatta yurt dışına göçleri beraberinde getirmiş, kırsal alanlarda tarım ve hayvancılık üretimi ekonomik krizle birlikte artan maliyetlerden kaynaklı iyice azalmış, üretici köylüyü zor duruma sokmuştur. Bu bölgelerde ekonomik, toplumsal, kültürel gelişme süreci kentlere oranla doğal olarak daha yavaş ilerlemekte, yine bu bölgelerde teknolojik gelişmenin üretime yansması da azdır. Kır turizmi de tüm bu özelliklerini baz alarak yörenin ekonomik, sosyo-politik, kültürel, tarihi, coğrafi, beşerî yapısına uygun olarak gelişen turizm türüdür. Kır turizmi ile hedeflenen kırsal alanlardaki tarım ve hayvancılığı canlandırmak ve verimli hale getirmek, kır-kent eşitsizliğini gidererek nüfusu artırmak, yine bu bölgelerde gelişen ekonomi ile birlikte, alt yapı başta olmak üzere, sağlık, eğitim ve çevre düzenlemeleri ile yöre halkına olumlu katkılar sağlamaktır. Şimdi son yıllarda kır turizminin hedeflendiği bir şehir olan Dersim’i ele alarak mevcut durumu, yapılmak istenen ve aslında yapılanı koyarak, mikro düzeyde bir örnek ile devletin sistematik saldırılarının çıplak gerçekliğini irdeleyerek kır turizminin bölgeye “kazandırdıklarını” ele alacağız.

Dersim geçmişten bugüne devletin saldırıları altında olan, yüzde 90’ı Kürt ve Alevi kimliğe sahip halkın yaşadığı bir bölgedir. Kürt kimliği ve Alevi inancı hâkim sınıfların yaygınlaştırmaya çalıştığı Türk-Sünni kültürünün egemenliğinde

yeşeren “dikenli bir ot” gibi durmakta, bu dikenli ot farklı yol ve yöntemlerle temizlenmeye çalışılmaktadır. Devletin 1937-38 yılları arasında gerçekleştirdiği katliam ve sürgün politikalarını ilerleyen süreçlerde kâh keskinleştirerek kâh azaltarak devreye sokmuştur. Bugün de saldırılar aleni bir şekilde devam etmektedir.

Dersim kır turizmi bakımından zengin bir alana sahiptir. Munzur Vadisi Milli Parkı, Munzur Gözeleri, Pertek Kalesi, Bağın Kaplıcaları, İn Delikleri, Ekirek Şelalesi, Ağlayan Kayalar, Rabat Kalesi, Ergen kilisesi, Dereova Şelalesi gibi şelale ve kaplıcaları, doğal güzellikleri kaplıca turizmini ön plana çıkarırken kiliseler, kaleler ve höyükleriyle, neolitik ve kalkolitik çağlardan kalma arkeolojik buluntularıyla kültür ve tarih turizmi de dikkate değer ölçekte ilgi çekmektedir.

Kır turizminin yanı sıra bölgedeki farklı inanç sistemi inanç turizminin de öne çıkmasına neden olmaktadır. Alevi nüfusun yoğunlukta yaşadığı bir yer olan Dersim, Munzur suyunun aktığı Munzur Baba mitiyle Kureyş Baba, Düzgün Baba, Mansur Baba ocakları ve daha birçok ocak, rayber, pir ve mürşidin olduğu Alevi inancına dair hikayelerin anlatıldığı, mistik dokusu güçlü bir bölgedir. Dolayısıyla inanç turizmi geçmişten bugüne canlılığını korumaktadır. Dersim halkı tüm bu değerlerini, egemenlerce horlanan inancını ön planda tutarak inanç turizmini geliştirmektedir.

2018 yılında Munzur Nehri’nin 36 km. lik kısmı, Dünya Rafting Federasyonu tarafından Uluslararası Rafting Parkuru ilan edildi. 2019 yılları arasında kır turizmini canlandırmak amacıyla Munzur Nehri su sporları merkezi haline getirilerek Dünya Rafting Şampiyonası, Türkiye Su Jeti ve Flyboard Şampiyonası, Türkiye Yamaç Paraşütü ve Akrobasi Şampiyonası düzenlendi. Rafting şampiyonasına Brezilya, Fransa, Şili, İtalya, Çin, Hindistan, Rusya gibi 20 ülkeden sporcular katılım sağladı. O günden bu yana Munzur Nehri üzerinde yapılan Rafting ve Zipline sporları Munzur Vadisi Milli Parkı girişindeki “Şehit Kaymakam Muhammet Fatih Safitürk” isimli Su Sporları Merkezi’nde bulunuyor.

Yine bu dönem hortlatılan kır turizminin esas hedefi olarak lanse edilen istihdam sağlama, göçleri azaltma ve geri dönüşleri sağlama üzerine dönemin Tunceli Valisi Tuncay Sonel tarafından “Huzur Şehri Tunceli” denerek şehrin “teröristlerden” arındırıldığı “müjde-siyle” burjuva-feodal medyaya servis edildi. “Teröristlerden” arındırılan şehre yurt içi ve yurt dışı giriş çıkış oranlarının arttığı, Dersim’in turizm şehri olarak geliştiği haberleri peşi sıra servis edilmeye devam ediyor. Yine 2019 yerel yönetim seçimleri ile Türkiye Komünist Partisi’nden aday gösterilen Dersim Merkez Belediyesini alan SMF’li Fatih Mehmet Maçoğlu’nun “komünist” unvanı ve yayılan ünü Türkiye’nin çeşitli illerindeki demokrat, ilerici, ulusalcı tabanının ilgisine konu olup birçok şehirden Dersim’e gelişlere zemin sunarak siyasal turizmin bir ayağı olmuştur. 2018’den bu yana Dersim bölgesinde devam eden turizmin, 2023 yılına geldiğimizde sözde sağlanan istihdamın kimlerin elinde bulundurduğuna dair belirlemeler yapmak, istihdamın yerel halka mı yoksa belirli bir zümreye mi yaradığı sorusu akıllara geliyor. Dersim’de festivallerden turizm faaliyetine uzanan ekonomik döngüde özellikle “esnaf” ve yerel turistik işletmeler diye tabir edilen yereldeki burjuva ve küçük burjuva kesimlerin çıkarlarının gözetildiği bir gerçektir. Bu özel gözetme halinin bizzat yerel yönetim anlayışı içerisinde de varlığını sürdürdüğünü görmek mümkündür. Ekonomik ilişkiler içerisinde açığa çıkan bu tutumun halkın çıkarlarına aykırı olduğunu bilmek gerekir. Köylünün, üreticinin turizmden ekonomik kazancı sınırlıdır.

Dersim’de kır turizmi ile halkın çıkarına uygun bir hedef söz konusu değildir. Mevsimle sınırlı, belli bir zümrenin ekonomik anlamda kazandığı bir ekonomik faaliyet vardır. Huzur Şehri Tunceli’de kır turizminin tarım ve hayvancılığı canlandırdığına yönelik somut bir veri yoktur. Aksine üretimden uzaklaşma hali söz konusudur. Yine istihdam konusunda bölgede “çok sayıda” tekstil

fabrikası kurulduğuna, istihdamın arttığına yönelik rakamlar servis edilmişti. Bugün kurulan 3 fabrikanın sadece biri, o da sınırlı bir üretim yapabilmektedir. Yine son iki yılda sadece 7 bin insanın başka ülkelere göç etmesi, özellikle genç nüfusun bölgeden ayrılması Dersim’de turizm ile yapılmak istenenin açık bir şekilde sorgulanması gerektiğini göstermektedir. Sağlık ve eğitim konusunda bir katkı sağlamadığı, lise öğrenimindeki gençlerin dahi şimdiden gidecekleri Avrupa ülkelerini tartışmaları bir durum söz konusudur. Böyle bir atmosfer içinde devletin turizm şehri olarak tanıttığı Dersim’de esasta yapılmak istenen “terörü olanaksızlaştırmak” üzere, yani isyan geleneğini, devrime yönelimi demografik yapıyı çözerek ve bölgeyi insansızlaştırarak ortadan kaldırmaktır.

Dersim’in özgünlükleri, aykırılıkları ile devrimci mücadele içerisindeki yeri, politik duruşu tarihsel bir öneme sahiptir. Dersim halkı geçmişten bu yana devrimci mücadeleyi sahiplenmiş, mücadelenin öznesi olmuş, haksızlıklar karşısında sessiz kalmamıştır. Devrimci mücadelenin zayıflaması devrimci öznelerin azalmasıyla birlikte “turizm” adı altında dayatılan çözülme Dersim’de ilerici demokrat yapılar tarafından pasif bir biçimde ele alınmaktadır. Bu yapılar tarafından gerçekleştirilen kimi etkinlikler bu çözülmenin bir parçası olmaktadır. Bu alt edilmesi gereken bir çözülme, tasfiye ve yok olma sürecidir. Dayatılan budur. Bunun karşısında keskin bir tavır geliştirilememesi, net bir çizgi belirlenememesi, savaş yürütülememesi devrimin aleyhine ve kuşkusuz halkın da aleyhine bir durumdur.

HALİL ÇAKIROĞLU'NUN KALEMİNDEN

AHMET ŞAHİN

Tarih 9 Eylül 1989 iken Mersin-Osmaniye

Mersin- Osmaniye karakolunun etrafını çeviriyoruz. Portakal bahçelerinin birinde Partinin verdiği görevi yerine getirme sabırsızlığı içinde...

Ahmet Şahin yoldaş, 1966 yılında Maraş'ın Elbistan ilçesinin Akdil köyünde üç çocuklu orta halli bir ailenin ortanca çocuğu olarak dünyaya gelir.

Akdil köyü ilçeye 20 kilometre kadar uzakta yoksul bir köydür. Başlıca geçim kaynakları tarım ve hayvancılıktır. Köy, engebeli bir arazinin üzerine kuruludur. Yıllar sonra devrimci faaliyet için köyüne dönecek olan A. Şahin yoldaş taşların ardına mevzilenecek ve bu arazi için "gerilla savaşı için uygun bir arazi" diyecekti.

Çocukluk yıllarını bu köyde geçirir. Daha çocukluk yıllarında bir kan davası yüzünden babasını yitirir. Babanın yokluğu derinden etkiler aile ekonomisini, aile artık orta halli durumunu yitirmiş ve yoksullaşmıştır.

Yoldaşın annesi dirayetli bir kadındır. Bütün yaşamını çocuklarına adar ve çocuklarına "iyi bir gelecek" hazırlamak için dişini tırnağına takar. Çalışabilecek yaşa geldiğinde A. Şahin yoldaşın abisi de annesinin bu özelliğini alır ve o da yaşamını kardeşlerine adar.

A. Şahin başarılı bir öğrencidir. Ailesinin bütün olumlu özelliklerini taşımaktadır.

Bu özellikleriyle köylülerin gönlünde taht kurar.

Üniversite sınavlarında Hacettepe Tıp Fakültesini kazanır. Başarısını üniversitede de sürdürür. 1985 yılında parti çevresiyle tanışır. O döneme kadar DHB'nin etkisindedir, ama örgütlü bir faaliyeti yoktur. Bu süreçten itibaren DHB etkisi hızla kaybolur ve Partiye yönelir. Örgütlü mücadeleye TMLGB içinde başlar. Kısa bir süre sonra bir TMLGB komitesinde yer alır. Ama daha ilk dönemlerde illegaliteye gerekli önemi vermediğinden önemli oranda deşifre olur.

Tıp 5. sınıf öğrencisiyken düzenin kendisine sunacağı bütün nimetleri reddederek 1989 yılında kırsal alanda faaliyet yürütmek için başvuruda bulunur. Başvurusu kabul edilir ancak gerekli koordine sağlanamadığından önüne bir süre memleketinde faaliyet yürütmesi görevi konur. Görevi kabul eder ve faaliyet yürütmek üzere memleketine döner.

Ailesine okulu bıraktığını söylemek istemez. Ama bir yandan da onların umutlarının alevlenmesine yüreği el vermez. Dolaylı anlatımlarda bulunur. "Neden böyle yaşıyorsun?" diye sorulduğunda "Garipleri kalpten götürmek istemiyorum" diye yanıt verir. Ancak annesi kısa sürede anlar oğlunun okumaya pek hevesli olmadığını. Ama kırılıp gücenmez, oğluna sonsuz bir güven beslemektedir. Yakaladığı her köylüye devrimin gerekliliğini anlatan oğlunu hayranlıkla izlerdi.

Köyünde yürüttüğü faaliyette kazandığı ilk kişi kız kardeşi oldu. Kazandığı diğer yoldaşlarla birlikte bir birlik oluşturup Akdil'in engebeli arazisinde gerilla faaliyeti yürütmeyi düşünüyordu. Sık sık arazi keşfine çıkıyor, her yere yürüyerek gidip geliyor ve bu alanda kendisiyle başlayacak gerilla faaliyetinin hazırlıklarını yapıyordu. Her arazi keşfinden bir ayakkabı yırttığı için "En büyük sorunuz ayakkabı sorunu" diyordu. Birkaç geceyi arazide geçirince soğğun da yabana atılır bir sorun olmadığını fark ettiğini söylerdi.

A.Şahin yoldaşın Mao'ya derin bir bağlılığı vardı. Bütün hareketlerinden, tavırlarının Mao'nun belirlemelerine uygun olmasına özel bir önem gösteriyordu. Mao'nun en büyük Marksist olduğunu söylemekten mutluluk duyuyordu.

Yine arazi keşfine çıktıkları bir günden kıvrılırken bir kayısı bahçesine denk gelirler. Hemen bahçeye uzanıp kayıslara uzanırlar. Ahmet birden yoldaşın yoldaşa bağıırır: "Mao 'izinsiz halkın malına dokunmayın' der. Yanlış yapıyoruz. Kopardığımız kayısları bırakalım." Diğer yoldaş Ahmet yoldaşın ikna etmek için boşa uğraşır. Çaresiz kopardığı birkaç kayısıyı bırakacakken birden aklına gelir: "Ama Mao, 'aldığınız malların parasını verin' de diyor. Kopardığımız kayısların parasını bırakırsak, Mao'ya ters düşmeyiz." Bu fikir, Ahmet yoldaşın da aklına yatar. Kayısları yerler ve ellerindeki birkaç kuruşu da yazdıkları bir not ile birlikte kayısı yedikleri ağacın altına bırakırlar. Notta "Biz devrimciyiz. Aç olduğumuzdan kayıslarınızı izinsiz yemek zorunda kaldık. Yediğimiz kayısların karşılığında para bırakıyoruz. İzinsiz kayısı yediğimiz için özür diliyoruz." yazar.

Yine o süreçte (1989 yılında) Tienman Meydanı'ndaki gösterileri gazetelerden takip ederken "Mao'yu görmüş bir halk susmaz" diye slogan patlatacağı.

Ve ağustos ayının sonlarına doğru Mersin'e çağrılır. Mersin'e geldiğinde memleketinde başlatmayı düşündüğü gerilla faaliyeti için partiden silah isteminde bulunmayı kafasına koymuştur. Ancak, partinin pek de geniş imkânlarla sahip olmadığı gerçeği ile karşılaşır. Ama yılmaz. O süreçte gelen bir kamulaştırma istihbaratı ile yakından ilgilenir. Hayali için kendi hesabını yapmaktadır. Kamulaştırılan paranın 20 milyon lirasını partiden alacak ve silaha yatıracaktı.

Kamulaştırma eylemini gerçekleştirmeyi düşündükleri gün 4 yoldaş bir araya gelirler. Elleri mekanik bir 7.65 tabanca vardır. Fakat eldeki mermiler 9 milimdir. Yani tabanca mermisizdir. Ahmet ve bir yoldaş bu halde eylemi gerçekleştirmeyi savunurlar. Ama diğer

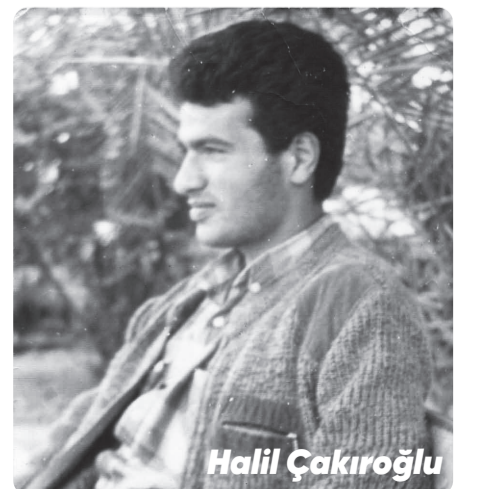
yoldaşlar bunun ilkesizlik olacağını, herhangi bir olumsuz durumda bunun hesabını veremeyecekleri noktasında dayatırlar ve sonuçta eylemin bu halde gerçekleşmeyeceği kararlaştırılır. Sonuç şu şekilde yorumlar Ahmet yoldaş: "Silah hayali bitti."

Ve Eylül ayının ilk haftasında bir karakol baskını yapılacağı ve baskını gerçekleştirecek ekibin içinde kendisinin de olacağı bildirilir A. Şahin yoldaşa. Sevinçle kabul eder bu görevi. İlk süreçte eylem daha geniş çaplı düşünülür. Ancak beklenen silahların gelmemesi üzerine eylemin çapı daraltılır. Bu "çap" değişikliği A. Şahin yoldaşa yeni bir hayal kırıklığı yaratır. Çünkü ilk süreçte karakoldan silah ele geçirmeyi ve bunları düşündüğü gerilla faaliyeti için kullanmayı hayal ediyordu ve bu hayali bir daha yıkılmış oldu. Ama eylemde kullanılacak silahlar devredildiğinde yeni bir coşku dalgası sardı bedenini. "Eylemden sonra bu silahları veremeyeceğim" diyordu. Silahlara baktıkça mutlu oluyordu. Hatta mekanik 7.65'e nasıl el koyacağını hesaplıyordu. "Bu silahlarla mı gerilla savaşı vereceğiz?" diye sorulduğunda "Bu gerilla savaşıdır. Şimdi elimizde asgari silah var gerisi bizim becerikliliğimize kalmış. Vurup alırsanız düşmandan." diye cevap veriyordu.

Ve eylem günü bu coşku ve yeni bir şeyler yaratmanın heyecan kasırgası içinden gelir.

Eylem öncesi hazırlıklar, nitelikli bir eylem gerçekleştirebilmenin çok uzaktadır. Çünkü;

1- Eylemi gerçekleştirecek yoldaşlar,

Halil Çakıroğlu

yaşamlarında tetiğe ilk kez basacak yoldaşlardır.

2- Silahlar asgari yeterliliğe sahip olmakla birlikte karşılıklı bir çatışma durumunda, mermiler çok yetersizdir.

3- Eylemi gerçekleştirmek için çok daha uygun gün ve belirlenen gün içinde de çok daha uygun saatler olmasına rağmen gün ve saatlerin eylemi yapacak olan yoldaşlar dışında, önceden tespit edilmesi yoldaşları zamanlama açısından tam bir cendere altına almıştı.

Eylemi gerçekleştirmekle görevli olanlar sabahın erken saatlerinde araziye çıkarken amaçları silahları denetlemektir. Hedefler belirlenir ve üçer kez ateş ederler. Atışlar iyidir. Çocuksu bir sevinçle sarılırlar birbirlerine. Yanlarında getirdikleri erzakı yerken suskunluk hâkim sürer. İlk büyük eylem öncesinde yaşanan ruh halinden kaynaklıdır suskunluk. Bunu gizlemenin anlamı yoktur.

“Eğer ölürsem...” diye bozar suskunluğu içlerinden biri “en çok da mavzer elde dolaşmamış olmama üzülürüm... Ya sen?” Bir gülümseyiş ile karşılar soruyu diğerleri. “Ölürsem geriye bir şeyim kalmaz. Söz konusu ölümlerin duyguları yoktur. Ama şimdiden söylenecek bir şey varsa da yaşanması gerekenleri yaşayamamış olmama duyacağım üzüntüdür. Yine de bu büyük bir

kayıp sayılmaz; çünkü her zaman henüz yaşanılmamış şeyler olacaktır. Yarın mavzer elde dağda dolaşanda bu kez yeni özlemler depreşecektir.” Susarlar yeniden, son konuşan birden elini alnına vurarak -bu hareket onun gülmeden önce yaptığı bir tikti- kahkahayı basar “Şuna bak! Şimdiden yas tutmaya başladık. Bereket versin bu halimizi gören yok.” Coşkunun başlangıcıdır bu sözler. Eylem ve yaratacağı etkiler üzerine konuşurlar. Coşku ve hayaller içinde...

Eylem saatine kadar bu coşku sürer.

Eylem saatinden bir saat önce karakolun etrafındaki portakal bahçesine yerleşir ve karakolu gözlemlerler. Her şey yolundadır. Beklenecek tek şey, önceden belirlenmiş (evet, eylem saati önceden kendileri dışında belirlenmiştir) eylem saatini beklemek.

Ve saat 21.00'e yaklaştığında portakal bahçesinden çıkarak arka cepheden karakola yanaşırlar. Eylemcilerden biri karakolun hemen arkasındaki odun yığınlarının ardını kendine siper ederek korumayı alırken diğeri karakolun arka penceresine doğru yönelir. Pencere ile arasında iki metrelik mesafe kaldığında durur ve elindeki çakmağı yakarak dinamitin fitilini ateşler. Kısa bir süre bekler ve fitili ateşlenmiş dinamiti pencereye fırlatır. Ancak dinamit pencereden içeri girmemiştir. Fitil kısa olduğundan yapacağı bir şey yoktur artık. Belindeki tabancayı çekerek uzaklaşmaya çalışır eylem yerinden.

Briket yığını arkasındaki eylemci pür

dikkat karakolu izlemektedir. Ve aniden korkunç bir patlama sesi duyulur ve patlamayla birlikte karakolun boyuna aşan bir alev yükselir. Briket arkasındaki patlama sonrası karakolun penceresine doğru 1-2 el ateş ettikten sonra mevzilendiği yerden çıkar ve bombayı atan eylemcinin uzaklaştığı yöne doğru ilerler.

Uzaklaşmaya çalıştıkları sokağın başında birden bir kalabalık belirir. Sokağın başındaki kalabalık kendilerine doğru gelenlerin eylemciler olduğunu anladıklarından bazıları geldikleri yöne doğru kaçışırken bazıları da eylemcileri yakalama çabasına girerler. Aralarındaki mesafe çok azdır. Briket arkasında ayrılan eylemci bir ara bombayı atan eylemcinin havaya doğru ateş ettiğini görür. Amaç saldırganları korkutmaktır. Ve tam o an saldırganlardan biri briket arkasından ayrılanın üzerine atlar. Birlikte yere yuvarlanırlar. Yuvarlanırken eylemcinin elindeki silah bir el patlar ve ardından karakol tarafından silah sesi duyulur. Boğuşma uzun sürmez, saldırgan midesinden yediği kurşunla yana devrilir. Boğuşmaktan kurtulan eylemci sokağın başına doğru koşar. Sokak “L” biçimindedir. Yönlerden biri bahçeler aralarında arka sokağa açılmaktadır. Plana göre buradan uzaklaşacaklardı.

Sokağın başına geldiğinde uzaklaşmaları gereken yönde kimsenin olmadığını görür. Bir an duraklar ve tekrar kalabalıkla karşılaştıkları yere döner; biri yerde yüzü koyun yatmakta. Aklından bin bir türlü düşünce

dolaşır o an. O sırada kendisiyle boğuşan kişinin uzaklaşmaya çalıştığını görür ve namlusunu ona yöneltir. 3-4 el ateş eder ve karakol yeniden ateş etmeye başlamıştır. Tek çare uzaklaşmaktır. Yeniden geldiği yere doğru uzaklaşırken ayağında bir sıcaklık hisseder, yaralanmıştır. Hızdan kaynaklı kısa bir dengesizlikten sonra bu yara uzaklaşmasını engellemez.

Artık tek hedef vardır: önceden kararlaştırdıkları randevu yerine gitmek. Ayağındaki yaraya rağmen durmadan koşar randevu yerine doğru. Yerde yüzü koyun yatanın yoldaşı olduğu düşüncesi bütün bedenini sarmış olmasına rağmen inanmak istemez buna.

Randevu yerine yaklaştığında artık ilk baştaki gibi koşamamaktadır. Sık sık düşmektedir. Randevu yerinin gözüktüğü bir noktaya gelince durur. Kafası eğik yürür randevu yerine. Duyulur bir sesle yalvarıyordu yoldaşına seslenmesi için. Hiçbir ses yoktu. Ve sonunda cesaret edebildi kafasını kaldırmaya, kimsecikler yoktu. Sessizce randevu noktasına gider ve bekler. Kendisinin de sonuçsuz kalacağını bildiği bir bekleyiş içine girer ve bir süre sonra hıçkırıklarla terk eder randevu yerini. Yoldaşı, can yoldaşı yoktur artık.

Vurulan eylemci Ahmet Şahin yoldaştır.

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

1 MAYIS MAHALLESİ GECEKONU ŞEHİTLERİ

Her biri ülkenin ayrı bir köşesinden geçimini sağlayabilmek için İstanbul'a gelen ve kendi gibi olan insanların yanına yerleşenlerin bulunduğu bir semt olan 1 Mayıs Mahallesi 2 Eylül 1977 günü devletin azgınca saldırısına sahne oldu.

2 Eylül günü varları yoklarını kullanarak yaptıkları gecekonduları yıkılmak istenince gecekondular halkı devrimcilerle omuz omuza vererek direnişe geçti. Otomatik silah, cop ve panzerlerle halka saldıran devletin karşısında Partizanlar da halkla iç içe geçmişti.

Çatışmalarda açılan ateş sırasında Proletarya Partisi üyeleri **Hüseyin Çaparoğlu, Hüseyin Aslan, Cuma Gül, Hasan Yıldırım ve İsmail Poyraz** şehit düştüler. Katledilenlerin arasında devrimci Hasan Kızılkaya, ev emekçisi Müzeyyen Keskin ve Hıdır Ulman adlı bir yurtsever ile 8 yaşındaki bir çocuk ve henüz kundakta olan iki bebek de vardır.

Proletarya Partisi şehitleri Hüseyin Aslan Dersim Nazimiye'de, Cuma Gül 1944 yılında Antep'te, İsmail Poyraz 1948 yılında Dersim Pülümür Tasni köyünde, Hüseyin Çaparoğlu Malatya'da doğmuştur.

★★★

Sırma Boyoğlu: 1958 yılında Erzincan'ın Refahiye ilçesinde dünyaya geldi. Ekonomik nedenlerden kaynaklı ailesiyle birlikte İstanbul Tuzla'ya taşındılar.

7 Eylül 1978'de Tuzla'da bildiri dağıtan kalabalık bir faşist grubuna aralarında Sırma Boyoğlu'nun da bulunduğu devrimci demokrat güçler tarafından müdahale edilir. Müdahaleye karşı hazırlıklı olan faşistler silahlı saldırıda bulunur. Bu saldırıda faşistler tarafından vurulan Sırma Boyoğlu şehit düşer.

Yusuf Kaygusuz: 11 Eylül 1979'da yurt dışında kazada yaşamını yitirdi.

Ali Geçgel: 1975'te mücadeleye başladı. Proletarya Partisinin 1. Konferansı'ndan sonra parti üyesi oldu.

İbrahim Kara ve Ali Geçgel, 2 Eylül günü işkenceci polislerden Fikret Çetin'in

cezalandırılması eylemini başarıyla yerine getirdiler. Olaydan yaklaşık 1 saat sonra İzmir'in Hatay semtinin

Arapderesi mevkiinde arama yapan polis ekipleriyle çatışmaya giren Ali Geçgel ve İbrahim Kara, polislerin teslim ol çağrısına silahlarıyla karşılık verdiler. İbrahim Kara aldığı yaralarla şehit düşerken Ali Geçgel ise sağ olarak polislerin eline geçti, ardından yayılım ateşine tutularak katledildi.

İbrahim Kara: Proletarya Partisi saflarına inşaat ve fabrika işçiliği yaptığı sırada katıldı. 1980 yılında Proletarya Partisi üyesi olan İbrahim Kara aynı zamanda İstanbul Anadolu Yakası Halk Ordusu komutanlarındandı. Daha sonra faaliyet yürüttüğü İzmir'de 2 Eylül 1980'de polisle girdiği çatışmada Ali Geçgel ile birlikte katledildi.

Pir Hasan Kulaç: Dersim'in Ovacık Kazası Yazıören köyünden olan Pir Hasan Kulaç ekonomik nedenlerden kaynaklı İstanbul'a göç ederek burada işçilik yapmaya başladı. İşçilik yaptığı sıralarda Proletarya Partisinin düşünceleriyle tanıştı. Patronlara karşı mücadelede işçilerin haklarını sonuna kadar savunuyordu. Aranır duruma düştükten sonra kır faaliyetine geçti.

Takvimler 5 Eylül 1981'i gösteriyordu. Ovacık Mercanlar mevkiinde kendi köylerine yakın bir ormanda bulunan Pir Hasan Kulaç ve yanındaki yoldaşlarının kaldıkları yer TC askerleri tarafından çembere alındı. Yüzlerce askerle birlikte helikopterlerin de kullanıldığı çatışma sonucunda Parti üyesi olan Pir Hasan Kulaç şehit düşerken diğer gerillalar ise tutsak düştü.

Ahmet Şahin: 1965 yılında Elbistan'da doğan Ahmet Şahin, 8 Eylül 1989'da şehit düştüğünde Komsomolun ilk şehidi olarak tarihteki yerini aldı. Ankara'da tıp öğrenimi gördüğü dönemde Proletarya Partisinin düşünceleri ile tanıştı. Ahmet Şahin, genç yaşına rağmen kendisinin görevi ve atılganlığı ile ön plana çıkarak Ankara'da Komsomolun inşa görevini üstlenmişti. Komsomolun ilk tohumlarının atıldığı o günlerde Ankara'da ilk il komitesi kurulmuş, bu komitede Ahmet Şahin de görev almıştı. Gerilla mücadelesinde yorulmak bilmez ısrarı ve iki çizgi mücadelesini her koşulda yılmadan savunması ile öne çıkan Ahmet Şahin, daha sonra Diyarbakır'da görevlendirildi. Bölgede çeşitli askeri

eylemlere imzasını attı. Osmaniye'deki polis karakolu baskını esnasında yaralı olarak tutsak düşen Ahmet Şahin, 8 Eylül 1989'da işkencede katledildi.

Sinan Gürer: 30 Ağustos 1994 tarihinde Erzincan'ın Ordu Caddesi'nde faşistlerle girdiği çatışmada ölümsüzleşti. Görgü tanıkları olayı polislerin tezgâhladığını söylemiştir.

Sinan Günel (Halo): 1979 yılında Tokat'ın Almus ilçesine bağlı Dadukta köyünde dünyaya geldi. Yoksulluğu yaşayan ve devrimcileri tanıyan bir çevrede büyümüştü. 1998 sonbaharında tutsak düşen Sinan Günel, 8 aylık tutsaklık süreci boyunca kendini yenilemeye çalıştı. Dışarı çıktığında bu sefer 1997'de Dumanlı'da şehit düşen akrabası Bahattin Günel'in yerini doldurmak istiyordu ve 1999 ilkbaharında gerillaya katıldı. O artık dağların Halo'suydu.

2 yılı aşkın gerilla yaşamında çok şey yaşadı ve çok şey öğrendi. 6 Eylül 2001 gecesi yoldaşlarıyla birlikte pusuya düştü. Hiç tereddüt etmeden askerlere silahıyla yanıt verdi. Ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi militanı, Halk Ordusu savaşçısıydı.

Erol Volkan İldem (Nubar): Erol Volkan İldem (Nubar), 29 Eylül 1982'de İstanbul'da doğdu. Lise yıllarında ise Komsomol içinde örgütlü faaliyete girdi. Artık Komsomolun Halil'i idi. Faaliyetlerde kavrayışı, militanlığı ile hızla öne çıktı. Örgütlü faaliyete başlamasından kısa süre sonra 2000'lerin sonunda Komsomol üyesi oldu. 2001 Nisan'ında Komsomola yönelik bir operasyonda tutuklandı. Operasyon esnasında sorumlu yoldaşını düşmana kaptırmak istemeyen Nubar, uzaklaştığı alana geri dönünce gözaltına alınır. İşkence tezgâhlarında işkencecisine saldıran bu irade henüz 19 yaşındayken önderleşmeye devam ediyordu. Hapishanede Ölüm Orucu Direnişinin bir parçası olma isteğini Partiye aktarır. Bu talebi kabul edilir. Tam 248 gün Ölüm Orucu direnişi devam eder. Tahliye olduktan sonra tedavisi devam ederken Komsomolla yeniden ilişkilendirilir. Sağlık koşullarının el vermesiyle birlikte Komsomol tarafından hızla illegal faaliyete çekilir. Bu aynı zamanda Nubar'ın Komsomolun Merkez Komitesine atandığı süreçtir. 2004 yılında Proletarya Partisi üyesi olur. Komsomolun 2. Kongresi'nin örgütlenmesinde etkin bir rolü vardır. Yıl 2006'yı gösterirken Komsomola yönelik merkezi operasyonda gözaltına alınır ve tutuklanır. 2009 yılında tahliye olur. Partinin gerilla alanına

konumlandırma çağrısına olumlu yanıt verir. Beşler'in şehit düşmesiyle birlikte DPK'nın Sekreter Yardımcısı ve alanın fiili sorumluluğunu üstlenmiştir. 2012 yılında Merkez Komite Yedek Üyeliğine atanır. Halk Savaşının gelişmesinin yollarını arayan ve gerillayı da buna dahil eden kişiliğiyle hem öğrenen hem öğretici bir önderlik görevi sürdürmüştür. Nüktedan kişiliği ile gerillanın hem neşe kaynağı hem moral deposu hem de büyük bir ideolojik-politik bağla bağlandığı önderliğidir.

Nubar 2015'te Proletarya Partisi'nde boy veren hizbe karşı başından itibaren tereddütsüz bir duruş sergilemiştir. Nubar 2015-2016 yılında Proletarya Partisi Merkez Komitesi'nin yeniden şekillendirilmesi tartışmasında Parti iradesi ile Merkez Komitesi'ne getirilmiştir ve şehit düşene kadar bu görevi yerine getirmiştir.

Komünist önder Erol Volkan İldem (Nubar), 6-9 Eylül 2020 tarihleri arasında Dersim Ovacık'a bağlı Büyükköy kırsalında düşmanın tüm savaş araçlarını kullandığı operasyon sırasındaki bombalamalarda, yoldaşı Fadime Çakıl (Rosa) ile birlikte şehit düşmüştür.

Fadime Çakıl (Rosa): Mart 1996'da Dersim Mazgirt'e bağlı Alhan köyünde dünyaya geldi. Çocukluğu gerillalarla iç içe geçtiği için devrimcilere özellikle de Proletarya Partisine sempatisi güçlüydü. 2012 yılında Dersim Atatürk Anadolu Lisesi'nde okurken Komsomolun lise faaliyetinde örgütlendi. Kısa zamanda öne çıkarak faaliyetin öncülerinden oldu. Beşler'den sonra boşalan mevzileri doldurma isteği, onu 2013 Ağustos ayında gerillayla buluşturdu. Halk Ordusunun o dönemdeki en genç üyesi olarak gerilla yaşamına hızla uyum sağladı. Devrimci kadın önderlerden Rosa Lüksemburg'un adını taşımak istediğini söyleyerek gerillanın Rosa'sı oldu.

Özellikle askeri konularda yetenekli olan ve birçok askeri pratikte görev alan Rosa yoldaş, verilen her görevi layıkıyla yerine getirdi. Kendi deyimiyile "partiye layık bir gerilla" olabilmek için elinden geleni yaptı. Rosa ayrıca TİKKO Müzik Topluluğu'nun kurucularından ve bileşenlerinden biridir.

Nergiz ve Çiğdem'in kaybından sonra Proletarya Partisinin Kadın Komitesi'ne atanan Rosa, 6-9 Eylül tarihleri arasında Ovacık Büyükköy kırsalında Nubar (Erol Volkan İldem) ile birlikte şehit düştüğünde Proletarya Partisi ileri militanı ve Halk Ordusu birim komutanlarındandı.

“YOLA UZUN BAKANLAR” ÇELİKLEŞTİRİYOR SAVAŞIMIZI *Nubar ve Rosa'ya...*

**“Durulmuş diyenler göklere
Durgun değil midir fırtına öncesi
Sokaklara yanılmış diyenler
Yanıldığı görülmüş müdür şafak vaktinin
Umut yenildi ise demircilerin dövdükleri nedir örslere hâlâ
Ya ilk yazda çatırdayan buzlara ne demeli?”**

Zor bir süreçten geçiyorlardı... Düşman her cepheden saldırısını yoğunlaştırmış; Türkiye Kürdistanı'nda teknik ve teknolojik üstünlüğünü kullanarak gerillaya ağır darbeler vurmuştu. Gerilla Dersim'de de ağır kayıplar vermişti. Özellikle böylesi süreçlerde dikkati daha fazla yoğunlaştırmak, yere daha sağlam adımlarla basmak gerekiyordu... Yapılacak en küçük hatanın çok büyük sonuçlar doğuracağına farkındaydılar ve bütün planlamalarını ona uygun yapmışlardı. TRT radyosunda hemen her gün duydukları Süleyman Soylu'nun “gerillayı bitirdik” söylemlerine verilecek en iyi cevap, düşmana darbe vurmaktır... Çünkü savaş içinde bulunan bir kimse için en kötü durumun, tamamen hareketsiz ve etkisiz kalmak olduğunu çok iyi biliyorlardı.

Bu düşüncelerle çıktı mangasından Rosa. Silahını omzuna attı, dürbünü boynuna takıp araziye dürbün atmaya gitti...

Telsiz o gün her zamankinden daha fazla hareketliydi. Düşman kanalları kimi yerlerde full vuruyordu. Bir süredir arazide düşman olduğu bilgisi de vardı. Böyle bir arazide düşmana vurmaya, yoldaşlarının intikamını almayı çok istiyordu. Daha önce yoldaşları aynı arazide düşmana darbe vurmuştu. İyi bir keşif ve düşmanın hareket tarzını doğru yorumlayarak kendileri de vurabilirdi. Bu yüzden de daha ayrıntılı inceliyordu araziye. Orman çok sık olduğu için düşmanı görmek pek de kolay değildi, ama imkânsız da değildi. Aynı zorluk düşman için de geçerliydi, yine de dikkat etmek gerekti. Çünkü düşman sadece gizli güçleriyle pusu atmıyordu. Aynı zamanda keşif uçakları, araziye yerleştirdiği fotokapanlar, ajan, iş birlikçi ağı gibi birçok yöntemle birden saldırıyordu. Bu yüzden askeri kurallara uymak, her zamankinden daha fazla önem kazanıyordu.

Telsiz hareketliliğinde düşmanın arazide olduğunu bilip onu görememek çok sinir bozucu diye düşündü... Ovacık'ta faaliyet yürüten gerillalar için bu çok sık yaşanan bir şeydi.

Dürbün atıp noktaya döndü. Noktada kendisini bekleyen yoldaşlara bir şey göremediğini söyledi. Günlük planladıkları işleri yapmak için harekete geçmek üzereyken keşif uçağının sesi duyuldu uzaktan. Hareketsiz kalıp dinlemeye, Heronun nasıl hareket edeceğini anlamaya çalıştılar. Umarım bu sefer çok uzun çalışmaz diye düşündü Rosa. Heron, buldukları arazide yoğunlaşıyordu. Kısa sürede gidecek gibi bir hareketi yoktu. Bir süre sonra daha dar daireler çizerek buldukları noktanın üstünde dolaşmaya başladı.

Nubar yoldaş, yerlerinin tespit edilmiş olabileceğini söyledi. Hızla ve mümkün olduğu kadar hareket etmeden alabilecekları bütün önlemleri aldılar. Her şeye hazırlıklı olmak gerekirdi. Daha birkaç ay önce yine buldukları alana yakın bir bölgede pusuya düşmüşlerdi. Grubun öncüsü Şerzan yoldaş (**Hasan Atas**) vurulmuş, kendileri düşman çemberini yararak çıkmayı başarmışlardı. Şerzan'ın sessizce gözlem yapışını ve yaşadığı anı, yoldaşlarını yazılarıyla tarihe kaydettiğini düşündü...

2015 yılı yaz faaliyetinde Nazimiye-Mazgirt bölgesinde de birlikte faaliyet yürütmüşlerdi. Yazdıkça kendini geliştirmişti Şerzan. Gittiği köylerde özellikle yaşlılarla konuşmayı, yaşadıklarını not etmeyi ihmal etmezdi. “Yaşanılanlar bizim tarihimiz, tarihe tanıklık edenleri, tanıklık ettikleri olayları anlatmak bizim görevimiz” derdi. Öyle de yaptı. Yazdıkları kitaplaşarak ölümsüzleşti...

“Savaş, deneyim kazandırıyor onu yaşayanlara. Savaşçı ise ilk deneyiminde bir karbon-demir alaşımını andırıyor-

du... İlk çatışmayla su veriliyordu bu alaşıma. Suyu alan çelikleşiyor, gerçek bir savaşçı haline geliyordu.” Bir kitapta okumuş ve defterine not etmişti bu sözleri. Sanki bizi anlatıyordu. Tıpkı Asmin (Gökçe Kurban) gibi... Daha çocuk denilecek yaşta mücadelenin içinde kesişmişti yolları.... “Kimse karanlıklara uyanmasın diye sabahlara güneş olmaya” karar verdiklerinde Asmin 16, kendisi 17 yaşındaydı. Yaşadığı duyguyu defterine şu sözlerle not etmişti. “Bir zaman gelir ki içindeki ses büyüdüğünü söyler. İnanmak zor gelse de hissedersin büyüdüğünü. Ansızın gelen misafir gibi değildir zaman. Yolculuklarla doludur heybesi. Sana kalan ise o heybeyi korumaktır. İçinde ne olduğu söylenmeden ellerine bırakılmış bir heybe. Sana ait olduğunu çok sonradan öğrengen de geç bulursun bu kavuşmayı. Geç gelen bahar gibi. Yaşanılanlar sana ait olmak zorunda değildir. Acılar, çoğu zaman hediyedir sevdiklerinden. İlla tanıman da gerekmez insanları. Onların acılarını, yarım kalan umutlarının yaşattığı duyguyu hissetmen yeterli gelir çoğu zaman. Ama dediğim gibi geç gelen bahar gibi yarı küs yarı sevinçle karşılarsın geleni...”

**“Dün nasılsa bugün de öyle
Öldürülür taşıyanlar ışığı
Başkaları alır onların yerini
Işığa dokunamaz ama kimse...”**

Diğer yoldaşlara baktı. Onlar da ses dinliyor, düşmanın hareket tarzını çözmeye çalışıyordu. Az önce bu kış eğitiminde nelere yoğunlaşacakları üzerine konuşmuşlardı. Nubar yoldaş partiyi, partinin içinden geçtiği tasfiyeci süreci ve bu süreçte savaşa tutunmanın ne kadar önemli olduğunu, bize düşen görevleri anlatmıştı uzun uzun. Dünya devrim tarihinin yenilgi ve zaferlerle dolu olduğunu söyleyerek tarihten örnekler vermişti. Uzun ve ayrıntılı konuşmayı severdi Nubar yoldaş. Hele de karşısında kendisini gerçekten dinleyen ve bir şeyler öğrenmek isteyen birilerini bulmuşsa zamanın nasıl geçtiğini anlamazdı. Bugün de öyle günlerden birini yaşıyorlardı. “Sanki yaşama, yaşamın getirdiklerine alışma kabiliyetimiz düne göre daha yükseldi.

Elimizdeki güce esas olarak da komuta gücüne doğru bir biçim verebilirsek, geleceğe de daha güvenli bakabiliriz” demişti az önce. Şu birkaç yılda gerilla alanında verdiğimiz kayıpların ağırlığı çok büyüktü. Ciddi bir savaş deneyimi olan yoldaşları kaybettiklerimiz... O yüzden de şimdi komuta gücünün önemi çok daha büyüktü. Bütün gerilla gücü bunun farkındaydı. Partinin savaş tarihi yığınla tecrübeyle doluydu. Önemli olan onlardan öğrenmesini bilmektir. Nubar yoldaş, her fırsatta bunlardan örnek veriyor, çıkarılan dersleri tartışıyor. Bir yandan silahlı mücadeleye güvensizliğin teorileştirilmesine diğer yandan düşmanın imha saldırılarına karşı teoriyi pratikle buluşturarak savaşa iradesini kuşanıyor, önderlik görevini yerine getiriyordu. Bütün dikkatini, Proletarya Partisinin 1. Kongre çizgisinde ortaya koyduğu gerilla savaşını geliştirme yönelimi üzerine yoğunlaştırmıştı. Kongrede ne yapılacağı ortaya konulmuştu. Şimdi nasıl yapılacağına yoğunlaşmak, gerilla gücüne ona göre biçim vermek gerekiyordu. Her zaman dediği gibi “yola uzun bakıyor”, “kazanacaklarımıza” sınıksız sarılarak güç buluyordu.

Onlar Heron altında hareketsiz kalarak bunları düşünür ve tartışırken düşman, yoldaşların yerlerini tespit ederek önceden araziye yerleşmiş, 6 Eylül'de operasyonun startını vermişti. Operasyon öncesinde yakındaki köylere baskın yapılmış, köy muhtarları gözaltına alınmış, köylüler Büyükköy'deki gölün oraya götürülmüştü.

7 Eylül'de yoldaşların bulunduğu noktaya uçak vuruşları başladı. Düşman Nubar ve Rosa yoldaşların cenazelerini ancak 9 Eylül'de alabildi. TC ordusunun her türlü teknik donanım ve bin kişilik askeri güçle başlattığı ve üç gün süren askeri operasyonda teslim alamadığı, tepeden tırnağa cüret ve inançla donanmış Halk Ordusu gerillalarıydı. Nubar ve Rosa yoldaşlar 6-9 Eylül 2020 tarihinde Dersim Ovacık Büyükköy'de savaşa iradesini yoldaşlarına devrederek ölümsüzleşti.

HALK SAVAŞI JHARKHAND VE ODISHA'DA İLERLİYOR

HKP (Maoist) önderliğinde gerici Hint devletine karşı birçok eylem gerçekleştirildi. Eylemler Jharkhand ve Odisha eyaletlerinde yoğunlaştı.

İlk eylemler 2 polis muhbirinin cezalandırıldığı Jharkhand'da gerçekleştirildi. 19 Ağustos Cumartesi gecesi West Singhbhum bölgesinde iş birlikçi cezalandırıldı. Polis, bölgede güçlü bir HKP (Maoist) karşıtı operasyon yürütüyor. Ancak gerillalar Singhbhum West, Seraikela-Kharsawan ve Khunti arasındaki güçlü hareketliliği nedeniyle stratejik bir avantaja sahip. Ayrıca son on gün içinde, son on aydan daha fazla iş birlikçi ve ajanının cezalandırıldığı belirtildi. Aynı bölgede 21 Ağustos Pazartesi gecesi 1 muhbir daha cezalandırıldı.

Ayrıca Jharkhand'da bölgeyi sömüren büyük şirketlere karşı iki saldırı gerçekleştirildi: Saldırılarından biri 21 Ağustos Pazartesi günü bir grup gerillanın devlete ait Damodar Valley Corporation'ın

(DVC) kömür madenlerine saldırmasıyla meydana geldi. Saldırıda 5 güvenlik görevlisi yaralandı ve 1 kamyon ateşe verildi.

İkinci saldırı 23 Ağustos Çarşamba günü Palamu bölgesinde gerçekleştirildi. Aralarında ekskavatör ve birkaç kamyonun da bulunduğu en az 6 araç yakıldı. Birkaç güvenlik görevlisi de yaralandı.

Maoistlerin güçlü olduğu bir diğer eyalet olan Odisha'da bu hafta içerisinde çeşitli eylemler gerçekleştirildi. Bunlardan ilki 22 Ağustos Salı günü gerillaların Kandhamal bölgesinde çeşitli propaganda afişleri asıldı.

Hindistan burjuva-feodal medyası ise Maoistlere karşı operasyonların yoğunlaştırıldığına dikkat çekti. Ancak gerçek şu ki Jharkhand'da olduğu gibi Maoistler eylemlerini gerçekleştirmeye devam ediyor.

Odisha'da 24 Ağustos Perşembe günü

bu kez Nuapada bölgesinde büyük inşaat şirketlerine karşı bir başka saldırı gerçekleştirildi. Bunun sonucunda 1 ekskavatör yakıldı ve 1 bina patlayıcılar nedeniyle büyük hasar gördü. Gerillalar ayrıca Odisha ve Chhattisgarh'ta propaganda afişleri asarak yerel eyalet yönetimlerini teşhir etti. Gerici Hint devleti özellikle bu bölgelerde HKP (Maoist)'e bağlı Halk Kurtuluş Gerilla Ordusu'na (PLGA) karşı her ay yoğun operasyonlar düzenliyor.

MERKEZ KOMİTE ÜYELERİNİN ÖLDÜĞÜ YALANLANDI

Ayrıca HKP (Maoist), Merkez Komite'nin iki üyesi Malla Raji Reddy (Sangram) ve Katta Ramchandra Reddy'nin öldüğünü yalanladı.

HKP (Maoist), 18 Ağustos Cuma günü Merkez Komite üyelerinin ölümüne ilişkin çıkan haberlerin yalan olduğunu ve bunun Hint devleti tarafından gerillaya karşı yürütülen psikolojik savaş

stratejisinin bir parçası olduğunu belirtti.

HKP (Maoist), partinin önder kadrolarının sağlık sorunları nedeniyle öldüğü yönündeki haberlere yönelik bir açıklama yayımlayarak Malla Raji Reddy ve Katta Ramchandra Reddy'nin yaşadığını belirtti.

HKP (Maoist) Dandakaranya Kuzey Alt Bölge Bürosu sözcüsü Yoldaş Mangli tarafından yapılan açıklamada "Hem Raji Reddy hem de Ramachandra Reddy güvende ve iyiler" denildi.

Mangli, "İnsanların kafasını karıştırmak ve önderlerimizin nerede olduğunu bilmek için devlet mekanizması emriyle psikolojik savaşın bir parçası olarak polis tarafından parti önderlerimizin sağlığı hakkında yanlış bilgilendirme kampanyası yürütülüyor" dedi.

Yoldaş Mangli kamuoyuna yönelik yaptığı çağrıda bu gibi haberlere itibar edilmemesi gerektiğini vurguladı.

YENİ DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

[yenidemokrasi1](#)

[ydemokrasi11](#)

yenidemokrasigazetesi@gmail.com

[yenidemokrasi](#)

[yenidemokrasi33.net](#)

Özgür Gelecek İçin **Yeni Demokrasi Gazetesi** Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1. Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20